

Gazdaságtudományi Kar

Felsőoktatási szakképzés

- Gazdálkodási és menedzsment felsőoktatási szakképzés

Alapképzés

- Agrár- és üzleti digitalizáció szak
- Edző szak
- Gazdálkodási és menedzsment szak
- Kereskedelem és marketing szak
- Nemzetközi gazdálkodás szak
- Pénzügy és számvitel szak
- Rekreáció és életmód szak
- Sportszervezés szak
- Turizmus-vendéglátás szak
- Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki szak

Mesterképzés

- Agrárközgazdász szak
- Egészségügyi közgazdász szak
- Egészségügyi menedzser szak
- Ellátásilánc menedzsment szak
- ESG - Környezeti, társadalmi és irányítási szakember mesterképzési szak
- Emberi erőforrás tanácsadó szak
- Marketing szak
- Master of Business Administration szak
- Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás szak
- Pénzügy szak
- Regionális és környezeti gazdaságtan szak
- Sportközgazdász szak
- Sport mentáltréner szak
- Számvitel szak
- Vállalatgazdaságtan szak
- Vállalkozásfejlesztés szak
- Vezetés és szervezés szak
- Vidékfejlesztési agrármérnöki szak
- Zenei menedzser

Szakirányú továbbképzés

- Angol-magyar gazdaságtudományi szakfordító
- Business Coach
- Diplomás vállalati irányítás és kontrolling szakreferens
- Gazdasági logisztikus
- Mesterséges intelligencia üzleti és pénzügyi alkalmazásai szakközgazdász
- On-line marketing
- Sportanalitikus
- Települési önkormányzati vezető képzés
- Vállalati irányítás és kontrolling szakközgazdász
- Vállalati utódlás-generációváltás

GAZDÁLKODÁSI ÉS MENEDZSMENT FELSŐOKTATÁSI SZAKKÉPZÉS

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	felsőoktatási szakképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Becsky-Nagy Patrícia, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 736
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a A képzés 4 féléves, a 4. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt.
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	30 kredit, 560 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	30 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező.

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A felsőoktatási szakképzés megnevezése: gazdálkodási és menedzsment felsőoktatási szakképzés (Business Administration and Management)

2. A szakképzettség oklevélben történő megjelölése

- szakképzettség: felsőfokú gazdasági menedzser-asszisztens
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Business Administration Assistant

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A felsőoktatási szakképzettséggel legjellemzőbben betölthető FEOR szerinti munkakörök:

- 3221 Irodai szakmai irányító, felügyelő
- 3615 Statisztikai ügyintéző
- 3641 Személyi asszisztens
- 4112 Általános irodai adminisztrátor
- 4114 Adatrögzítő, kódoló
- 4123 Pénzügyi, statisztikai, biztosítási adminisztrátor
- 4131 Készlet- és anyagnyilvántartó
- 4136 Iratkezelő, irattáros
- 4224 Ügyfél- (vevő)tájékoztató
- 4225 Ügyfélszolgálati központ tájékoztatója
- 4226 Lakossági kérdező, összeíró

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A felsőoktatási szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- A felsőoktatási szakképzés orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék).
- Az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama teljes idejű képzésben: egy félév, legalább 560 óra; részidős képzésben a szakmai gyakorlat: hat hét, legalább 240 óra; részidős képzésben az összefüggő gyakorlat időtartama három hét.
- A képzési terület szerinti továbbtanulás esetén beszámítandó kreditek száma: legalább 30 kredit.

7. A felsőoktatási szakképzés célja

A felsőoktatási szakképzés célja olyan szakemberek képzése, akik ismerik a gazdálkodási és menedzsment folyamatok irányításának, szervezésének, működtetésének alapelveit és módszereit. Tisztában vannak a vállalati gazdálkodás finanszírozási, számviteli, adózási alapjaival, a munka- és

ügyvitelszervezési eljárásokkal, a döntéstámogatás és a kontrolling módszertani alapjaival, az információs és a kommunikációs technikákkal.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A gazdasági menedzser-asszisztens

a) tudása

- Ismeri a gazdálkodástudomány legalapvetőbb fogalmait, elméleteit, tényeit, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseit a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- Ismeri a gazdasági szervezetek felépítését és működését.
- Birtokában van a szakterület legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereinek.
- Ismeri a projektben, teamben és különböző munkaszervezeti formákban való részvétel, együttműködés szabályait és etikai normáit.
- Rendelkezik a szakterületen releváns egyéni és kisvállalkozói tevékenység előkészítéséhez, indításához szükséges ismeretekkel.
- Rendelkezik a sikeres menedzseléséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel, beleértve a formális és informális szabályozási környezetet is.
- Rendelkezik a vállalkozás egyes folyamatainak tervezésében, szervezésében, lebonyolításában, döntés-előkészítési és operatív feladataiban való aktív részvételhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri a vállalkozás üzleti tervekészítési folyamatát és az üzleti terv fejezeteit. Ismeri a pályázati lehetőségeket felkutatásának és előkészítésének technikáit.
- Ismeri a vállalati folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközöket.
- Ismeri és érti a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsét anyanyelvén és egy idegen nyelven is.

b) képességei

- Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, egyszerűbb oksági összefüggéseket feltár és következtetéseket von le, javaslatokat fogalmaz meg a szervezet rutin folyamataiban.
- Egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervez, megszervez, végrehajt.
- Hatékonyan kommunikál írásban és szóban. Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad.
- Képes egyszerű gazdaságossági számítások, költségkalkulációk elvégzésre.
- Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események következményeinek megértésére, alapvető gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására.
- Képes egyéni, illetve kisvállalkozói tevékenységet megtervezni és önállóan végezni.
- Képes egyéni, illetve kisvállalkozói tevékenységét a jogi és gazdasági környezet változásával értékelni és fejleszteni.
- Eredményesen működik együtt a projektfeladatok és munkafeladatok megoldása során munkatársaival és vezetőivel.
- Anyanyelvén és alapszinten idegen nyelven is szakmai szöveget olvas, értelmez.

c) attitűdje

- Kritikusan szemléli saját munkáját.
- Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.
- Projektben, munkacsoportban szívesen vállal feladatot, együttműködő és nyitott, segítőkész, minden tekintetben törekszik a pontosságra.
- Elfogadja a vezetői, munkatársi kritikát, illetve támogatást.
- Törekszik az egyéni, illetve kisvállalkozói tevékenység fejlesztésére és a változó környezethez igazodni.
- Nyelvtudását, kommunikációs készségét folyamatosan fejleszti, lépést tart az új kommunikációs technológiák fejlődésével.
- Viselkedésében a lojalitás és a társadalmi felelősségvállalás fontos szereppel bír.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.
- Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.
- Munkaköréhez és munkafeladatahoz kapcsolódón önállóan követi a szakmai és jogi környezet változásait. Kritikus, vitás esetben igénybe veszi munkatársai, illetve vezetői segítségét.
- Egyéni és kisvállalkozói tevékenységet önállóan vezet.
- Fel tudja mérni, hogy képes-e egy rá bízott feladatot elvégezni.
- Kommunikációs és nyelvi hiányosságait maga azonosítja, megkeresi a továbbfejlesztés lehetőségeit. Támaszkodik munkatársai és vezetői segítségére.

8. A felsőoktatási szakképzés moduljai és azok kreditértékei

- valamennyi felsőoktatási szakképzés közös kompetencia modulja: 12 kredit;
- a képzési terület szerinti közös modul: 21 kredit;
- a szakképzési modul: 87 kredit, amelyből az összefüggő szakmai gyakorlat: 30 kredit.

9. A felsőoktatási szakképzés összefüggő szakmai gyakorlatának követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés negyedik félévében a felsőoktatási intézményben, illetve annak gyakorlati képzést biztosító szervezeti egységében (tanműhely, tanszálloda, tanterem, laboratórium, taniroda), valamint a felsőoktatási intézmény által alapított gazdálkodó szervezetnél, továbbá egyesületnél, alapítványnál és egyéb gazdálkodó szervezetnél végzett gyakorlat.

A szak tanterve

TANTÁRGY	TANTÁRGYAK ÓRASZÁMA				Egymásra- épülés	ÉVEK, FÉLÉVEK, TANÍTÁSI HETEK SZÁMA HETI ÓRASZÁM																		
	ÖSSZES	ELMÉLET	GYAKORLAT	KREDIT = (a+b)/30		I.								II.										
						1				2				3				4						
						15				15				15				15						
E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit									
Kulcskompetencia modul				13																				
Üzleti kommunikáció	28	0	28	3																				
Munkaerőpiaci ismeretek	28	28	0	3																				
Szakmai és pénzügyi információ feldolgozási alapismeretek	56	14	42	3																				
Szakmai idegen nyelvi alapok I.	56	0	56	2																				
Szakmai idegen nyelvi alapok II.	56	0	56	2					0	4	G	2												
Képzési terület szerinti közös modul				20																				
Közgazdaságtan alapjai	42	28	14	4					2	1	K	4												
Üzleti statisztika	56	28	28	5									2	2	G	5								
Vállalatgazdaságtan	56	28	28	4					2	2	K	4												
Gazdasági jog alapjai	28	28	0	3					2	0	K	3												
Pénzügytan	56	28	28	4									2	2	K	4								
Szakképzési modul:				87																				
Gazdasági információrendszerek	28	14	14	3					1	1	K	3												
Számvitel	56	28	28	5					2	2	K	5												
Szervezeti magatartás	42	28	14	3					2	1	K	3												
Értéktérítő folyamatok menedzsmentje	42	28	14	3					2	1	K	3												
Nemzetközi üzleti ismeretek	42	28	14	2					2	1	K	2												
Protokoll	28	0	28	2					0	2	G	2												
Üzleti tervezés	28	0	28	3					0	2	G	3												
Emberi erőforrás menedzsment	42	28	14	4									2	1	K	4								
EU ismeretek	28	28	0	3					2	0	K	3												
Gazdasági közjog	42	28	14	4									2	1	K	4								
Marketing	42	28	14	4									2	1	GY	4								
Munka- és üzletvitel-szervezés	56	28	28	4					2	2	K	4												
Projektmenedzsment	42	14	28	4					1	2	G	4												
Regionális gazdaságtan	42	28	14	3									2	1	G	3								
Projektek pénzügyi tervezése	28	0	28	3									0	2	G	3								
Környezetgazdaságtan	28	28	0	3									2	0	K	3								
Stratégiai menedzsment alapjai	28	28	0	2					2	0	K	2												
Világgazdaságtan	42	28	14	2					2	1	K	2												
Záródolgozat	28	0	28	0												0	2	G	0					
Gyakorlati program	560	0	560	30												0	40	G	30					
Összesen	1736	574	1162	120					13	15	0	30	14	16	0	30	14	10	0	30	0	42	0	30

Munkavédelem

A Munkavédelem tantárgy kreditértéke 1 kredit, amely a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendő.

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

Szakmai záróvizsgára bocsátás feltétele iskolai rendszerű képzés esetén: az utolsó szakképző évfolyam eredményes elvégzése, valamint a záródolgozat benyújtása és annak a kari szabályzat szerinti bírálata és elfogadása. A felsőoktatási szakképzés hallgatóinak a gyakorlati helyükhöz kapcsolódóan záródolgozatot kell készíteniük. A dolgozatban a gyakorlati helyhez kapcsolódó gyakorlati témát kell feldolgozniuk. A dolgozat terjedelme minimum 20 oldal. A dolgozat felépítése:

Bevezetés

A gyakorlati hely rövid bemutatása

A kiválasztott téma bemutatása, értékelése

Összefoglalás

A dolgozatnak külön szakirodalmi áttekintést nem kell tartalmaznia, de a dolgozathoz ki kell derülnie, hogy a témához kapcsolódó legfontosabb irodalmat a hallgató ismeri. A dolgozatban legalább 5-6 magyar nyelvű írott irodalomnak szerepelnie kell, amire a megfelelő helyen hivatkoznia is kell a hallgatónak.

A dolgozat formai követelményeire (ábrák, táblázatok, stb.) az alapképzési szakok szakdolgozati követelményeit kell alkalmazni. A dolgozatokhoz konzulenszt kell felvenni, a képzés 3. félévében.

A dolgozatot a konzulens értékeli. A konzulensnek a dolgozat záróvizsgára bocsáthatóságáról kell nyilatkoznia. A bírálónak a dolgozatról rövid szöveges értékelést kell készítenie, és ötfokozatú érdemjeggyel értékelnie.

A felsőoktatási szakképzésben résztvevő hallgatónak a záródolgozat részletes védésére csak az Intézeti/Tanszéki védésen kerül sor, az intézet által kijelölt bizottság előtt. Az Intézeti/Tanszéki védésen szerzett jegy kerül a záróvizsga érdemjegyben figyelembe vételre. Amennyiben a felkért bíráló elégtelenre értékeli a dolgozatot, akkor a dolgozat Intézeti/Tanszéki védésre nem bocsátható a felsőoktatási szakképzésben résztvevő hallgatók esetében.

A felsőoktatási szakképzés lezárásaként záróvizsgát kell tenniük. A záróvizsga 1 részből áll:

- komplex szóbeli vizsga, amely átfogja a szakképzettség szempontjából fontos törzsanyagot.

A záróvizsgát ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a záródolgozat megvédésére kapott érdemjegy és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsga érdemjegyének egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítését a képzésben az adott szak súlyozott tanulmányi átlageredménye és a záróvizsga eredményének egyszerű számtani átlaga adja. A komplex záróvizsga eredményét két tizedes pontossággal kell meghatározni, a szóbeli vizsga és a diplomavédés érdemjegyeinek átlagaként.

AGRÁR- ÉS ÜZLETI DIGITALIZÁCIÓ ALAPKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	agrártudományok
Képzési ciklus:	alapképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. habil. Várallyai László, egyetemi docens
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező
Képzési idő:	7 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180 + 30 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	3 062 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	A képzés 7 féléves, a 7. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
nappali tagozaton:	30 kredit, 560 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	30 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
Mobilitási ablak:	3. és 4. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. Az alapképzési szak megnevezése: agrár- és üzleti digitalizáció (Agricultural and Business Digitalization)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
- szakképzettség: agrár-digitalizációs mérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Agri-digitalization Engineer

3. Képzési terület: agrár

4. A képzési idő félévekben: 7 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180+30 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozat elkészítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 621/0810

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja agrár-digitalizációs mérnökök képzése, akik képesek a hazai és nemzetközi agrárgazdaság területén agrár-digitalizációs és IoT eszközöket üzemeltetni, működtetni, továbbá az ágazati sajátosságok figyelembevételével képesek agrár-digitalizációs fejlesztési feladatok megoldására, a hazai és nemzetközi agrár-digitalizáció különböző területein középvezetői feladatok ellátására. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Az agrár-digitalizációs mérnök

a) tudása

- Részletekbe menően elsajátítja a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság, agrárium mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, törvényszerűségeit, folyamatait és összefüggéseit, továbbá

- ismeri a kapcsolódó szakterületek terminológiáját. Jól ismeri az agrárökonómia szakszókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Ismeri az agrárgazdaság általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, az agrárium kapcsolódását a közgazdasági és üzleti szférához.
  - Tisztában van az agrárüzleti szektor működésének és fejlődésének ügyviteli, számviteli és pénzügyi hátterével. Átfogóan ismeri az agráriumban használt fontosabb agrár-digitalizációs eszközöket, ügyviteli, tervezési, elemzési, telepírányítási szoftvereket.
  - Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit. Átfogóan ismeri az agrárgazdasághoz kapcsolódó hazai és európai uniós jogi szabályozást.
  - Ismeri az agrárgazdasági vállalkozások, egyéb gazdálkodó szervezetek által menedzselt projektek tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit. Rendelkezik azzal a tudással, amely szükséges ahhoz, hogy egyénileg, illetve csoportmunkában elkészítsen projekttervet, illetve uniós és hazai finanszírozású pályázatokat.
  - Ismeri és érti a hazai agrárgazdaság működéséhez kapcsolódó hazai és uniós szakigazgatás rendszerét, valamint a szakterületén lejátszódó folyamatokat, a köztük lévő összefüggéseket.
  - Ismeri a vidék- és területfejlesztés működésének sajátosságait (a mezőgazdaság vidékfenntartó és vidékfejlesztő szerepét) és a sajátosságok okait. Ismeri az emberi jólét és az agrárágazat kapcsolatát, az agrárágazat kulturális relációit, kultúrákon átívelő szerepét és hagyományait. Ismeri a vidékgazdaság, a társadalom és az agrárágazat viszonyát, a közösségfejlesztés társadalmi szükségességét, a kapcsolódó környezetpolitikai összefüggéseket.
  - Tisztában van a tájhasznosítási, az ökológiai és az integrált termelési technológiákkal, különös tekintettel a precíziós gazdálkodásra. Ismeri a gazdasági, társadalmi, ökológiai értelemben vett fenntartható élelmiszergazdaságban megvalósuló innovatív fejlesztések megvalósíthatóságának szakmai és pénzügyi feltételrendszerét és alapelveit. Ismeri a fejlesztések, beruházások megvalósításához szükséges finanszírozási források értékelését és pénzügyi megtérülési elemzések módszertanát.
  - Tisztában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és információ-feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereivel, valamint azok korlátaival is. Ismeri és használja az agrárökonómiai kutatások kvantitatív és kvalitatív elemzési és szoftvertámogatású módszereit. Ismeri az agrárökonómia sajátos kutatási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait, a részterületek tervezésének, mérésének és elemzésének módszereit. Rendelkezik azon ismeretek körével, melyek szükségesek gazdaságtudományi képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes kis-, közepes, esetleg nagyobb agrárvállalkozások szakterületével releváns szervezeti egységeinek vezetésére. Gazdálkodó szervezetekben átfogó agrárgazdasági és informatikai funkciót lát el, összetett agrárüzleti folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. A tanult ismeretek és megszerzett tapasztalatok birtokában képes akár saját vállalkozás irányítására és működtetésére is. Munkája során együttműködik a kapcsolódó szakterületek érintettjeivel.
- Képes az agráriumban a termelési folyamatok megszervezésére, ellenőrzésére, elemzésére és értékelésére. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Gazdálkodási folyamatokban, projekteknél, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, középvezetőként a szakterületéhez kapcsolódó tevékenységet tervezi, szervezi és értékeli. Képes az agrárgazdaság területén innovációs, tervezési, fejlesztési és kutatási feladatok elvégzésére és irányítására, továbbá a kutatási eredmények gyakorlatban történő hasznosításának menedzselésére.
- Képes az agrárgazdaságban érdekelt vállalkozások alapításával, működtetésével, megszüntetésével kapcsolatos elemző, döntés-előkészítő és döntéshozatali tevékenységek magas színvonalú ellátására. Önállóan és csapatban dolgozva részt tud venni üzleti, operatív, taktikai és stratégiai tervek kidolgozásában és megvalósításában. Képes az agrárium működéséhez kapcsolódó korszerű informatikai eszközök, szoftverek alkalmazására,

használatára, szakszerű és hatékony szóbeli és írásbeli kommunikációra magyar és legalább egy idegen nyelven.

- Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret. Képes felismerni egy-egy gazdasági intézkedés környezetre gyakorolt negatív vagy pozitív hatásait.
- Képes komplex módon elemezni egy meghatározott vidéki térség problémáit, lehetőségeit és képes tanácsot adni a fejlesztés lehetséges irányairól, aktívan bekapcsolódva a területi tervezési feladatok ellátásába. Képes mérlegelni az adott vállalati, intézményi vagy közösségi projektek hatásait a vidék gazdasági, társadalmi és természeti környezetére vonatkozóan. Alkalmas az agrobiznisz egyes területei által érintett vidéki területeken élő emberek életfeltételeinek, megélhetésének javítására, a rendelkezésre álló források integrálására, a lokális gazdaság fejlesztésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére.
- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására. Magas szinten használja az agrárökonómia ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait. Rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel. Az agrárökonómia egyes részterületeiről önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít. Képes menedzselni a kutatási eredmények gyakorlati alkalmazását.

c) attitűdje

- Kreativitás szakmai kérdésekben; jó problémafelismerő és -megoldó képesség; elemző és szintetizáló képesség; elkötelezettség a fenntarthatóság elve mellett; jó kommunikációs és együttműködési képesség; szakmai felelősségtudat; szakmai továbbképzés iránti igény.
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, melyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre. Az agrárgazdaság és informatika legfontosabb problémái kapcsán átlátja és képviseli az azokat meghatározó aktív állampolgári, műveltségi elemeket.
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottjait is ösztönzi, segíti és támogatja.
- Nyitott és befogadó az agrárium és a gazdaságtudomány, valamint a szakinformatika új eredményei iránt, továbbá azonosul a tudományos kutatás etikai szabályaival és normarendszerével. Nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokkal kellően alátámasztottak és hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Azonosul az élethosszig tartó tanulás koncepciójával, törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa. Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.

d) autonómiája és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális agrár-digitalizáció menedzsment kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli. Önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan és csapatban lát el agrárgazdasági- és informatikai döntés-előkészítő feladatokat.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottjai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel. Egy adott szervezeti cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását és képességeit.

- Felelősen gondolkodik a gazdasági döntések környezeti és társadalmi hatásairól, valamint az agrárgazdaságban működő vállalkozások társadalmi és környezeti felelősségvállalásáról.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- Gazdaságtudományi alapismeretek (gazdaságtudományi, jogi és közigazgatási ismeretkörök a gazdasági folyamatok megértéséhez elsajátításához) 25-35 kredit, amelyből
  - gazdaságmatematikai, informatikai ismeretek 5-15 kredit,
  - közgazdaságtani, statisztikai ismeretek 10-15 kredit,
  - agrár- és gazdasági jogi ismeretek, közigazgatási alapismeretek 5-15 kredit.
- Agrártechnológiai és agrár-természettudományi alapismeretek (az egyes mezőgazdasági ágazatok termelési folyamataihoz szükséges agrár-természettudományi és mezőgazdasági alapismeretek 20-30 kredit, amelyből
- növénytermesztési, kertészeti, állattenyésztési, élelmiszerlánc-biztonsági alapismeretek 15-25 kredit,
  - mezőgazdasági műszaki alapismeretek 4-10 kredit,
  - vízgazdálkodási, környezetgazdálkodási ismeretek 4-8 kredit.
- Agrárgazdasági és vállalkozási alapismeretek (a gazdasági, agrárpolitikai, vállalkozástervezési folyamatok megértéséhez szükséges agrárgazdasági és vállalkozásfejlesztési ismeretek) 35-45 kredit amelyből
  - pénzügy és számviteli, pályázati támogatási ismeretek 5-15 kredit,
  - mezőgazdasági üzemtani ismeretek 5-15 kredit,
  - szaktanácsadási és agrárkereskedelmi ismeretek 5-10 kredit,
  - marketing, logisztikai ismeretek 5-10 kredit,
  - regionális gazdaságtani és vidékpolitikai ismeretek 5-15 kredit,
  - vidékfejlesztési ismeretek 4-10 kredit,
  - menedzsment és emberi erőforrás gazdálkodási ismeretek 5-10 kredit.
  - Agrárinformatikai és üzleti digitalizáció szakmai ismeretek 60-70 kredit
- agrárinformatikai ismeretek, adatfeldolgozás és vizualizáció, agrár adatbázisrendszerek, agrármenedzsment rendszerek, mezőgazdasági telepírányítási rendszerek, a logisztika, a marketing, a minőségbiztosítás, a projektmenedzsment, az élelmiszerbiztonság informatikai támogatásának infokommunikációs eszközei, ágazati információs rendszerek, szakigazgatási rendszerek, ellátásilánc- és értékteremtő folyamatok menedzsmentje, okos (smart) mezőgazdaság, speciális szakágazati információs rendszerek, integrált vállalatirányítási rendszerek.

8.2. A szakmai gyakorlat követelmények

A szakmai gyakorlat két részből tevődik össze:

- a szakmai elméleti képzéshez kapcsolódó, összesen legalább három hét gyakorlati képzésből, valamint
- egy félévig (tizenkettő-tizenöt hétig) tartó, külső gyakorlati helyen folyó szakmai gyakorlatból.

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a szakdolgozat megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a szakdolgozat megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

EDZŐ ALAPKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	sporttudomány
Képzési ciklus:	alapképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. Pucsok József Márton, egyetemi docens
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali
Képzési idő:	6 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2450 óra
levelező tagozaton:	650 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	MOB illetve az országos sportági szakszövetségek közreműködésével megvalósuló gyakorlat
nappali tagozaton:	224 óra; 8 kredit, kötelező
levelező tagozaton:	224 óra; 8 kredit, kötelező
Mobilitási ablak:	4. és 5. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. Az alapképzési szak megnevezése: edző (Physical Training)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

végzettségi szint alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
szakképzettség: szakedző (megjelölve a sportágat)
a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Physical Trainer

3. Képzési terület: sporttudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180+30 kredit

a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)

a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit

intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 8 kredit

a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 813/1014

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja edzők képzése, akik megalapozott elméleti és gyakorlati ismeretek és készségek birtokában képesek utánpótlás és felnőtt sportolók edzésfolyamatának tervezésére és végrehajtására, a sportolók kiválasztására, személyiségük fejlesztésére és teljesítményük fokozására. Rendelkeznek olyan megfelelő koordináló, szintetizáló képességekkel, mellyel a sportszervezetek sportszakmai munkájának irányítását, szervezését, ellenőrzését képesek ellátni. Kompetenciáik birtokában alkalmasak a különböző korosztályok munkájának összehangolására, a korosztályos vagy a felnőtt válogatottak magas szintű sportági szakmai felkészítésére és versenyztetésére. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Az agrár-digitalizációs mérnök

a) tudása

- Ismeri a sportban, illetve a sportágban jellemző baleset-megelőzési és elsősegély-nyújtási alapvető szabályokat és eljárásokat.

- Ismeri a testnevelés és sportmozgalom célkitűzéseit, szervezeti és kapcsolatrendszerét.
- Ismeri az egészséges munkavégzés, munkakultúra, ergonómiai, mentálhigiénés és szervezeti kultúrával való összefüggéseit, fejlesztési módszereit.
- Magas szintű tudással rendelkezik a gyakorlati edzői tevékenység ellátásához szükséges alapvető, anatómiai és élettani, sporttudományi, gazdasági, vezetéselméleti ismeretekről.
- Magas szintű elméleti és gyakorlati tudással rendelkezik a sportolók felkészítéséhez, versenyeztetéséhez szükséges pedagógiai, pszichológiai, szociológiai törvényszerűségekről.
- Ismeri a versenysport gyakorlata által megkövetelt magas szintű teljesítmény fejlesztésének ismereteit, melyet a sportolók egészségvédelmének maximálisan alárendel.
- Megfelelő tudással rendelkezik a sportolók életmódjának tudatos fejlesztéséhez.
- Ismeri a sportolók motiválásának különböző technikáit és annak gyakorlati megvalósíthatóságait.
- Megfelelő tudással rendelkezik az egészséges emberi szervezet alapvető testi, lelki működéséről és a helytelen életmódból fakadó egészségkárosító tényezőkről.
- Elsajátítja a sportolók hosszú távú fejlesztésének elveit, módszereit.
- Ismeri a versenyzők egyéni képességfejlesztéséhez kapcsolódó módszereket, technikákat.
- Ismeri a sportágában jellemző nemzetközi trendeket, felkészítési alapelveket.
- Magas szinten ismeri a sportágának technikai és taktikai elemeit, tanításának és alkalmazásának módszereit.
- Ismeri a tehetséggondozás elméleteit és annak gyakorlati megvalósíthatóságának módjait.
- Ismeri a hátrányos helyzetű sportolók felzárkóztatásához, integrálásához szükséges elméleteket, eszközöket, módszereket.
- Választott sportágában ismeri a fogyatékossgal élő versenyzők felkészítésének speciális tudásanyagát.

b) képességei

- Képes sportszervezeteknél, szövetségeknél a legmagasabb szintű nemzetközi versenyrendszer követelményeinek megfelelő szintű edzői munka végzésére.
- Képes a nevelési-oktatási intézményekben a délutáni sportfoglalkozások vezetésére.
- Szakterületén képes a pedagógia, pszichológia, szociológia és a testkultúra módszereinek alkalmazására, és alkalmazza azok törvényszerűségeit.
- Képes az egészségfejlesztés és a mentálhigiénés kultúra feltételeinek kialakítására az őt alkalmazó szervezetekben.
- Képes sportágfejlesztő tevékenységre, melyet folyamatosan vagy projektszerű munkavégzésben valósít meg.
- Képes az előforduló balesetek esetén elsősegélynyújtásra.
- Képes az őt alkalmazó szervezetekben balesetvédelmi programok kidolgozására.
- Hatékonyan alkalmazza a szakterületén használatos informatikai elemző rendszereket és eszközöket, valamint képes a keletkező adatok edzőmódszertani szempontú feldolgozására.
- Képes az edzői tevékenységében sporttudományi, egészségtudományi, illetve gazdaság- és társadalomtudományi ismeretek alkalmazására.
- Képes a sportolók kiválasztására, magas szintű felkészítésére, versenyeztetésére.
- Képes a versenysport gyakorlata által megkövetelt magas szintű teljesítmény fejlesztésére, a sportolók egészségének megtartása mellett.
- Képes a tehetséggondozásra a gyakorlatban, figyelembe véve a tehetségmenedzsment követelményeit.
- Képes a hátrányos helyzetű sportolók felzárkóztatására és integrálására.
- A választott sportágában képes a fogyatékossgal élő versenyzők felkészítésére és versenyeztetésére.

c) attitűdje

- Elfogadja, hogy a társadalmi, gazdasági, kulturális jelenségek és a sport összefüggésben állnak, saját erejétől függően próbálja pozitívan befolyásolni ezeket.
- Értéknek tekinti a sportot, az egészséges életmódot és életminőséget, valamint rendelkezik az egészségtudatos ember szemléletével, nézeteit sportolói és ismerősi körében terjeszti.
- Képviseli a sport által közvetített erkölcsi értékeket, fontosnak tartja a személyiség- és közösségfejlesztő funkcióit, és munkája során kiemelt jelentőséget tulajdonít a pedagógiai normák betartásának.

- Tiszteletben tartja a gyermeki és bármely életkori emberi méltóságot és jogokat a testkulturális területen végzett munkája során, különös tekintettel a saját szakterületén előforduló esetekre.
- Nyitott a szakmai kapcsolatteremtésre, együttműködésre és kommunikációra, kezdeményezi azt magyar és idegen nyelven.
- Célul tűzi ki maga elé, hogy a szakterületén és az azt meghaladó szóbeli és írásbeli kommunikációja az általa beszélt nyelveken közérthető legyen.
- Törekszik az élethosszig tartó tanulásra, nyitott új médiumok, oktatás- és információtechnológiai módszerek iránt.
- Mélyen elkötelezett a minőségi sportszakmai munkavégzés mellett.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi a testkulturális terület kérdéseinek elemzését és szakmai források, ajánlások, összefüggések alapján történő alkalmazását.
- A testi-lelki egészségről koherens egyéni álláspontot alakít ki, azt személyével képviseli, illetve ezek szerint alakítja környezetét.
- Kooperatív és kreatív együttműködés kialakítására törekszik a testkulturális területen működő szervezetekkel, érintettekkel.
- Szakmai felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét a sport, az egészségfejlesztés társadalmi szerepének, fontosságának hangsúlyozásával.
- Sportszakmai döntései során tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak módszertani sajátosságait, eredményeit.
- Minden esetben a fair play szellemében és értékeit közvetítve tevékenykedik, magatartásával mintát ad teljes környezetének.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- sporttudomány 50-80 kredit;
- egészségstudomány 20-40 kredit;
- neveléstudomány és pszichológia 20-40 kredit;
- társadalomtudományok 15-30 kredit;
- szervezés és vezetéstudományok 15-30 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzési időszakhoz igazított bontásban szervezett, legalább 200 óra időtartamot elérő és 400 órát meg nem haladó, a Magyar Olimpiai Bizottság, az országos sportági szakszövetségek közreműködésével megvalósuló gyakorlat. Kreditértéke 8 kredit a sporttudomány tudományágon belül.

Nyelvtanulás és nyelvvizsga

a) ha a hallgató a képzés megkezdésekor nem rendelkezik a szak által elfogadott nyelvből (az Európai Unió valamely hivatalos nyelve: angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, ír, lengyel, lett, litván, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák, szlovén; illetve ukrán, szerb, vagy orosz nyelv) középfokú (B2), komplex típusú általános nyelvvizsgával, vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvánnyal vagy oklevéllel, akkor két félév általános angol nyelvi kurzust kell teljesítsen, amelyből a második nyelvi záróvizsgával zárul.

b) Egy félév vizsgával záruló szaknyelvi kurzus teljesítése (2 kredit) az alapképzésben részt vevő minden TTK-s hallgató számára kötelező. A szaknyelvi kurzus felvétele a 3. félévnél előbb nem lehetséges.

A szaknyelvi félévért kapott kreditek a szabadon választható szakmai tárgyak kreditjei között számolhatók el.

A vizsgázás bizottság előtt történik, amelyben a hallgató számára releváns szakma is képviselteti magát.

c) ha a hallgató belépéskor rendelkezik a szak által elfogadott nyelvből (az Európai Unió valamely hivatalos nyelve: angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, ír, lengyel, lett, litván, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák, szlovén; illetve ukrán, szerb, vagy orosz nyelv) középfokú (B2), komplex típusú általános nyelvvizsgával, vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvánnyal vagy oklevéllel, akkor csak egy félév szaknyelvi kurzus teljesítése kötelező az 9. pont b) bekezdésben leírtak alapján.

d) ha a hallgató tanulmányai közben középfokú (B2), komplex típusú általános nyelvvizsgát, vagy ezzel egyenértékű oklevelet szerez egy, a szak által elfogadott nyelvből (az Európai Unió valamely hivatalos nyelve: angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, ír, lengyel, lett, litván, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák, szlovén; illetve ukrán, szerb, vagy orosz nyelv), akkor mentesül az általános nyelvi kurzusok teljesítése alól, de egy szaknyelvi kurzus teljesítése kötelező az 9. pont b) bekezdésben leírtak alapján.

A szak tanterve

A mesterséges intelligencia tanulás során történő magas szintű alkalmazása érdekében a Természettudományi és Technológiai Karon a Debreceni Egyetem Multimédia és E-learning Technikai Központ szervezésében szabadon választható kurzus kerül meghirdetésre.

Korrupció-megelőzési ismeretek

A korrupció-megelőzési ismeretek átadása Az EU-alapismeretek és sport kurzus keretében történik.

Szakdolgozat

Szakdolgozat készítésének irányelveiről a <https://sportszi.unideb.hu/szakdolgozat> weblapon tájékozódhatnak. A szakdolgozat témája: sporttudományi, edzői ismeretekre vonatkozó, a sportbeli teljesítmény fokozásának és valamely ehhez kapcsolódó probléma feltárása előre meghatározott szakmai irányelvek alapján.

Záróvizsga

A záróvizsga a tantervben meghatározottak szerint több részből (szakdolgozat megvédése, szóbeli rész) áll. A szakdolgozat-védés a témavezető vezetésével végzett kutatás komplex bemutatását és megvitatását tartalmazza szakmai bizottság előtt. Az értékelés az egyetemi szabályzat előírásai szerint történik az előzetes opponensi vélemények figyelembevételével. A záróvizsgán a hallgató bemutatja a szakdolgozatát (PPT előadás) választ ad az előzetesen írásban feltett kérdésekre, valamint a bizottság munkájával kapcsolatos további kérdéseire. Az itt szerzett érdemjegye a záróvizsga eredményébe beleszámít.

Oklevél

A Debreceni Egyetem Tanulmányi- és Vizsgaszabályzata alapján az oklevél minősítése:

kiváló	4,81 – 5,00
jeles	4,51 – 4,80
jó	3,51 – 4,50

közepes	2,51 – 3,50
elégséges	2,00 – 2,50

Az oklevél minősítésének megállapítása:

a tanulmányok egészére számított (halmozott) súlyozott tanulmányi átlag;
a szakdolgozat bírálati jegy és a védés alapján a záróvizsga bizottság által adott jegy,
a záróvizsgán szerzett jegy.

GAZDÁLKODÁSI ÉS MENEDZSMENT ALAPKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	alapképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Becsky-Nagy Patrícia, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező
Képzési idő:	7 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180 + 30 kredit
Indítható specializáció(k):¹	pénzügy, üzletvitel és szervezés, vállalkozásmenedzsment, vállalatbiztonsági, gazdaságbiztonsági
1. specializáció	pénzügy
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2 968 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a A képzés 7 féléves, a 7. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	30 kredit, 532 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	30 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező üzletvitel és szervezés
2. specializáció	
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2 968 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a A képzés 7 féléves, a 7. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	30 kredit, 532 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	30 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező vállalkozásmenedzsment
3. specializáció	
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2 968 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a A képzés 7 féléves, a 7. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	30 kredit, 532 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	30 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező vállalatbiztonsági
4. specializáció	
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2 968 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a A képzés 7 féléves, a 7. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	

¹A szaknál korábban nyilvántartásba vett vagy az új szabályozás szerint a szenátus által támogatott specializációkat kérjük felsorolni, illetve a 2024/2025. tanévben indított specializációkat félkövérrel kérjük kiemelni.

nappali tagozaton:	30 kredit, 532 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	30 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
5. specializáció	gazdaságbiztonsági
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2 968 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	A képzés 7 féléves, a 7. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
nappali tagozaton:	30 kredit, 532 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	30 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
Mobilitási ablak:	3. és 4. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. Az alapképzési szak megnevezése: gazdálkodási és menedzsment (Business Administration and Management)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
- szakképzettség: közgazdász gazdálkodási és menedzsment alapképzési szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Business Administration and Management

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A képzési idő félévekben: 7 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180+30 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 30 kredit, amelyből a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit,
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan gazdasági szakemberek képzése, akik közgazdasági, alkalmazott gazdaságtudományi és módszertani ismereteik és a specializációk keretében megszerzett tudásuk birtokában képesek a gazdálkodó szervezetek és intézmények működési folyamatainak és gazdasági kapcsolatainak megismerésére, tervezésére, elemzésére. A gyakorlati tudás és tapasztalat megszerzését követően pedig képesek a gazdálkodói, vállalkozói tevékenységek és folyamatok irányítására, szervezésére. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Gazdálkodási és menedzsment alapképzési szakon a közgazdász

a) tudása

- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.

- Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.
- Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.
- Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel.
- Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntéselőkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.
- Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó más (műszaki, jogi, környezetvédelmi, minőségbiztosítási stb.) szakterületek alapjait.
- Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel.
- Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközök használatával.
- Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.
- Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

b) képességei

- Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőrzi.
- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntéselőkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.
- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.
- Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására.
- Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel.
- Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.
- Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi.
- Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.
- A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.
- Középszinten szakmai idegen nyelv használatára képes.

c) attitűdje

- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.
- Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Elfogadja és elismeri az életpálya-tervezés fontosságát.
- Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

d) autonómiaja és felelőssége

- Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.
- Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.
- Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.
- Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben képesítése szerinti gazdasági tevékenységet szervez, irányít és ellenőriz.
- Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.
- Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.
- Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.

8. Az alapképzés jellemzői**8.1. Szakmai jellemzők**

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- közgazdaságtani, módszertani és üzleti ismeretek (matematika, statisztika, informatika, mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, pénzügytan, vállalati gazdaságtan, gazdasági jog, marketing, számvitel menedzsment, üzleti kommunikáció, szaknyelv, környezet-gazdaságtan, egyéb alapozó üzleti ismeretek) 80-90 kredit;

- társadalomtudományi ismeretek (európai uniós, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, pszichológia, filozófia) 10-20 kredit;

- gazdálkodási és menedzsment szakmai ismeretek (vállalati pénzügyek, számvitelemzés, emberi erőforrás gazdálkodás, marketing menedzsment, vezetés és szervezés, értékteremtő folyamatok menedzsmentje, döntésmélet és módszertan, kontrolling, üzleti etika, stratégiai tervezés, termelés-menedzsment, folyamat- és minőségmenedzsment, humánerőforrás-menedzsment, team-menedzsment, közmenedzsment, szervezés-módszertan, információgazdálkodás, továbbá választható specializációk) 70-90 kredit.

8.1.2. A gazdálkodási és menedzsment ismeretekkel rendelkező közgazdász szakma igényeinek megfelelő szakterületeken szereshető speciális ismeret kredit aránya a képzés egészén belül legfeljebb 30 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat egy félév, minimum tizenkettő hét összefüggő gyakorlat a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározottak szerint.

A szak tanterve

*** kritériumfeltételek:

- matematikából kötelező írásbeli bemeneti kompetenciamérés, matematika kritériumtantárgy teljesítése

A szak kooperatív képzési formában is végezhető a kar Kooperatív képzési szabályzatában leírtak szerint.

Munkavédelem és Testnevelés

A Munkavédelem, valamint a Testnevelés tantárgyak kreditértéke 1-1 kredit, amelyek a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendőek.

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a szakdolgozat megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a szakdolgozat megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

KERESKEDELEM ÉS MARKETING ALAPKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	alapképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. habil. Soós Mihály, egyetemi docens
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező Szolnok – nappali, levelező
Képzési idő:	7 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180 + 30 kredit
Indítható specializáció(k):²	a specializációk indítása a jelentkezők számának függvénye
1. specializáció	kereskedelmi stratégiák, marketing stratégiák
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2 590 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	A képzés 7 féléves, a 7. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
nappali tagozaton:	20 kredit, 405 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	20 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
2. specializáció	marketing stratégiák
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2 590 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	A képzés 7 féléves, a 7. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
nappali tagozaton:	20 kredit, 405 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	20 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
3. specializáció	online marketing és digitális tartalomgyártó specializáció
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2 590 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	A képzés 7 féléves, a 7. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
nappali tagozaton:	20 kredit, 405 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	20 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
Mobilitási ablak:	3. és 4. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. Az alapképzési szak megnevezése: kereskedelem és marketing (Commerce and Marketing)

²A szaknál korábban nyilvántartásba vett vagy az új szabályozás szerint a szenátus által támogatott specializációkat kérjük felsorolni, illetve a 2024/2025. tanévben indított specializációkat félkövérrel kérjük kiemelni.

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
- szakképzettség: közgazdász kereskedelem és marketing alapképzési szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Commerce and Marketing

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A képzési idő félévekben: 7 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180+30 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 30 kredit, amelyből a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit,
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 341/0416

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja kereskedelmi és marketing szaktudással és készségekkel, gazdasági és üzleti ismeretekkel rendelkező gazdasági szakemberek képzése, akik alkalmasak a különböző termékek és szolgáltatások keresletvezérelt beszerzésére és értékesítésére, kis- és középvállalatok kereskedelmi tevékenységének szervezésére és irányítására. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Kereskedelem és marketing alapképzési szakon a közgazdász

a) tudása

- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.
- Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.
- Átfogóan ismeri a kereskedelem és marketing szakterület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait, gazdasági, szakterületi szervezetek struktúráját, működését és kapcsolat-rendszerét, a szereplők viselkedését, az azt meghatározó külső és belső környezeti, viselkedési, döntési információs és motivációs tényezőket.
- Ismeri a kereskedelem és marketing szakterülethez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri a marketing fogalmát, koncepcióját, eszközrendszerét és módszertanát az üzleti és nonprofit szférában. Ismeri a marketing szerepét a vállalat, intézmény működésében, a marketing kapcsolatát a szervezet más folyamataival, funkcióival.
- Ismeri a fogyasztói, vevői magatartás folyamatát, a fogyasztóvédelem területét.
- Ismeri az értékesítési, üzletkötési tevékenység folyamatait, jogi, etikai követelményeit. Ismeri a kereskedelmi vállalatok működését és szervezetét, a kereskedelmi tevékenység főbb munkafolyamatait és technikáit. Ismeri a logisztikai folyamatokat.
- Ismeri az e-üzlet módszereit és hátterét.
- Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

b) képességei

- Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.
- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.
- Elvégzi a kereskedelem és marketing szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisét, az összefüggéseket szintetizálja, és adekvát értékelő tevékenységet folytat.
- Képes a marketing és értékesítés rövid és középtávú döntési folyamataiban való eligazodásra, a gyors piaci változások felismerésére, azokhoz való alkalmazkodásra.
- Képes marketing és kereskedelmi döntéseket előkészítő marketingkutatói feladatok előkészítésére, a kutatási terv megfogalmazására, és a kutatás lebonyolítására, az alapvető összefüggések elemzésére.
- Képes a vállalati kereskedelmi és marketing adatbázisok kezelésére, a szekunder marketingkutatói információk és adatok elemzésére, a szükséges specifikus szoftverek használatára.
- Képes hatékony munkára gazdasági, marketing és kereskedelmi projekteknél, gazdálkodó szervezetekben,
- Képes marketing és kereskedelmi szervezeti egységek, vállalkozások vezetésére.
- Megérti és használja a kereskedelem és marketing szakterület jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven.
- Képes a fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni.
- Képes felismerni a gazdasági, marketing és kereskedelmi problémákat, megoldásukat megtervezi, megvalósítja.
- Képes más tudásterületekkel és társadalmi-gazdasági alrendszerekkel való együttműködésre.
- Írásban, szóban és modern infokommunikációs eszközökkel, idegen nyelven is képes kommunikálni.

c) attitűdje

- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével meghozni döntését.
- Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

d) autonómiája és felelőssége

- Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.
- Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.
- Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális kereskedelem és marketing szakmai kérdések végiggondolását, és rendelkezésére álló források alapján történő kidolgozását.
- Felelősséggel részt vállal kereskedelmi és marketing szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.

- Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.
- Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeteken belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- közgazdaságtani, módszertani és üzleti ismeretek (matematika, statisztika, informatika, mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, pénzügytan, vállalati gazdaságtan, gazdasági jog, marketing, számvitel, menedzsment, üzleti kommunikáció, szaknyelv, környezet-gazdaságtan, alapozó üzleti ismeretkörök) 80-90 kredit;

- társadalomtudományi ismeretek (európai uniós, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, politológia, filozófia) 10-20 kredit;

- kereskedelmi és marketing szakmai ismeretek (vállalatirányítás, a kereskedelem gazdaságtana, marketing menedzsment, szervezeti magatartás, vállalati pénzügyek, marketingkutatás, külkereskedelmi technikák, marketingkommunikáció, logisztika, média gazdaságtana, továbbá választható specializációk) 70-90 kredit.

8.1.2. A kereskedelmi és marketing üzleti szakma igényeinek megfelelő szakterületeken szerezhető speciális ismeret kredit aránya a képzés egészén belül legfeljebb 30 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat egy félév, minimum tizenkettő hét összefüggő gyakorlat felsőoktatási intézmény tantervében meghatározottak szerint.

A szak tanterve

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a szakdolgozat megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a szakdolgozat megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

NEMZETKÖZI GAZDÁLKODÁS ALAPKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	alapképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Erdey László, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali, levelező
Képzési idő:	8 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180 + 60 kredit
Indítható specializáció(k):³	külgazdasági-vállalkozási, világgazdasági
1. specializáció	külgazdasági-vállalkozási
Összes kontaktóra száma	3 412 óra
nappali tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
levelező tagozaton:	szakmai gyakorlat 378 óra, valamint 378 óra nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat 25 kredit, 378 óra, egybefüggő külső, kötelező, 25 kredit, 378 óra nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat. 25 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező, 25 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat világgazdasági
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	
levelező tagozaton:	
2. specializáció	
Összes kontaktóra száma	3 412 óra
nappali tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
levelező tagozaton:	szakmai gyakorlat 378 óra, valamint 378 óra nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat 25 kredit, 378 óra, egybefüggő külső, kötelező, 25 kredit, 378 óra nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat. 25 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező, 25 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat nemzetközi üzleti
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	
levelező tagozaton:	
3. specializáció	
Összes kontaktóra száma	3 412 óra
nappali tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
levelező tagozaton:	szakmai gyakorlat 378 óra, valamint 378 óra nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat 25 kredit, 378 óra, egybefüggő külső, kötelező, 25 kredit, 378 óra nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat. 25 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező, 25 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	
levelező tagozaton:	
Mobilitási ablak:	3. és 4. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. Az alapképzési szak megnevezése: nemzetközi gazdálkodás (International Business Economics)

³A szaknál korábban nyilvántartásba vett vagy az új szabályozás szerint a szenátus által támogatott specializációkat kérjük felsorolni, illetve a 2024/2025. tanévben indított specializációkat félkövérrel kérjük kiemelni.

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
- szakképzettség: közgazdász nemzetközi gazdálkodás alapképzési szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in International Business

3. Képzési terület: gazdaságtudományok**4. A képzési idő félévekben: 8 félév****5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180+60 kredit**

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 60 kredit, amelyből a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit,
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 313/0312**7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák**

A képzés célja idegen nyelven is magas szinten tárgyalóképes gazdasági szakemberek képzése, akik közgazdasági, alkalmazott gazdaságtudományi és módszertani ismereteik és a specializációk keretében megszerzett tudásuk birtokában képesek a nemzetközi vállalkozói tevékenység végzésére és irányítására. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák**7.1.1. Nemzetközi gazdálkodás alapképzési szakon a közgazdász****a) tudása**

- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.
- Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.
- Ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- Ismeri az nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek alapjait.
- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika alapvető funkcióit, determinációit és céljait. A hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik az Európai Unió működésével kapcsolatban.
- Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközökkel.
- Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.
- Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.

b) képességei

- Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz.
- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-

előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.
- Képes a szállítmányozási és külkereskedelmi folyamatok komplex következményeinek meghatározására.
- Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben a szállítmányozáshoz, külkereskedelmi folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervez, szervez.
- A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja. Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven.
- Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel).
- Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.
- Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.
- Képes középszintű szakmai idegennyelvtudása használatára.

c) attitűdje

- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben.
- Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.
- Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni.
- Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

d) autonómiája és felelőssége

- Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.
- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Az elemzéseiért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.
- Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.
- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.
- A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi.
- Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.
- Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- közgazdaságtani, módszertani és üzleti ismeretek (matematika, statisztika, informatika, mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, pénzügytan, vállalati gazdaságtan, gazdasági jog, marketing,

számvitel menedzsment, üzleti kommunikáció, szaknyelv, környezet-gazdaságtan, egyéb alapozó üzleti ismeretek) 80-90 kredit;

- társadalomtudományi ismeretek (európai uniós, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, pszichológia, filozófia, szervezet- és vezetéselmélet) 10-20 kredit;

- nemzetközi gazdálkodási szakmai ismeretek (nemzetközi kereskedelmi és gazdasági intézmények, világgazdasági folyamatok és régiók, külgazdasági politika, elemzés és piacfejlesztés, nemzetközi pénzügyek, nemzetközi ügyletek, nemzetközi marketing, interkulturális menedzsment, az Európai Unió közösségi politikái, nemzetközi tárgyalási technikák, nemzetközi etikett, protokoll, továbbá választható specializációk) 70-90 kredit.

8.1.2. A nemzetközi gazdálkodási szakterület szakma igényeinek megfelelő szakterületeken szerezhető speciális ismeret kredit aránya a képzés egészén belül legfeljebb 30 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat egy félév, minimum tizenkettő hét összefüggő gyakorlat a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározottak szerint.

8.3. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés követelménye - nemzetközi jellegének erősítése érdekében – legalább egy félév külföldön szerzett tapasztalat vagy nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat. Az alapképzésben a szakképzettség megszerzéséhez két idegen nyelvből legalább középfokú (B2 szintű) a képzési területnek megfelelő szaknyelvi idegennyelv-tudást kell elérni.

A szak tanterve

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a szakdolgozat megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a szakdolgozat megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

PÉNZÜGY ÉS SZÁMVITEL ALAPKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudomány
Képzési ciklus:	alapképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Fenyves Veronika, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező Szolnok – levelező
Képzési idő:	7 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180 +30 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2912 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a A képzés 7 féléves, a 7. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	20 kredit, 560 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	30 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
Mobilitási ablak:	3. és 4. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. Az alapképzési szak megnevezése: pénzügy és számvitel (Finance and Accounting)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
- szakképzettség: közgazdász pénzügy és számvitel alapképzési szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Finance and Accounting

3. Képzési terület: gazdaságtudomány

4. A képzési idő félévekben: 7 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180+30 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 30 kredit, amelyből a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit,
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 343/0412

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzési célja pénzügyi és számviteli szakemberek képzése, akik korszerű, nemzetközi követelményeknek megfelelő közgazdasági műveltséggel, pénzügyi és számviteli alkalmazásokhoz elméleti ténybeli és módszertani ismeretekkel rendelkeznek, képesek az adatok valósághű előállítására, hasznosítására, a tudástőke, mint szervezeti vagyontöbblet gyarapítására, a pénzügyi és számviteli rendszerek átlátására, működtetésére, fejlesztésére, stratégiai döntések meghozatalára, korszerű tervezési, gazdálkodási, elszámolási, kontrolling eljárások és módszerek alkalmazására, az intézményi feltételek formálására, nemzetközi, országos és regionális vállalkozások információs rendszerének áttekintésére, működtetésére, fejlesztési céljainak megvalósítását szolgáló helyzetfelmérésre és javaslatlatterítésre, az érdekegyeztetési folyamatok koordinálására. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Pénzügy és számvitel alapképzési szakon a közgazdász

a) tudása

- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projektvezetés szabályait és etikai normáit.
- Ismeri a pénzügy és a számvitel alapfogalmait, a pénzügyi termékeket és piacokat, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat.
- Ismeri a pénzügyi és számviteli összefüggéseket, áttekintése van a legfontosabb elméleti megközelítésekről, elsajátította a pénzügyi és a számviteli gondolkodás alapjait.
- Érti a vállalati gazdálkodás céljait, alapvető törvényszerűségeit.
- Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási, számviteli-adózási alrendszerét, a vállalati finanszírozás alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit.
- Elsajátította a pénzügyi, számviteli folyamatok tervezésének, szervezésének, irányításának, ellenőrzésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.
- Ismeri a hazai és nemzetközi adózási, számviteli szabályokat, a vállalkozások működésének (alapítás, működés, átalakulás, megszüntetés) számviteli, pénzügyi megjelenítését.
- Ismeri a pénzügyi rendszer felépítését, az egyes pénzügyi típusok sajátosságait, a hitelezési folyamatot, az értékpapír-piac működésének fontosabb elemeit.
- Ismeri az államháztartás feladatait és felépítését, a költségvetési gazdálkodás alapvető törvényszerűségeit, a költségvetési finanszírozás alapelveit és lehetséges technikáit, valamint a magyar ellenőrzési és felügyeleti rendszert.

b) képességei

- Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.
- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.
- Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére.
- Képes a pénzügyi és a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára.
- Számviteli beszámolókat, pénzügyi kimutatásokat készít és elemez.
- Meg tudja határozni az adó-, illeték-, vám-, jövedék- és társadalombiztosítási kötelezettségeket, valamint el tudja készíteni az ezekhez kapcsolódó bevallásokat.
- Számviteli politika, számviteli szabályzatok készítésére képes.
- Gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására képes.
- Képes idegen nyelven kommunikálni.
- Képes önálló szakirodalmi feldolgozásra.

c) attitűdje

- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően.

- Folyamatosan törekszik az önképzésre, tudása, ismeretei aktualizálására.
- Érdeklődik az innovációk iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.
- Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.
- Alkalmos önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődése).
- Felelősséget vállal a munkájával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartásáért, tevékenysége következményeiért, javaslataiért, döntéseiért.
- Munkáját a minőségi munkavégzés jellemzi.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- közgazdaságtani, módszertani és üzleti ismeretek (matematika, statisztika, informatika, mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, pénzügytan, vállalati gazdaságtan, gazdasági jog, marketing, számvitel menedzsment, üzleti kommunikáció, szaknyelv, környezet-gazdaságtan, egyéb alapozó üzleti ismeretek) 80-90 kredit;
- társadalomtudományi ismeretek (európai uniós, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, pszichológia, filozófia) 10-20 kredit;
- pénzügyi és számviteli szakmai ismeretek (pénzügyek, jog, pénzügyi számítások és pénzügyi piacok, adózási ismeretek, vállalatértékelés, pénzügyi számvitel, vezetői számvitel alapjai, elemzés-ellenőrzés módszertana, üzleti tervezés, a pénzügyi és számviteli informatika, sajátos számviteli esetek, elszámolására vonatkozó ismeretek továbbá választható specializációk) 70-90 kredit.

8.1.2. A pénzügyi és számviteli szakterület szakma igényeinek megfelelő szakterületeken szerezhető speciális ismeret kredit aránya a képzés egészén belül legfeljebb 30 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat egy félév, minimum tizenkettő hét összefüggő gyakorlat a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározottak szerint.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a szakdolgozat megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a szakdolgozat megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

REKREÁCIÓ ÉS ÉLELMÓD ALAPKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	sporttudomány
Képzési ciklus:	alapképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Müller Anetta egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező Siófok – levelező
Képzési idő:	6 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2 184 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a A képzés 6 féléves, az 5. (félévközi), 6. félévében szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	8 kredit - 196 óra egybefüggő külső
levelező tagozaton:	8 kredit - 70 óra egybefüggő
Mobilitási ablak:	3. és 4. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. Az alapképzési szak megnevezése: rekreáció és életmód (Recreation Management and Health Promotion)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
- a szakképzettség: rekreáció és életmód szakember
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Recreation and Health Promotion Manager

3. Képzési terület: sporttudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 8 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 813/1014

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja rekreáció és életmód szakemberek képzése, akik képesek a szervező, oktató és tanácsadó szerep betöltésére a sport (kiemelten a szabadidősport), a rekreáció és az egészséges életmód-tanácsadás, továbbá üzleti területen, valamint sportszervezetekben, egészségügyi, szociális, nevelési-oktatási intézményekben, illetve civil szervezetekben. Képesek minden korosztály számára egészségmegőrző és sportfoglalkozások (rekreációs edzésprogramok) vezetésére és szervezésére. Alkalmassak sportrendezvények, aktív turisztikai programok, táborok, túrák önálló tervezésére, megszervezésére és azok levezetésére. Ismerik és alkalmazzák a fizikai aktivitás és a sporttevékenységek egészség- és életmódkultúrára gyakorolt komplex hatását, vezetési és szakterületi jártasságuk segítségével hozzájárulnak a sport, a rekreációs és a mentálhigiénés kultúra kialakításához, feltételeinek megteremtéséhez, illetve gazdagításához. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A rekreáció és életmód szakember

a) tudása

- Ismeri a fizikai és szellemi rekreációs tevékenységek rendszerét.
- Ismeri a rekreációs céllal űzhető sportok mozgásanyagát.
- Átlátja a rekreáció általános folyamatait, rendszereit, valamint ezek működését.
- Ismeri a rekreációs és szabadidősport foglalkozások, mozgásprogramok levezetésének és szervezésének módszereit és technikáit.
- Ismeri az életkorhoz, a nemhez és az egészségi állapothoz igazított rendszeres fizikai aktivitás emberi szervezetre gyakorolt, tudományosan bizonyított hatásait.
- Ismeri a rekreáció lehetséges színtereit, a beltéri és a szabadban végzett rekreációs tevékenységek szervezésének és lebonyolításának feltételeit, szabályozási környezetét és fenntartható, szakszerű módszereit.
- Ismeri az egészséges emberi szervezet alapvető testi, lelki működését és a helytelen életmódból fakadó egészségkárosító tényezőket.
- Ismeri az egészség és életmód fejlesztésének lehetőségeit és módszereit.
- Ismeri az életen át tartó rekreációs és egészségfejlesztési aktivitás kialakításának és fenntartásának pedagógiai, pszichológiai és kommunikációs feltételeit.
- Ismeri a rekreációs szervezéshez és a programok levezetéséhez szükséges alapvető sporttudományi, szervezéstudományi ismereteket és módszereket.
- Rendelkezik az emberi magatartás befolyásolásához szükséges kommunikációs és szociális készségekkel, valamint pedagógiai ismeretekkel.
- Ismeri a testkultúra, egészségkultúra és a környezetkultúra alapfogalmait, fejlesztésük eszköztárszereit, módszereit és eljárásait.
- Ismeri a testnevelés, a sport és a rekreáció szervezeti és kapcsolatrendszerét, általános folyamatait, ezek felépítését és működését.
- Tisztában van a sport és a rekreáció szabályozási környezetével, a szabályozás folyamatával.
- Ismeri és érti az emberi erőforrások alkalmazásához szükséges gazdasági, szervezéstudományi, pedagógiai, pszichológiai, szociológiai törvényszerűségeket.
- Ismeri a sport, fizikai aktivitás társadalmi integrációt elősegítő funkcióját (fogyatékkal élők, hátrányos helyzetűek, szenvedélybetegek).
- Ismeri a szakterületén alkalmazható tanácsadási, konfliktuskezelési módokat, kommunikációs stratégiákat és módszereket.
- Rendelkezik a szakterületükhöz tartozó jogi és gazdasági, valamint alapvető kommunikációs és tömegkommunikációs ismeretekkel.

b) képességei

- Képes minden korosztály számára egészségmegőrző és sportfoglalkozások (rekreációs edzésprogramok) vezetésére és szervezésére.
- Képes a fizikai rekreációs programokhoz szükséges motoros képességek felmérésére, motoros programok tervezésére és mozgáselemezésre.
- Képes sportrendezvények, aktív turisztikai programok, táborok, túrák önálló tervezésére, megszervezésére és azok levezetésére.
- Képes sport, szociokulturális-, turisztikai- és rendezvény animációs programok tervezésére, szervezésére és lebonyolítására.
- Képes az egészség- és életmódkultúra feltételeinek megteremtésére, valamint az egészségtudatos életmód tervezésére, az egészségfejlesztésre, a rekreációs és mentálhigiénés kultúra kialakítására, feltételeinek megteremtésére és korrekciójára a családokban és társadalmi, egészségügyi, szociális, nevelési-oktatási intézményekben, civil szervezetekben.
- Képes rekreációs és egészségfejlesztő életmódprogramok önálló tervezésére, kidolgozására és gyakorlati megvalósítására.
- Képes egészségmegőrzést, rehabilitációt szolgáló intézményekben rekreációs aktivitási programok tervezésére, foglalkozások megszervezésére és lefolytatására.
- Képes a fitneszi és wellness tevékenységek szervezésére, koordinálására, illetve gyakorlati megvalósításukban való aktív részvételre.
- Képes az elsajátított szakmai, jogi, gazdasági, valamint szervezési és vezetési ismeretek hatékony gyakorlati alkalmazására.

- Képes sport- és rekreációs szervezői, -vezetői és életmód-tanácsadói tevékenységek ellátására.
- Képes a sportszervezeteknél, önkormányzatoknál, rekreációs intézményeknél, rendezvényszervezéssel foglalkozó szervezeteknél szervezői és vezetői feladatok ellátására.
- Hatékonyan alkalmazza a szakterületén használatos korszerű informatikai rendszereket, eszközöket.
- Képes a szakterületi erőforrások felkutatására, bevonására és az azokkal történő gazdálkodásra.

c) attitűdje

- Rendelkezik az egészségkultúra, az életminőség, valamint a rekreáció korszerű (egészségtudatos) szemléletével, nézeteit szűkebb és tágabb társadalmi körben terjeszti.
- Értéknek tekinti az egészség- és életmódkultúrát megalapozó és fejlesztő rekreációt, illetve életminőséget.
- Azonosul a rekreáció és az életminőség korszerű szemléletével, nézeteit formális és informális közegben is terjeszti.
- Szociális, pedagógiai és szakterületi ismeretei révén eredményesen alakíthatja az általa foglalkoztatottak egészségszemléletét.
- Az etikai, jogi, gazdasági, valamint tömegkommunikációs ismeretei átadásával hozzájárul az egyének különböző helyszínű és fajtájú sporttevékenységekbe történő beilleszkedéséhez.
- Tiszteletben tartja az emberi méltóságot és jogokat a testkulturális területen végzett munkája során, különös tekintettel a saját szakterületén előforduló esetekre.
- A testkulturális területen végzett munkája során tiszteletben tartja a szociokulturális környezethez, illetve a fogyatékkal élőkhez tartozók emberi méltóságát és jogait.
- Törekszik az élethosszig tartó és az élet egészére kiterjedő tanulásra.
- Mélyen elkötelezett a minőségi sportszakmai munkavégzés mellett.
- Igényes munkavégzésével hozzájárul a testkultúra, a rekreációs és egészségkultúra színvonalának emeléséhez.
- Törekszik arra, hogy a szakmai problémákat lehetőség szerint másokkal, más szervezetekkel együttműködve oldja meg.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Személyes példamutatásával elősegíti környezete sportolással kapcsolatos pozitív szemléletmódjának alakítását.

d) autonómiája és felelőssége

- A sport- és az egészségkultúra, valamint az életminőség fejlesztése terén szerzett magas szintű tudását az emberek életminőségének javítására szenteli.
- Elkötelezett és igényes munkavégzésével hozzájárul a testkultúra, a rekreációs és az egészségkultúra színvonalának emeléséhez.
- Önállóan, a hiteles szakmai forrásokra támaszkodva tekinti át és elemzi a testkultúra, illetve az egészségkultúra kérdéseit, és a problémákra megoldási javaslatokat fogalmaz meg.
- Koherens álláspontot alakít ki a holisztikus értelemben vett egészségről, és álláspontját modern kommunikációs eszközökkel is terjeszti.
- Szakmai felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét a testnevelés és sport, rekreáció társadalmi szerepének, fontosságának hangsúlyozásával.
- Tudatosan képviseli szakterületének korszerű elméleteit és módszereit.
- Minden esetben a fair play szellemében tevékenykedik, amivel mintát ad teljes környezetének.
- A sport- és az egészségkultúra, valamint az életminőség fejlesztése terén szerzett magas szintű tudását az emberek életminőségének javítására szenteli.
- Elkötelezett és igényes munkavégzésével hozzájárul a testkultúra, a rekreációs és az egészségkultúra színvonalának emeléséhez.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül a szakdolgozat elkészítésével együtt:

- sporttudomány 80-100 kredit;
- egészségtudomány 30-45 kredit;

- társadalom és gazdaságtudomány 20-40 kredit;
- közismereti alapismeretek 10-15 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzési időszakhoz igazodó bontásban szervezett, legalább 200 óra időtartamot elérő és 400 órát meg nem haladó sportegyesületekben, sportklubokban, sportlétesítményekben, közművelődési intézményekben, sport- és életmód-táborokban, rendezvényeken, túrákon, illetve gyógyfürdőkben, fitnessz és wellness központokban, szállodákban végzett gyakorlat. Kreditértéke 8 kredit a sporttudomány tudományágon belül a szakirány részeként.

A szak tanterve

TANTÁRGY	TANTÁRGYAK ÓRASZÁMA				Egymásra-épülés	ÉVEK, FÉLÉVEK, TANÍTÁSI HETEK SZÁMA HETI ÓRASZÁM																							
	ÖSSZESEN	ELMÉLET	GYAKORLAT	KREDIT (#+h)/30		I						II						III						6					
						15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15							
E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit		
SPORTUDOMÁNY ismeret(kör):																													
Bevezetés a sporttudományokba	28	28	0	3																									
Gimnasztika és torna	56	28	28	4																									
Csapat- és egyéni sportok szervezése I.	42	0	42	3																									
Csapat- és egyéni sportok alapjai V, Vizes	42	0	42	3																									
Golyós és ütős sportok	42	0	42	3					0	3	G	3																	
Csapat- és egyéni sportok szervezése III.	42	0	42	3					0	3	G	3																	
Csapat- és egyéni sportok szervezése III, Labdajáték II.	42	0	42	3								0	3	G	3														
Táborozás (Vízí tábor)	42	0	42	2								0	3	G	2														
Zenés, táncos mozgásformák	28	0	28	2												0	2	G	2										
Rekreációs edzéstan	28	14	14	3												1	1	K	3										
Rekreációs edzéstan II.	28	0	28	2																0	2	G	2						
Rekreációs projektek és programok szervezése	28	0	28	3																0	2	G	3						
Csapat- és egyéni sportok szervezése IV, Téli sportok	42	0	42	3																0	3	G	3						
Csapat- és egyéni sportok alapjai VI, Küzdesportok	28	0	28	2																			0	2	G	2			
Sportmenedzsment	42	28	14	4																2	1	K	4						
Szabadidős Sportinfrastruktúra	28	0	28	3																			0	2	G	3			
Rekreáció elmélet és módszertan I.	28	14	14	3								1	1	G	3														
Táborozás (Turisztika tábor)	42	0	42	3					0	3	G	3																	
Rekreáció elmélet és módszertan II.	28	14	14	3								1	1	K	3														
Animáció I.	28	0	28	2								0	2	G	2														
Játék I. (Szellemi rekreáció)	28	0	28	2								0	2	G	2														
Motoros képességek fejlesztése	28	0	28	2								0	2	G	2														
Táborozás II. (Si-és havastábor)	42	0	42	3												0	3	G	3										
Fittségvizsgálatok, teljesítményd.	28	14	14	2								1	1	G	2														
Sportturizmus	28	14	14	3												1	1	K	3										
Animáció II.	28	0	28	2												0	2	G	2										
Rekreáció elmélete és módszertan III.	28	14	14	3												1	1	K	3										
Szakmai gyakorlat	196	0	196	8																			0	14	G	8			
GAZDASÁGTUDOMÁNYOK ismeretkör:																													
Üzleti kommunikáció	28	0	28	3					0	2	G	3																	
Vállalkozások gazdaságtana	28	28	0	3					2	0	K	3																	
Marketing	28	28	0	3					2	0	K	3																	
Jogi ismeretek	28	28	0	3								2	0	K	3														
Bevezetés a közgazdaságtudományokba	28	28	0	3								2	0	K	3														
CSR a sportban	28	0	28	3												0	2	G	3										
Menedzsment és HR	42	28	14	3																2	1	G	3						
EGÉSZSÉGTUDOMÁNY ismeretkör:																													
Anatómia-élettan	28	28	0	3					2	0	K	3																	
Balesetvédelem, Elsősegélynyújtás	28	0	28	3					0	2	G	3																	
Relaxáció, jóga, autogén training	28	0	28	3								0	2	G	3														
Prevenció	28	28	0	3												2	0	K	3										
Mozgásterápia	28	0	28	3												0	2	G	3										
Táplálkozás egészségtan	42	28	14	4																			2	1	K	4			
Egészségfejlesztés	28	14	14	3												1	1	K	3										
Rehabilitáció	28	14	14	3												1	1	G	3										
Sérülékeny társadalmi csoportok egészségfejlesztése	28	28	0	3																			2	0	G	3			
Egészségpszichológia	28	28	0	3																			2	0	K	3			
TÁRSADALOMTUDOMÁNY ismeretkör:																													
Társadalomtudományi ismeretek I.a (Filozófia, etika, esztétika)	28	28	0	3					2	0	K	3																	
Sportpedagógia alapjai	28	14	14	3					1	1	G	3																	
Testkultúra és sporttörténet	28	28	0	3					2	0	K	3																	
Szociológia	28	14	14	3								1	1	K	3														
Sportszociológia	28	14	14	3												1	1	K	3										
KÖZISMERETI TUD ismeretkör:																													
Informátika, információs rendszerek	56	28	28	3					2	2	G	3																	
Szaknyelv I.	56	0	56	1					0	4	GY	1																	
Statisztika	42	28	14	3								2	1	K	3														
Europai Uniósi ismeretek	28	28	0	3								2	0	K	3														
IKT alkalmazása a rekreációban	42	14	28	3								1	2	G	3														
Szaknyelv II.	56	0	56	1								0	4	SZ	1														
Összesen	2044	672	1372	163					13	17	32	10	19	31	7	15	28	6	14	28	6	11	21	6	19	23			
Szabadon választható 1. tárgy	0	28	0	2																2	0	G	2						
Szabadon választható 2. tárgy	28	14	14	3																									
Szabadon választható 3. tárgy	28	0	28	2																0	2	G	2						
Szakkoloztat 1	28	0	28	4																0	2	G	4						
Szakkoloztat 2	56	0	56	6																			0	4	G	6			
Összesen	140	42	126	17																									

A Munkavédelem tantárgy kreditértéke 1 kredit, amely a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendő.”

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a szakdolgozat megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a szakdolgozat megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

SPORTSZERVEZÉS ALAPKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	sporttudomány
Képzési ciklus:	alapképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. Bácsné Prof. Dr. Bába Éva, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező
Képzési idő:	6 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2 338 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	A képzés 6 féléves, az 5. (félévközi), 6. félévében szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
nappali tagozaton:	3 kredit - 140 óra félévközi, 6 kredit - 196 óra egybefüggő külső
levelező tagozaton:	3 kredit - 50 óra félévközi, 6 kredit - 70 óra egybefüggő
Mobilitási ablak:	3. és 4. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. Az alapképzési szak megnevezése: sportszervezés (Sports Management)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettséget oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BSc-) fokozat
- a szakképzettség: sportszervező
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Sports Manager

3. Képzési terület: sporttudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 8 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 813/1014

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja sportszervező szakemberek képzése, akik képesek fejlesztő és szervező szerep betöltésére a sport területén sportszervezetekben, nevelési-oktatási intézményekben, illetve civil szervezetekben, alkalmasak a rendelkezésre álló erőforrások tervezésére, megszerzésére és vezetésére. Alkalmazzák a fizikai aktivitás és a sporttevékenységek egészség- és életmódkultúrára gyakorolt komplex hatását, vezetési és szakterületi jártasságuk segítségével hozzájárulnak a sport- és a mentálhigiénés kultúra kialakításához, feltételeinek megteremtéséhez, illetve gazdagításához. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A sportszervező

a) tudása

- Ismeri a testnevelés és a sportmozgalom célkitűzéseit, szervezeti és kapcsolatrendszerét. Birtokában van a sporttudomány és a szervezés- és vezetéstudomány alapvető szakmai szókincsének, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.
- Ismeri az alapvető sporttudományi, sportgazdasági, vezetéselméleti, szervezéstudományi és projektmenedzsment módszereket, elméleteket és gyakorlatokat.
- Ismeri az emberi erőforrások testkultúra területén történő alkalmazásához szükséges pedagógiai, pszichológiai, szociológiai törvényszerűségeket.
- A sportszervezetek működéséhez, működtetéséhez szükséges gazdasági, vezetéselméleti, és szervezéstudományi ismeretekkel rendelkezik.
- Rendelkezik a sporttudomány és a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, fejlődési jellegzetességeinek és összefüggéseinek ismeretével a releváns társadalmi, gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra, a társadalmi, gazdaság ágazati szerkezetére és komplex rendszerére vonatkozóan.
- Tisztában van a sportszervezetek struktúrájával, működésével és kapcsolatrendszerével, az érintett társadalmi, gazdasági szereplők viselkedését meghatározó külső és belső környezeti tényezőkkel, a társadalmi, gazdasági viselkedés, döntések információs és motivációs tényezőivel.

b) képességei

- Sportszervezetben szervezői tevékenységet tervez, szervez, irányít és ellenőriz.
- Képes az elsajátított gazdasági, szervezési, vezetési és jogi ismeretek hatékony alkalmazására.
- Sportszervezetet vagy szervezeti egységet vezet, működési folyamatait tervezi, irányítja, az erőforrásokkal gazdálkodik.
- Az élethosszig tartó tanulás révén az önfejlesztésre, az életpálya építésre vonatkozóan önálló tervet, pályaképet dolgoz ki.
- A tanult elméleteket és módszereket hatékonyan alkalmazza, következtetéseket fogalmaz meg, javaslatokat tesz és döntéseket hoz.
- Képes tudását folyamatosan és önállóan fejleszteni.

c) attitűdje

- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.
- Elkötelezett a sportszervezetek hatékony és eredményes gazdasági működtetése iránt.
- Projektekben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező, kész a hibák kijavítására, erre munkatársait is ösztönzi.
- Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, sportszervezet tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.
- Kötelességének tartja a szakterület szerint releváns, kapcsolódó más szakpolitikák, jogszabályok követését, alkalmazását, illetve betartását.
- Elfogadja és elismeri az életpálya-tervezés fontosságát. Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.
- Törekszik mások véleményét, a sportágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni.
- Korszerű sportgazdasági szemlélettel, megfelelő kapcsolatteremtő, problémafelismerő és -megoldó képességgel, valamint együttműködési és kommunikációs készséggel rendelkezik.

d) autonómiája és felelőssége

- Feladatait általános felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi.
- Felelőséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.
- Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.
- Felelőséget vállal elemzései, javaslatai, döntései következményeiért más szakpolitikák tekintetében is.
- Önállóan azonosítja képzési, fejlődési igényeit, önállóan és felelősséggel tervezi és szükség szerint szervezi szakmai és általános fejlődését, beosztottjait is segíti ebben.

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a szakdolgozat megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a szakdolgozat megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

TURIZMUS-VENDÉGLÁTÁS ALAPKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	alapképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. Vargáné Dr. habil. Csobán Katalin, egyetemi docens
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező Szolnok – nappali, levelező Siófok – nappali, levelező
Képzési idő:	8 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180 + 60 kredit
Indítható specializáció(k):⁴	egészségturizmus, szálloda
1. specializáció	egészségturizmus
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	3 448 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	szakmai gyakorlat 378 óra 25 kredit, valamint 378 óra nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat 25 kredit. félévenként 25 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező szálloda
levelező tagozaton:	
2. specializáció	
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	3 449 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	szakmai gyakorlat 378 óra 25 kredit, valamint 378 óra nemzetközi környezetben megszerzett gyakorlat 25 kredit. félévenként 25 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	
Mobilitási ablak:	3. és 4. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. Az alapképzési szak megnevezése: turizmus-vendéglátás (Tourism and Catering)

2. Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
- szakképzettség: közgazdász turizmus-vendéglátás alapképzési szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése (Economist in Tourism and Catering)

3. Képzési terület: gazdaságtudomány

4. A képzési idő félévekben: 8 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180+60 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 60 kredit, amelyből a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit,

⁴A szaknál korábban nyilvántartásba vett vagy az új szabályozás szerint a szenátus által támogatott specializációkat kérjük felsorolni, illetve a 2024/2025. tanévben indított specializációkat félkövérrel kérjük kiemelni.

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 812/1015

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja a turizmus és vendéglátás feladatait ellátói idegen nyelveket beszélő gazdasági szakemberek képzése, akik közgazdaságtudományi, társadalomelméleti, alkalmazott módszertani ismereteik és szakirányú tudásuk birtokában képesek elvégezni a turizmus és a vendéglátás területén felmerülő feladatokat, irányítani és szervezni tudják a kapcsolódó munkafolyamatokat, feltárják és elemzik a keresletet befolyásoló tényezőket, vonzó és élményszerű kínálatot alakítanak ki, megszervezik és elvégzik a kapcsolódó szolgáltató tevékenységeket. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Turizmus-vendéglátás alapképzési szakon a közgazdász

a) tudása

- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.
- Ismeri a projektben, csapatban, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.
- Ismeri a turisztikai ágazat működésének elveit és annak kapcsolódó ágazatait, ismeri a turizmus hazai és nemzetközi piacát, a piac szereplőit, jellemzőit, sajátosságait és kapcsolódásait.
- Ismeri a különböző típusú turisztikai vállalkozások (szálláshelyek, vendéglátóhelyek, szabadidős létesítmények) típusait, valamint azok működtetésére és piaci tevékenységeinek irányítására vonatkozó elveket és menedzsment módszereket.
- Ismeri a turizmus alágazatainak és tevékenységeinek (például szállás- és vendéglátóhelyek, utazásszervezés és közvetítés, térség-menedzsment szervezetei, egyéb szolgáltatók stb.) működését, értékelését, döntési kritériumait, szakmai részterületeit és ágazati kapcsolódási pontjait.
- Ismeri a turizmushoz és a vendéglátáshoz kapcsolódó más szak- és tudományterületek alapvető tényeit és összefüggéseit (földrajz, művelődéstörténet, környezetvédelem, jog, egészségtudomány, gasztronómia, élelméztudomány).
- Képes legalább két idegen nyelven kommunikálni.
- Képes önálló szakirodalmi feldolgozásra.

b) képességei

- Képes gazdasági tevékenységet, projektet tervezni, szervezni, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet irányítani és ellenőrizni.
- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket megfogalmazni, döntés-előkészítő javaslatokat készíteni, döntéseket hozni rutin- és részben ismeretlen környezetben is.
- Képes következtetései, valamint az őket megalapozó tudás és érvelés világos és egyértelmű kommunikálására, szakmai és laikus közönség felé egyaránt.
- Képes a turisztikai vállalkozások piaci tevékenységének szervezésére és irányítására.
- Képes a szakterülethez tartozó informatikai ismeretek alkalmazására.
- Képes kidolgozott szakmai javaslatok, vezetői beszámolók, marketingajánlatok (például programfüzetek, étlapok) készítésére.
- Képes a szolgáltatásokkal és az intenzív ügyfélkapcsolattal összefüggő problémák felismerésére és hatékony kezelésére.
- Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.
- Képes a turisztikai és vendéglátó vállalkozások tevékenységének részleges vagy teljes körű tervezésére, szervezésére, irányítására és ellenőrzésére.

- Képes a turizmus és a vendéglátás különféle területein jelentkező gazdasági problémák kezelésére és megoldására.
- Képes szakszerű és hatékony kommunikációra írásban és szóban is.

c) attitűdje

- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladtvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.
- Nyitott a gazdaságtudományok átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére.
- Környezetérzékeny, gyakorlatorientált szemléletmódú.
- A vendéglégedettséget előtérbe helyező minőségi szemléletmódot követ és közvetít a munkatársak felé is.
- Nyitott a turizmust és vendéglátást, illetve az adott gazdálkodó szervezetet érintő változások megismerésére, ezek hatásainak megértésére, az új szakmai ismeretek és módszertanok alkalmazására.
- Törekszik a szakmai eredmények, javaslatok megosztására a turizmus és vendéglátás fejlesztése iránt érdeklődők körében.
- Az életpálya-tervezés fontosságát elismeri, az életen át tartó tanulásra törekszik.

d) autonómiája és felelőssége

- Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Az elemzéseiért, következtetéseikért és döntéseiért felelősséget vállal.
- Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.
- Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.
- Kész a turizmus társadalmi, gazdasági, technológiai és jogi környezetében bekövetkező változások önálló megfigyelésére, a vonatkozó szakpolitikák követésére, a következtetések felelősségteljes levonására.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. A szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- közgazdaságtani, módszertani és üzleti ismeretek (matematika, statisztika, informatika, mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, pénzügytan, vállalati gazdaságtan, gazdasági jog, marketing, számvitel, menedzsment, üzleti kommunikáció, szaknyelv, környezet-gazdaságtan, alapozó üzleti ismeretkörök) 80-90 kredit;

- társadalomtudományi alapismeretek (európai uniós, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, pszichológia, filozófia) 10-20 kredit;

- turizmus és vendéglátás szakmai ismeretei (turizmus rendszere, vendéglátás, szállásadás, utazásszervezés, turisztikai erőforrások, a turizmus közigazgatási, szakigazgatási, önkormányzati vonatkozásai, turizmus marketing, turisztikai termékek, turisztikai vállalkozások, vendéglátás szervezés, vezetés, nemzetközi gazdasági kapcsolatok, továbbá választható specializációk) 70-90 kredit.

8.1.2. A turizmus és vendéglátás szakmai igényeinek megfelelő szakterületeken szerezhető speciális ismeret kredit aránya a képzés egészén belül legfeljebb 30 kredit.

8.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

Az alapképzésben a szakképzettség megszerzéséhez két idegen nyelvből legalább középfokú (B2 szintű) a képzési területnek megfelelő szaknyelvi idegennyelvtudást kell elérni.

A szak kooperatív képzési formában is végezhető a kar Kooperatív képzési szabályzatában leírtak szerint.

Munkavédelem és Testnevelés

A Munkavédelem, valamint a Testnevelés tantárgyak kreditértéke 1-1 kredit, amelyek a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendőek.

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg.

A Debrecen és Szolnok képzési helyeken történő oktatás tanterve nappali és levelező tagozaton megegyezik.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a szakdolgozat megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a szakdolgozat megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

GAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI AGRÁRMÉRNÖKI ALAPKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	agrártudományok
Képzési ciklus:	alapképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Pető Károly, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező Szolnok – nappali, levelező Siófok – levelező
Képzési idő:	7 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180 + 30 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	2 761 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	A képzés 7 féléves, a 7. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
nappali tagozaton:	30 kredit, 560 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	30 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
Mobilitási ablak:	3. és 4. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. Az alapképzési szak megnevezése: gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök (Agribusiness and Rural Development Management)

2. Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
- szakképzettség: gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Agribusiness and Rural Development Engineer

3. Képzési terület: agrár

4. A képzési idő félévekben: 7 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180+30 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozat elkészítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 621/0811

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök képzése, aki képes a mezőgazdasági termeléssel, szolgáltatással, szaktanácsadással összefüggő operatív szervezési és irányítási feladatok ellátására. Az elsajátított ökonómiai, menedzsment, regionális és térségi ismeretek bitrokában az agrártermelés sajátosságai és az agrárgazdaság kapcsolatrendszerének ismeretében, környezettudatos szemlélet alapján képes a munkaerő-piaci elvárásoknak megfelelő szakmai munka végzésére. Rendelkezik a vidékfejlesztés európai uniós normák szerinti értelmezéséhez, vidékfejlesztési programok tervezéséhez, lebonyolításához szükséges szakismeretekkel. Képes a mezőgazdasági termelés,

feldolgozás, az ipari termelőeszköz-ellátás, kereskedelem kapcsolódó feladatainak az integrálására. Felkészült tanulmányai mesterképzésben való folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság, az agrárium mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, törvényszerűségeit, folyamatait és összefüggéseit, továbbá ismeri a kapcsolódó szakterületek terminológiáját.
- Ismeri a főbb növénytermesztési, kertészeti és állattenyésztési ágazatok működtetéséhez, szervezéséhez szükséges alapvető technológiákat, a tájhasznosítási, öko-termesztési, precíziós és integrált termesztési stratégiákat.
- Tisztában van az agrárüzleti szektor működésének és fejlődésének számvetési és pénzügyi hátterével, továbbá átfogóan ismeri az agráriumban használt fontosabb agrárinformatikai eszközöket, ügyviteli, tervezési, elemzési telepírányítási szoftvereket.
- Ismeri az agráripari termelés területén elindult technológiai forradalom (Ipar 4.0.) lényegét, eszközrendszerét és vívmányait.
- Tisztában van a digitalizáció és automatizáció alkalmazási területeivel, azok széleskörű elterjedésének pozitív és negatív következményeivel, továbbá ismeri ennek a mezőgazdasági logisztikában, termelésben, gépüzemeltetésben játszott szerepét.
- Ismeri és érti a hazai élelmiszergazdaság működéséhez kapcsolódó hazai és európai uniós szakigazgatás rendszerét, valamint a szakterületén lejátszódó folyamatokat és a köztük lévő összefüggéseket.
- Érti és ismeri a vidéki területek gazdaságfejlesztésének, a vidék- és területfejlesztés működésének sajátosságait (a mezőgazdaság vidékfenntartó és vidékfejlesztő szerepét) és a sajátosságok összefüggéseit.
- Ismeri a fenntartható fejlődés elméleti és gyakorlati hátterét, valamint a vidéki lakosság életminőségét meghatározó követelményeket, valamint érti és alkalmazni tudja a körforgásos gazdálkodási modell koncepcióját az élelmiszergazdaságban.
- Ismeri a vidék- és az élelmiszergazdaság működésének és fejlődésének nemzetközi, nemzeti és térségi összefüggéseit.
- Ismeri és érti az EU Közös Agrárpolitikáját, az európai uniós, illetve nemzeti mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatások rendszerét és az ehhez kapcsolódó pályázati követelményeket.

b) képességei

- Képes elsősorban az agráriumban a termelési folyamatok megszervezésére, ellenőrzésére, gazdasági elemzésére és értékelésére, továbbá pénzügyi elemzésekkel, vállalatoknál az agráriumot érintően pénzügyi elemzői, döntés-előkészítői és döntéshozatali feladatok ellátására.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően, képes kis-, közepes és nagyméretű agrár- és élelmiszergazdasági vállalkozások, egyes szervezeti egységeinek vezetésére. Gazdálkodó szervezetekben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik.
- Képes közreműködni az vidékgazdaságban érdekelt vállalkozások alapításával, működtetésével, megszüntetésével kapcsolatos elemző, döntés-előkészítő és döntéshozatali tevékenységek ellátásában.
- Képes komplex módon elemezni egy meghatározott vidéki térség problémáit, lehetőségeit és képes tanácsot adni a fejlesztés lehetséges irányairól, aktívan bekapcsolódva a területi tervezési feladatok ellátásába.
- Képes mérlegelni az adott vállalati, intézményi vagy közösségi projektek hatásait a vidék gazdasági, társadalmi és természeti környezetére vonatkozóan.
- Alkalmas az agrobiznisz egyes területei által érintett vidéki területeken élő emberek életfeltételeinek javítására, a rendelkezésre álló források integrálására, a lokális gazdaság fejlesztésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére.
- Önállóan képes a gazdálkodásirányítási folyamatok tervezésére, beszerzési, értékesítési folyamatok irányítására.

- Képes komplex vidékfejlesztési koncepciók kidolgozására, területi tervezésre és az agrárvállalkozások szintjén üzleti terv készítésére és azok koordinációjára.
- Képes számviteli ismeretei birtokában a kis- és középvállalkozások bizonylatolási és elszámolási kötelezettségeinek teljesítésére.
- Képes közreműködni a tájhasznosítási, öko-termesztési és integrált termesztési stratégiák és technológiák kidolgozásában és megvalósításában.
- Képes a vidéki térség fejlesztéséhez szükséges projektek megírására, koordinálására.
- Vidékfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le.
- Rendelkezik az agrárium vonatkozásában a szakmaspecifikus digitális készségekkel és kompetenciákkal.
- A szakon végzettek rendelkeznek kapcsolatteremtő, problémafelismerő és problémamegoldó képességgel, együttműködési és kommunikációs képességgel.

c) attitűdje

- Nyitott a gazdaság, a vidék- és területfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselőjére, valamint a családigazdaságok menedzsmenjtjére.
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, melyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Agrárgazdasági és vidékfejlesztési kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra, befogadó mások véleményére, az agrárium ágazati, regionális, nemzeti és európai értékei iránt.
- Fogékony a környezettudatosság és az emberi egészség iránt, és érzékeny az agrár- és vidékgazdasággal kapcsolatos felmerülő problémákra.
- Együttműködési szándékkal közeledik a felmerülő agrárgazdasági, vidékfejlesztési, problémák üzemi és térségi szintű megoldásához.
- Nyitott és befogadó az agrárium és a gazdaságtudomány, valamint a termelési gyakorlat új eredményei iránt, továbbá nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokokkal kellően alátámasztottak és hitelesen közvetíti szakterülete értékeit.
- Szakmai kérdésekben kreativitás, jó problémafelismerő és -megoldó képesség, elemző és szintetizáló képesség, a fenntarthatóság elve mellett elkötelezettség, jó kommunikációs és együttműködési képesség, szakmai felelősségtudat és szakmai továbbképzés iránti igény jellemzi.

d) autonómiája és felelőssége

- A termelés-szervezeti egységek középszintjén önállóan gyakorolja a menedzsmen funkciókat, döntéseiért felelősséget vállal, továbbá felelősséget vállal a saját és az irányítása alatt álló munkatársak munkájáért.
- Felelősségtudata a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai, egészség szempontú normákat, szabályokat illetően is megnyilvánul, továbbá önállóan tervezi meg saját szakmai előmenetelét.
- Felelősséggel vállalja nyilatkozatainak, véleményének következményeit, továbbá felelősséget vállal a szakvéleményében közölt megállapításokért és szakmai döntéseiért, az általa, illetve irányítása alatt végzett munkafolyamatokért.
- Felelősen gondolkodik a gazdasági döntések környezeti és társadalmi hatásairól, valamint az agráriumban működő vállalkozások társadalmi és környezeti felelősségvállalásáról.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdaságtudományi alapismeretek 15-20 kredit, amelyből:
  - gazdaságmatematikai, informatikai alapismeretek 5-8 kredit,
  - közgazdaságtani, statisztikai alapismeretek 10-12 kredit;
- agrár-természettudományi és agrártechnológiai alapismeretek 45-56 kredit, amelyből:
  - állattani, növénytani, élettani, agrometeorológia alapismeretek 8-10 kredit,
  - mezőgazdasági alapismeretek 5-8 kredit,
  - növénytermesztési, kertészeti, állattenyésztési, és élelmiszerfeldolgozási alapismeretek 18-20 kredit,
  - precíziós gazdálkodási, agrárműszaki és agrár-digitalizációs alapismeretek 10-12 kredit,

- matematikából kötelező írásbeli bemeneti kompetenciamérés, matematika kritériumtantárgy teljesítése, a KKK-nak megfelelő szakmai gyakorlat teljesítése

A szak kooperatív képzési formában is végezhető a kar Kooperatív képzési szabályzatában leírtak szerint.

Munkavédelem és Testnevelés

A Munkavédelem, valamint a Testnevelés tantárgyak kreditértéke 1-1 kredit, amelyek a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendőek.

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg.

A Debreceni és Szolnok képzési helyeken történő oktatás tanterve nappali tagozaton, a Debrecen és Szolnok tanterve levelező tagozaton megegyezik.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a szakdolgozat megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a szakdolgozat megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

AGRÁRKÖZGAZDÁSZ MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Szűcs István, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 414 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	agrár tevékenységgel foglalkozó gazdálkodó szervezetek vezetése és felépítése, termelési folyamatok megszervezése, szolgáltatások menedzselése területén szerzett legalább 60 óra időtartamú gyakorlat.
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, kötelező
Mobilitási ablak:	2. és 3. ablak

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: agrárközgazdász (Agricultural Economics)

2. A mesterképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász agrárközgazdász szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Agricultural Economist

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gazdaságtudományok képzési területéről az üzleti alapképzési szak, az agrártudományi képzési területéről a gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki, az informatikus és szakigazgatási agrármérnöki, a vidékfejlesztési agrármérnöki alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: az agrártudomány képzési terület további alapképzési szakjai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413**8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák**

A képzés célja agrárközgazdászok képzése, akik képesek a hazai és nemzetközi élelmiszergazdaság területén elsősorban kis- és középvállalkozások alapítására, működtetésére. Képesek a gazdálkodás átfogó elemzésére, komplex fejlesztési feladatok megoldására, valamint – az ágazati sajátosságok figyelembevételével – a kapcsolódó pénzügyi folyamatok irányítására, elemzésére és kereskedelmi tevékenység menedzselésére. A gyakorlati tapasztalatok megszerzését követően alkalmasak lesznek a hazai és nemzetközi élelmiszergazdaság különböző területein közép- és felsővezetői feladatok ellátására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák**8.1.1. Az agrárközgazdász szakon a közgazdász****a) tudása**

- Részletekbe menően elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság, az agrárium mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, törvényszerűségeit, folyamatait és összefüggéseit, továbbá ismeri a kapcsolódó szakterületek terminológiáját. Jól ismeri az agrárökonómia szakszókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Ismeri az élelmiszergazdaság általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, az agrárium kapcsolódását a közgazdasági és üzleti szférához.
- Tisztában van az agrárüzleti szektor működésének és fejlődésének, ügyviteli, számviteli és pénzügyi hátterével. Átfogóan ismeri az agráriumban használt fontosabb agrárinformatikai eszközöket, ügyviteli, tervezési, elemzési telepírányítási szoftvereket.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit, különös tekintettel a Közös Agrárpolitikára (KAP), és tisztában van a hazai és európai uniós finanszírozású támogatások rendszerével. Átfogóan ismeri az élelmiszergazdasághoz kapcsolódó hazai és európai uniós jogi szabályozást.
- Ismeri az agrár és élelmiszeripari vállalkozások, egyéb gazdálkodó szervezetek által menedzselte projektek tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit. Rendelkezik azzal a tudással, amely szükséges ahhoz, hogy egyénileg, illetve team munkában projektterveket, illetve európai uniós és hazai finanszírozású pályázatokat elkészítsen.
- Ismeri és érti a hazai élelmiszergazdaság működéséhez kapcsolódó hazai és európai uniós szakigazgatás rendszerét, valamint a szakterületén lejátszódó folyamatokat (az agrárgazdálkodás biológiai, műszaki, logisztikai, kereskedelmi, élelmiszerlánc-biztonsági, jogszabályi feltételrendszerét, társadalmi beágyazottságát), a köztük lévő összefüggéseket.
- Ismeri a vidék- és területfejlesztés működésének sajátosságait (a mezőgazdaság vidékfenntartó és vidékfejlesztő szerepét) és a sajátosságok okait. Ismeri az emberi jólét és az agrárágazat kapcsolatát, az agrárágazat kulturális relációit, kultúrákon átívelő szerepét és hagyományait. Ismeri a vidékgazdaság, a társadalom és az agrárágazat viszonyát, a közösségfejlesztés társadalmi szükségességét, a kapcsolódó környezetpolitikai összefüggéseket.
- Tisztában van a tájhasznosítási, az ökológiai és az integrált termelési technológiákkal, különös tekintettel a precíziós gazdálkodásra. Ismeri a gazdasági, társadalmi, ökológiai értelemben vett fenntartható élelmiszergazdaságban megvalósuló innovatív fejlesztések megvalósíthatóságának szakmai és pénzügyi feltételrendszerét és alapelveit. Ismeri a fejlesztések, beruházások megvalósításához szükséges finanszírozási források értékelését és pénzügyi megtérülési elemzések módszertanát.
- Ismeri a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereit, valamint azok korlátait is. Ismeri és használja az agrárökonómiai kutatások kvantitatív és kvalitatív elemzési és szoftvertámogatású módszereit. Ismeri az agrárökonómia sajátos kutatási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait, a részterületek tervezésének, mérésének és elemzésének

módszereit. Rendelkezik azon ismeretek körével, melyek szükségesek gazdálkodástudományi képzési területen folyó doktori képzésbe való belépéshez.

- Ismeri az agráripari termelés területén elindult technológiai forradalom (Ipar 4.0.) lényegét, eszközrendszerét (kiber-fizikai gyártórendszerek; robotika, IoT; AI; autonóm, önszerveződő termelési erőforrások; intelligens információs rendszer és valós idejű kommunikáció) és vívmányait.
- Tisztában van a digitalizáció és automatizáció munkaerőpiaci hatásaival, azok széleskörű elterjedésének pozitív és negatív következményeivel, továbbá értelmezni tudja ezek potenciális lehetőségeit és hatásait a gyártásban, a beszerzési láncokban, a logisztikai és termelési folyamatok szervezésében.

b) képességei

- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően, képes kis-, közepes és nagyméretű agrárvállalkozások, egyes szervezeti egységeinek vezetésére. Gazdálkodó szervezetekben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. A tanult ismeretek és megszerzett tapasztalatok birtokában képes saját, az agráriumban érdekelt vállalkozás irányítására és működtetésére is. Munkája során együttműködik a kapcsolódó szakterületek érintettjeivel.
- Képes az agráriumban a termelési folyamatok megszervezésére, ellenőrzésére, elemzésére és értékelésére, továbbá pénzügyi elemzői, döntés-előkészítői és döntéshozatali feladatok ellátására. Nemzetközi környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes gazdálkodási folyamatokban, projekteken, csoportos feladatmegoldásokban vezetőként a tevékenységet tervezni, irányítani, szervezni, koordinálni és értékelni. Képes az élelmiszergazdaság területén innovációs, tervezési, fejlesztési és kutatási feladatok elvégzésére és irányítására, továbbá a kutatási eredmények gyakorlatban történő hasznosításának menedzselésére.
- Képes az élelmiszergazdaságban érdekelt vállalkozások alapításával, működtetésével, megszüntetésével kapcsolatos elemző, döntés-előkészítő és döntéshozatali tevékenységek magas színvonalú ellátására. Önállóan és csapatban dolgozva részt tud venni üzleti, operatív, taktikai és stratégiai tervek kidolgozásában és megvalósításában. Képes az agrárium működéséhez kapcsolódó korszerű informatikai eszközök/szoftverek alkalmazására, használatára, szakszerű és hatékony szóbeli és írásbeli kommunikációra magyar és legalább egy idegen nyelven.
- Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret. Képes felismerni egy-egy gazdasági intézkedés környezetre gyakorolt negatív vagy pozitív hatásait.
- Képes komplex módon elemezni egy meghatározott vidéki térség problémáit, lehetőségeit és képes tanácsot adni a fejlesztés lehetséges irányairól, aktívan bekapcsolódva a területi tervezési feladatok ellátásába. Képes mérlegelni az adott vállalati, intézményi vagy közösségi projektek hatásait a vidék gazdasági, társadalmi és természeti környezetére vonatkozóan. Alkalmos az agrobiznisz egyes területei által érintett vidéki területeken élő emberek életfeltételeinek javítására, a rendelkezésre álló források integrálására, a lokális gazdaság fejlesztésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére.
- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására. Magas szinten használja az agrárökonómia ismeretközvetítési technikáit és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait. Rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel. Az agrárökonómia egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít. Képes menedzselni a kutatási eredmények gyakorlati alkalmazását.
- Rendelkezik az élelmiszergazdaság vonatkozásában a szakmaspecifikus digitális készségekkel és kompetenciákkal. Önállóan és biztonságosan használja az internetet, tud szelektálni az ott található tartalmak között, jellemző rá a tudatos médiahasználat. Tanulmányai során hatékonyan alkalmazni tudja a digitális technológiákat és technikákat.

- Rendelkezik az egészségfejlesztési, fenntartható fejlődési alapismeretekkel, melyek magukban foglalják a környezet-, baleset-, munka- és fogyasztóvédelem alapismereteit is.

c) attitűdje

- Szakmai kérdésekben kreativitás; jó problémafelismerő és -megoldó képesség; elemző és szintetizáló képesség; a fenntarthatóság elve melletti elkötelezettség; jó kommunikációs és együttműködési képesség; szakmai felelősségtudat; szakmai továbbképzés iránti igény jellemzi és vezetői készségek.
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, melyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre. Az élelmiszergazdaság legfontosabb problémái kapcsán átlátja és képviseli az azokat meghatározó aktív állampolgári és műveltségi elemeket.
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti és támogatja.
- Nyitott és befogadó az agrárium és a gazdaságtudomány, valamint a termelési gyakorlat új eredményei iránt, továbbá azonosul a tudományos kutatás etikai szabályaival és normarendszerével. Nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokokkal kellően alátámasztottak és hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Azonosul az élethosszig tartó tanulás koncepciójával, törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa. Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.

d) autonómiája és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal végzi az átfogó és speciális agrár-közgazdasági kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Szakmai véleményét döntési helyzetekben önállóan képviseli. Önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan és csapatban lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal. Egy adott szervezeti cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását és képességeit.
- Felelősen gondolkodik a gazdasági döntések környezeti és társadalmi hatásairól, valamint az élelmiszergazdaságban működő vállalkozások társadalmi és környezeti felelősségvállalásáról.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdaságtani és társadalomtudományi ismeretek (közgazdaságtan, világgazdasági és integrációs folyamatok, környezetgazdaságtan, gazdasági és agrárjog; gazdaságpolitika, kutatómódszertan, ökonometria, gazdaságstatisztika) 20-25 kredit;
- üzleti és alkalmazott gazdaságtani ismeretek (vállalatgazdaságtan, vezetői gazdaságtan, vállalati pénzügyek, vezetői számvitel, gazdaságelemzés, kontrolling, agrármarketing, projektmenedzsment, emberi erőforrás menedzsment, stratégiai menedzsment, üzleti kommunikáció, fogyasztóvédelem) 30-35 kredit;
- differenciált szakmai ismeretek (agrár- és vidékgazdaságtani ismeretek, köz- és szakigazgatási ismeretek, mezőgazdasági és kertészeti ágazatok gazdaságtana, agrárgazdasági vállalkozások tervezése és elemzése, marketing és kereskedelmi ismeretek az agrár- és élelmiszergazdaságban, agrárinformációs rendszerek, ellátásilánc-menedzsment és piaci ismeretek az agrár- és élelmiszergazdaságban, fenntartható technológiák és minőségbiztosítási ismeretek az agrár- és élelmiszergazdaságban) 45-55 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott, agrár tevékenységgel foglalkozó gazdálkodó szervezetek vezetése és felépítése, termelési folyamatok megszervezése, szolgáltatások menedzselése területén szerzett legalább 60 óra időtartamú gyakorlat.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika) területéről 15 kredit;
- közgazdasági alapismeretek (mikro- és makroökonómia, pénzügytan, nemzetközi gazdaságtan, környezet-gazdaságtan, gazdaságtan, gazdaságelmélet, gazdaságstatisztika, közgazdaság-elmélet-történet, gazdaságmodellezés, gazdaságpolitika, ágazati és funkcionális gazdaságtan, közösségi gazdaságtan, világ- és Európa-gazdaságtan, közpolitikai ismeretek) területéről 10 kredit;
- üzleti ismeretek (emberi erőforrás gazdálkodás, gazdasági jog, marketing, vezetés és szervezés, értékteremtő folyamatok menedzmentje, döntéselmélet és módszertan, üzleti etika, stratégiai tervezés, üzleti kommunikáció) területéről 10 kredit;
- társadalomtudományi ismeretek (Európai Unió, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, filozófia) területéről 10 kredit;
- szakmai ismeretek területéről 15 kredit.

A mesterképzésbe való belépés feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján a felsorolt területeken legalább 30 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

A szak tanterve

vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

EGÉSZSÉGÜGYI KÖZGAZDÁSZ MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	orvos- és egészségtudomány
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. habil. Bíró Klára, egyetemi docens
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	475 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	90 óra, 9 kredit
Mobilitási ablak:	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: Oktatási Hivatal FNYF/831-4/2023.

1. A mesterképzési szak megnevezése:

- a) magyar nyelven: egészségügyi közgazdász mesterképzési szak
- b) angol nyelven: health economist master programme

2. A mesterképzési szakon szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- a) magyar nyelven: okleveles egészségügyi közgazdász
- b) angol nyelven: health economist

3. A mesterképzési szak besorolása:

3.1. képzési terület szerinti besorolása: gazdaságtudományok képzési terület

3.2. a végzettségi szint besorolása:

- mesterfokozat (magister, master of science, rövidítve: MSc)
- ISCED 2011 szerint: 7
- az európai képesítési keretrendszer szerint: 7
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 7

3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása ISCED-F 2013 szerint: 0919

3.4. orientáció szerinti besorolása: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

4. A képzési idő félévekben: 4 félév

5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6. A képzés célja és a szakmai kompetenciák, tanulási eredmények:

6.1. A képzés célja: A képzés célja olyan – nemzetközi összehasonlításban is versenyképes – egészségügyi közgazdászok képzése, akik közgazdaság- és egészségtudományi műveltségükkel, illetve szakmai kompetenciáikkal képesek a hazai és nemzetközi egészségügyi szektor területén elsősorban egészségügyi intézmények irányítására, egészségüggyel kapcsolatos kis- és középvállalkozások alapítására, működtetésére, tevékenységének átfogó elemzésére, komplex fejlesztési feladatok megoldására, valamint – az ágazati sajátosságok figyelembevételével – a kapcsolódó pénzügyi folyamatok irányítására, elemzésére, marketing- és kereskedelmi tevékenység menedzselésére. A végzettek, elméleti, gyakorlati tudásuknak és műveltségüknek köszönhetően a gyakorlati tapasztalatok

megszerzését követően alkalmasak lesznek a hazai és nemzetközileg egészségügyi szektor különböző szintjein, mind az állami, mind a profitorientált területeken közép- és felsővezetői feladatok ellátására. A képzés olyan szemléletet és szakterületi látásmódot fog adni a végzett hallgatóknak, amely fel fogja készíteni őket az élethosszig tartó tanulásra. A szakon végzettek felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

6.2. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

6.2.1. A szakon végzett

a) tudása:

- birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és feldolgozás korszerű, matematikai-statisztikai, ökonometriai módszereinek, ismeri azok korlátait is;
- ismeri az egészségügyben használt informatikai és programozási eszközöket, módszereket;
- részletekbe menően ismeri a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait, jellemzőit és összefüggéseit, ismeri a kapcsolódó szakterületek terminológiáját;
- ismeri az egészségügy általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a közgazdasági és üzleti szakterületekhez;
- ismeri és érti a szakterületén lejátszódó folyamatokat (a gazdálkodás orvosi, műszaki, logisztikai, kereskedelmi, minőségbiztonsági, informatikai és jogszabályi feltételrendszerét, társadalmi beágyazottságát), a köztük lévő összefüggéseket;
- ismeri a korszerű vezetéselméleti és szervezetrányítási irányokat, korszerű vezetéselméleti és alkalmazott pszichológiai ismeretekkel rendelkezik;
- érti az egészségipari vállalkozások struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések tényezőit.

b) képességei:

- önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is;
- képes az egészségipar területén innovációs, tervezési, fejlesztési és kutatási feladatok elvégzésére és irányítására, továbbá a kutatási eredmények gyakorlatban történő hasznosításának menedzselésére;
- képes az egészségügy működéséhez kapcsolódó korszerű informatikai eszközök/szoftverek alkalmazására/használatára, szakszerű és hatékony szóbeli és írásbeli kommunikációra magyar és legalább egy idegen nyelven;
- képes eligazodni és szakmailag megalapozott véleményt alkotni az egészségüghöz kapcsolódó hazai és nemzetközi gazdaságpolitikai, valamint társadalmi eseményekkel kapcsolatban;
- a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni;
- képes az egészségiparban a termelési folyamatok megszervezésére, ellenőrzésére, elemzésére és értékelésére, továbbá pénzügyi intézeteknél, vállalatoknál pénzügyi elemzői, döntés-előkészítői és döntéshozatali feladatok ellátására;
- képes az egészségiparban érdekelt vállalkozások alapításával, működtetésével, megszüntetésével kapcsolatos elemző, döntéselőkészítő és döntéshozatali tevékenységek magas színvonalú ellátására.

c) attitűdje:

- új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg gazdasági döntését;
- nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokokkal kellően alátámasztottak és hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit;
- kritikusan viszonyul a saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében;
- törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottjait is ösztönzi, segíti és támogatja;
- kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre.

d) autonómiája és felelőssége:

- jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális közgazdasági kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását;
- kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli;
- szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntéselőkészítő, tanácsadói feladatokat;
- felelősen gondolkodik a gazdasági döntések környezeti és társadalmi hatásairól, valamint az egészségiparban működő vállalkozások társadalmi és környezeti felelősségvállalásáról;
- felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.

7. A mesterképzési szak szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

- 7.1. Alkalmazott módszertani ismeretek: 10-12 kredit
- 7.2. Közgazdasági ismeretek: 12-15 kredit
- 7.3. Társadalomtudományi ismeretek: 6-10 kredit
- 7.4. Üzleti és gazdasági ismeretek: 27-32 kredit
- 7.5. Alkalmazott gazdasági ismeretek: 20-25 kredit
- 7.6. Egészségügyi szektor ismeretek: 10-15 kredit
- 7.7. A szakdolgozat vagy diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditek száma: 15 kredit
- 7.8. A nem közvetlenül az elméleti képzéshez kapcsolódó gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 6 kredit
- 7.9. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditérték: 6 kredit

8. A szakmai gyakorlat és a gyakorlati képzés követelményei:

A szakmai gyakorlat a képzés tanterve által meghatározott módon egészségügyi, illetve határterületi intézményben önállóan vagy mentor mellett végzett, vezetői, problémamegoldó projektjellegű munka. Szakmai gyakorlatként az egészségügyi szektorban gazdálkodó szervezetek gazdálkodási tevékenysége, valamint az egészségügy működési területén illetékes ágazati szakigazgatásban eltöltött gyakorlat az elfogadott. Ideje: teljes idejű képzés esetén 100 óra szakmai gyakorlat, részidős képzés esetén 40 óra szakmai gyakorlat.

9. A képzést megkülönböztető speciális jegyek: -

10. Idegen nyelven folyó tanulmányok esetében az elérendő idegennyelvtudás szintje: -

A szak tanterve

	I. évfolyam	Ea	Gyak	ÖSSZ	Kredit	V	Tantárgyfelvétel feltétele
I. félév	Vezetői közgazdaságtan	10	10	20	6	K	
	Gazdaságpolitika	10	10	20	6	K	
	Vállalati pénzügyek	10	5	15	4	K	
	Számvitel vezetőknél	10	5	15	4	K	
	Vezetői számvitel és kontrolling	10	5	15	4	K	
	Világgazdasági és integrációs folyamatok	10	10	20	5	K	
	Összesen:	60	45	105	29		
II. félév	Vezetői gazdaságtan	10	5	15	4	K	Vezetői közgazd.
	Kutatásmódszertan és ökonometria	5	10	15	4	Gy	
	Egészségügyi statisztika és biostatisztika	0	10	10	3	Gy	
	HR menedzsment, vezetés és szervezetelmélet	10	5	15	4	K	
	Egészségügyi és gazdasági jog	10	5	15	4	K	
	Egészségügyi szektor üzemtan és logisztika	10	5	15	4	K	
	Stratégiai menedzsment	5	10	15	4	K	
	Üzleti kommunikáció	0	10	10	3	K	
Összesen:	50	60	110	30			
	II. évfolyam	Ea	Gyak	ÖSSZ	Kredit	V	Tantárgyfelvétel feltétele
I. félév	Egészségügyi szektor piacainak gazdaságtana	5	5	10	3	K	Vezetői gazdaságtan
	Projekt és innováció menedzsment	0	10	10	3	Gy	
	Egészségipari vállalkozások pénzügyi tervezése, elemzése	10	5	15	4	Gy	Vállalati pénzügyek
	Egészségügyi marketing és menedzsment	10	10	20	5	K	
	Egészségügyi szakigazgatás	10	0	10	3	K	
	Minőségmenedzsment az egészségügyben	10	10	20	3	K	
	Egészségügyi információs rendszerek, e-medicina	0	10	10	3	Gy	Egészségügyi statisztika és biostatisztika
	Szabadon választható	0	20	20	6	K	
Összesen:	45	70	115	30			
II. félév	Egészségügyi szektor adózása, finanszírozása és támogatási rendszerek az egészségügyi szektorban	10	10	20	5	Gy	Egészségipari vállalkozások pénzügyi tervezése, elemzése
	Egészségügyi szektor politika	10	5	15	5	K	
	Szakmai terepgyakorlat	0	40	40	6	Gy	
	Diplomamunka	0	70	70	15		
	Összesen:	20	125	145	31		
Mindösszesen I-IV:	175	300		120			

Munkavédelem

A Munkavédelem tantárgy kreditértéke 1 kredit, amely a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendő.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

EGÉSZSÉGÜGYI MENEDZSER MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	orvos- és egészségtudomány
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Müller Anetta, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – levelező Szolnok – levelező Siófok – levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	495 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	90 óra, 9 kredit
Mobilitási ablak:	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: egészségügyi menedzser (Health Care Management)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles egészségügyi menedzser
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Health Care Manager

3. Képzési terület: orvos- és egészségtudomány

4.1. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: az orvos- és egészségtudomány, valamint a gazdaságtudományok képzési terület alapképzési szakjai, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű szakok az orvos- és egészségtudomány, valamint a gazdaságtudományok területéről.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a sporttudomány, az informatika, a jogi képzési terület alapképzési szakjai, a társadalomtudomány képzési területéről a szociális munka, a szociálpedagógia, a nemzetközi tanulmányok alapképzési szak, a bölcsészettudomány képzési területéről a pszichológia alapképzési szak, a pedagógusképzés képzési területéről a gyógypedagógia, a konduktor alapképzési szak, a műszaki képzési területéről a biomérnöki, a molekuláris bionika mérnöki, a hitéleti képzések közül az egyházi, felekezeti közösség-szervező, a felekezeti szociális munkás alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditek száma: 6 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 9 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A szak célja egészségügyi menedzserek képzése, akik képesek a hazai és nemzetközi környezethez alkalmazkodva az egészségügyi rendszer különböző szintjein jelentkező vezetési és szervezési feladatok (elemzés, tervezés, irányítás, ellenőrzés) ellátására, az egészségügyi szervezetek hatékony működtetésére, irányítására, a hosszú távú szakmai, gazdasági és szervezeti stabilitás egyensúlyának biztosítására. Az egészségügyi menedzseri szemléletmód elsajátítása révén képesek a szervezeti problémák vezetői szempontú és innovatív megközelítésére, felismerésére, elemzésére és megoldására, vezetői döntések meghozatalára, valamint képesek a tudományos szakirodalom feldolgozására, kutatási projekteken való részvételre. Képességeiket azon országban, intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az érvényes jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az egészségügyi menedzser

a) tudása

- Ismeri az egészségügyi menedzsment átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és határait, az egészségügyi menedzsmentet alkotó tudományterületek (különös tekintettel az egészségtudományra, a gazdaságtudományra és a társadalomtudományra, valamint az interdiszciplináris magatartástudományra) elhatárolását és kapcsolódási pontjait.
- Ismeri az egészségügyi menedzsment alapfogalmait, összefüggéseit, főbb tudományos elméleteit.
- Ismeri az egészségügyi szolgáltatások rendszerét, szerveződését, felépítését, tervezését, fejlesztését, valamint a határterületekkel kapcsolatos együttműködését.
- Ismeri az egészségügyi szervezetek vezetésének (tervezés, szervezés, irányítás, ellenőrzés, menedzsment kontroll, koordináció) eszköztudományát, ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit, absztrakciós technikáit, a korszerű vezetési és szervezési módszereket.
- Ismeri az egészségügyi szervezeti jövőkép, küldetés és stratégia kidolgozásának, elfogadtatásának és végrehajtásának módszertanát.
- Ismeri a szervezeti erőforrások (humán, tárgyi és pénzügyi) integrált menedzsmentjének szemléletét és eszközeit.
- Ismeri az információgyűjtés, kezelés, elemzés, értékelés és megosztás technikáit.
- Ismeri az egészségügyi menedzsment területének legfontosabb problémáit, a szervezeti problémák és kihívások feldolgozásának és kezelésének, a fejlesztési projektek menedzsmentjének eszközeit, módszereit.

b) képességei

- Képes az egészségügyi rendszerek összehasonlító elemzésére és az egészségügyi rendszer teljesítményének kritikai értékelésére.
- Képes az egészségpolitikai programok kritikai értékelésére és kidolgozására.
- Képes az egészségügyi szervezetek és az egészségügyi rendszer működését meghatározó demográfiai, epidemiológiai, társadalmi, pénzügyi, gazdasági, jogi, etikai és technológiai környezet, valamint a termelési tényezők és az egészségügyi szolgáltatások versenykörnyezetének elemzésére és értékelésére.
- Képes a tevékenységi területre vonatkozó küldetés és jövőkép kidolgozására, stratégiai terv, rövid és középtávú tervek készítésére és stratégiai kontroll végzésére.
- Képes az egészségügyben felmerülő etikai problémák felismerésére és intézményes kezelésére.
- Képes a szervezési feladatok hatékony végzésére.
- Képes az egészségügyi intézmények szervezetének és folyamatainak elemzésére, tervezésére és alakítására.
- Képes a beosztottak közvetlen irányítására, motivációs eszközök alkalmazására, a beosztottak munkájának operatív ellenőrzésére.

- Képes az emberi erőforrások stratégiai menedzsmentjére.
- Képes az intézményes minőségbiztosítási rendszer kiépítésére és működtetésére.
- Képes a vezetői funkciók hatékony gyakorlását megalapozó információs és kommunikációs rendszer tervezésére, alakítására és helyes használatára, az intézményes adatgyűjtési rendszer működtetésére, valamint az egyes médiumok, funkciók, platformok kreatív alkalmazására.
- Képes a vezetési feladatok problémaközpontú és sokoldalú megközelítésére, a problémák és kihívások felismerésére, elemzésére és a szervezeti döntéshozatali módszerek alkalmazására.
- Képes a különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban és különböző szakmai elvárásoknak megfelelően a problémamegoldó módszerek és technikák széles körének gyakorlati alkalmazására, projektek tervezésére és irányítására, konfliktusok kezelésére, a vezetői ellenőrzéssel kapcsolatos feladatok ellátására, a vezetői munkát átfogó koordinációra és
- integrációra.
- Képes a szervezeti változtatások hatékony vezetésére, a szervezeti ellenállás hatékony kezelésére.
- Képes az egészségügyi menedzsment ismeretközvetítési technikáit, magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait magas szinten használni, ezeket feldolgozni, a jó gyakorlatokat felismerni és adaptálni, valamint önálló, szaktudományos igényességű publikációkat készíteni.
- Képes a saját gondolatainak és szakmai témáknak szóban és írásban történő árnyalt kifejtésére, birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget.

c) attitűdje

- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.
- Vállalja az egészségügyi menedzseri szakmai identitást, ismeri saját korlátait.
- Rendelkezik a vezetői munka végzéséhez szükséges szemléletmóddal, széleskörű szakmai érdeklődéssel, személyes integritással és érzelmi intelligenciával.
- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.
- Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt.
- Képes a hatékony és hiteles kommunikációra és személyközi kapcsolatok kiépítésére.
- Tiszteli és képviseli a szakmai-etikai normákat.
- Elkötelezett az egészségvédelmi, munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzrendészeti előírások betartásában és betartatásában

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan döntést hoz.
- Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.
- Vezető szerepet tölt be együttműködések kialakításában, kapcsolatépítésben, szakmai együttműködésekben egyenrangú partnerként viselkedik.
- Alkalmos társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvételre, csoportmunka önálló megszervezésére és konfliktusok kezelésére.
- Jelentős önállósággal bír a tudományos tevékenység szervezésében, kivitelezésében és irányításában, önállóan használja a tudományos adatbázisokat, aktívan közreműködik közlemények elkészítésében, pályázatok írásában.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- alkalmazott egészségstudományok 30-35 kredit;
- egészségügyi menedzser szakismeretek 40-50 kredit;
- közgazdaságtudományok 20-25 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tanterve által meghatározott módon egészségügyi, illetve határterületi intézményben önállóan vagy mentor mellett végzett, vezetői, problémamegoldó projekt jellegű munka.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltétele

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból szükséges minimális kreditek száma összesen legalább 15 kredit - vagy ezzel egyenértékű nem formális, informális tanulás során megszerzett tudás, illetve munkatapasztalat - teljesítése az alábbi ismeretkörök valamelyikéből:

- egészségtudományi alapismeretek (egészségügyi rendszerek, szervezeti felépítés, szabályozás, szolgáltatások),
- gazdaságtudományi, vezetés- és szervezéstudományi alapismeretek (menedzsment alapjai, szervezetszociológia, szervezetpszichológia, vállalat- és üzemgazdasági alapok).

A szak tanterve

Tantervi háló – Egészségügyi menedzser (Részidejű)

Félév	Tantárgy neve	KKK szerinti ismeretkör	A tantárgy besorolása: kötelező / választható	Ea	Szem	Gyak	ÖSSZ	Kredit	V	Tantárgyfelvétel feltétele
1	Pénzügy és számvitel	közgazdaságtudományok	kötelező	10		10	20	6	K	
1	Kontrolling és kerettervezés	közgazdaságtudományok	kötelező	10		10	20	6	K	
1	Szervezeti magatartás	egészségügyi menedzser szakismeretek	kötelező	10		15	25	9	K	
1	Menedzsment alapok	egészségügyi menedzser szakismeretek	kötelező	10		10	20	8	K	
1	Szaknyelv		kötelező	0		10	10	1	Gy	
	Összesen			40		55	95	30		
2	Egészségügyi rendszerek elemzése	alkalmazott egészségtudományok	kötelező	10		10	20	9	K	
2	Az egészségügy közgazdaságtanának alapismeretei	közgazdaságtudományok	kötelező	10		10	20	6	K	
2	Epidemiológia és egészségügyi statisztika	alkalmazott egészségtudományok	kötelező	5		15	20	4	K	
2	Egészségügyi jogi ismeretek	alkalmazott egészségtudományok	kötelező	10		10	20	5	K	
2	Szakmai terepgyakorlat I.		kötelező			50	50	5	Gy	
	Összesen			35		95	130	29		
3	Egészségügyi finanszírozás és rendszerfejlesztés	közgazdaságtudományok	kötelező	5		10	15	4	K	Egészségügyi rendszerek elemzése, Az egészségügy közgazdaságtanának alapismeretei
3	Emberi erőforrás menedzsment és munkajog az egészségügyben	egészségügyi menedzser szakismeretek	kötelező	10		5	15	4	K	Egészségügyi jogi ismeretek
3	Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben I.	egészségügyi menedzser szakismeretek	kötelező	10		5	15	3	K	Egészségügyi rendszerek elemzése
3	Minőségmenedzsment az egészségügyben	egészségügyi menedzser szakismeretek	kötelező	5		5	10	4	K	Egészségügyi rendszerek elemzése
3	Döntésmélet az egészségügyben	egészségügyi menedzser szakismeretek	kötelező	10		10	20	4	K	Epidemiológia és egészségügyi statisztika
3	Egészségpolitika I.	alkalmazott egészségtudományok	kötelező	5		5	10	3	K	Egészségügyi rendszerek elemzése, Az egészségügy közgazdaságtanának alapismeretei, Egészségügyi jogi ismeretek
3	Szabadon választható		választható					6		
3	Szakmai terepgyakorlat II.		kötelező			30	30	3	Gy	Szakmai terepgyakorlat I.
	Összesen			45	0	70	115	31		
4	Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben II.	egészségügyi menedzser szakismeretek	kötelező	10		10	20	6	K	Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben I.
4	Egészségügyi informatika	alkalmazott egészségtudományok	kötelező	5		15	20	4	Gy	
4	Egészségügyi menedzsment etikai kérdései	alkalmazott egészségtudományok	kötelező	5		5	10	4	K	Egészségügyi jogi ismeretek, Emberi erőforrás menedzsment és munkajog az egészségügyben
4	Unió tagországok egészségügyi vonatkozásai	alkalmazott egészségtudományok	kötelező	5		5	10	3	K	Egészségügyi jogi ismeretek
4	Egészségügyi szervezetek vezetése	egészségügyi menedzser szakismeretek	kötelező	5		10	15	4	K	Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben I., Egészségügyi finanszírozás és rendszerfejlesztés, Emberi erőforrás menedzsment és munkajog az egészségügyben, Döntésmélet az egészségügyben
4	Egészségpolitika II.	egészségügyi menedzser szakismeretek	kötelező	5		5	10	2	K	Egészségpolitika I.
4	Szakmai terepgyakorlat III.		kötelező			10	10	1	Gy	Szakmai terepgyakorlat II.
4	Diplomamunka		kötelező	30		30	60	6		
	Összesen			65	0	90	155	30		
	Mindösszesen			185	0	310	495	120		

*** kritériumfeltételek:**Munkavédelem**

A Munkavédelem tantárgy kreditértéke 1 kredit, amely a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendő.

Debreceni és Szolnok képzési helyeken történő oktatás tanterve megegyezik.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a választott szakhoz kapcsolódó írásbeli és szóbeli vizsgából áll. Az írásbeli és szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (az írásbeli és a szóbeli vizsgarészt) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja. A záróvizsga alkalmával történik a diplomadolgozat megvédése, amelyet ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

ELLÁTÁSILÁNC MENEDZSMENT MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. habil. Csipkés Margit, egyetemi docens
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali, levelező Szolnok - levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 316 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-
Mobilitási ablak:	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: ellátásilánc-menedzsment (Supply Chain Management)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles ellátásilánc menedzser
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Supply Chain Manager

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4.1. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott

4.1. alapképzési szakok: a gazdaságtudományok képzési területéről az alkalmazott közgazdaságtan, a kereskedelem és marketing, a gazdálkodási és menedzsment, a nemzetközi gazdálkodás, a pénzügy és számvitel, a turizmus-vendéglátás, az emberi erőforrás, az államtudományi képzési területéről a közszolgálati alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pont szerint a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a gazdaságtudományok képzési területéről a gazdaság- és pénzügy-matematikai elemzés, a pedagógus képzési területéről az üzleti szakoktató, a közgazdasági adatelemzés, az informatikai képzési területéről a gazdaságinformatikus, a mérnökinformatikus, a programtervező informatikus, a műszaki képzési területéről a közlekedésmérnöki, a logisztikai mérnöki, a műszaki menedzser, gépészmérnöki alapképzési szak, valamint azok az alapképzési és mesterképzési szak, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez, projekt munkában való részvételhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százaléka

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja ellátásilánc-menedzserek képzése, akik az integrált vállalati logisztikai menedzsment összefüggéseit átlátva képesek a vállalati logisztikai rendszer és a vállalatokat átfogó ellátási láncok irányítására. A szükséges elméleti tudás birtokában, illetve a modern gyakorlati megoldások ismeretében képesek a vállalaton belüli, illetve a vállalatok közötti logisztikai folyamatok tervezésére, elemzésére és fejlesztésére, illetve azok hatékony vezetésére. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az ellátásilánc-menedzser

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet, projekttervezési és -vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri és érti a vállalati logisztikai folyamatok, illetve az ellátásilánc működésére ható meghatározó üzleti és technikai folyamatokat.
- Ismeri a logisztika és ellátásilánc-menedzsment területének meghatározó kutatási irányait, azok fogalomrendszerét és a kutatáshoz szükséges módszertani alapokat.
- Részletekbe menően ismeri az ellátási lánc menedzsment modern üzleti megoldásainak eszköztárát és az ellátási lánc hatékony menedzsmentjét támogató informatikai megoldásokat.
- Jól ismeri a logisztikai rendszer belső felépítését, a logisztikai folyamatok és rendszerek, tervezési, elemzési és fejlesztési módszereit és eljárásait.
- Ismeri a logisztika, illetve egyes alrendszerei és az ellátásilánc teljesítményének értékelésére alkalmas technikákat.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a vállalati versenyképességet támogató logisztikai fejlesztések és célkitűzések megfogalmazására.
- Képes a logisztikai folyamat elvárásainak és teljesítményének más vállalati funkcióval történő hatékony összehangolására.
- Képes a vállalati logisztikai folyamatok rendszerszemléletű és a folyamatokat középpontba helyező irányítására és fejlesztésére.
- Képes a hatékonyabb ellátásilánc-menedzsment eszközeinek vállalatspecifikus meghatározására.
- Képes a logisztika és ellátásilánc-menedzsment meghatározó kutatási területein önálló kutatási probléma megfogalmazására és a kutatás végrehajtására.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt.
- Nyitott és befogadó az ellátásilánc-menedzsment lehetőségei és a gyakorlat új eredményei, valamint a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változások iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- A szakmai feladatok megoldása során önállóan választja ki és alkalmazza a releváns ellátásilánc-menedzsment problémamegoldási módszereket.
- Kutatási-fejlesztési és projektsoportokhoz csatlakozva - a csoportok tagjaival együttműködve - megszerzett ismereteit, gyakorlati tapasztalatait, képességeit és készségeit mozgósítja.
- Képviseli, betartja és betartatja a szervezet etikai normáit, szükség esetén kezdeményezi azok továbbfejlesztését.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- gazdaságtudomány és társadalomtudomány 20-30 kredit,
- ellátásilánc-menedzsment, logisztikai fejlesztések szakmai és módszertani ismeretei 65-75 kredit azzal, hogy a gazdasági és társadalom tudományi disztribúció és ellátási menedzsment, a logisztika, stratégiai menedzsment, a logisztikai szimulációs programok, a logisztikai rendszerek, értékteremtő folyamatok menedzsmentje területeiről összesen legalább 29 kredit.

9.2. A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága által kért, a tanulmányok elvégzéséhez szükséges, a korábban megszerzett ismeret, kompetencia az alábbi területekről:

- módszertani alapismeretek (matematika, statisztika, informatika)
- közgazdasági ismeretek (mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, környezet-gazdaságtan, gazdaságelmélet, gazdaságstatisztika, közgazdaságtan- elmélettörténet, gazdaságmodellezés, gazdaságpolitika ágazati és funkcionális gazdaságtan, közösségi gazdaságtan)
- társadalomtudományi ismeretek (európai uniós, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, pszichológia) területéről
- üzleti és kötelező szakmai alapismeretek (vállalatgazdaságtan, gazdasági jog, marketing, vezetés és szervezés, döntésemélet és módszertan, üzleti etika, tevékenységmenedzsment, értékteremtő folyamatok menedzsmentje, stratégiai tervezés, pénzügy, számvitel, kontrolling.)

A szak tanterve

TANTÁRGY	TANTÁRGYAK ÓRASZÁMA				Egymásra- épülés	ÉVEK, FÉLÉVEK, TANÍTÁSI HETEK SZÁMA HETI ÓRASZÁM														
	ÖSSZES	ELMÉLET	GYAKORLAT	KREDIT = (a+b)/30		I.				II.										
						1		2		3		4								
						E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit			
Gazdaságtudományi és társadalomtudományi ismeretek					24															
Vezetői közgazdaságtan	56	28	28	5	2	2	K	5												
Marketing menedzsment	56	28	28	5	2	2	K	5												
Vállalati gazdaságtan	56	28	28	4	2	2	K	4												
Vezetői számvitel és controlling	56	28	28	5					2	2	K	5								
Haladó stratégiai menedzsment	56	28	28	5	2	2	K	5												
Ellátásilánc-menedzsment, logisztikai fejlesztések szakmai és módszertani ismeretei					74															
Kutatásmódszertan	28	0	28	5					0	2	G	5								
Üzleti tervezés	56	28	28	4											2	2	K	4		
Emberi erőforrás gazdálkodás	42	28	14	3							2	1	K	3						
Ellátási lánc informatikai támogatása	42	28	14	4							2	1	K	4						
Raktárgazdálkodás	42	28	14	4							2	1	K	4						
Szállítványozás és fuvarozás menedzsmentje	56	28	28	4	2	2	K	4												
Beszerezés menedzsment	42	28	14	4							2	1	K	4						
Termelés és szolgáltatás menedzsment	42	28	14	4				2	1	K	4									
Disztribúció és ellátásilánc menedzsment	42	28	14	4				2	1	K	4									
Vállalkozások jogi környezete	28	28	0	3				2	0	K	3									
Üzleti tanácsadás	56	28	28	4											2	2	K	4		
Készletgazdálkodás	42	28	14	4				2	1	G	4									
Projektmenedzsment	42	14	28	4							1	2	G	4						
Minőségmenedzsment	28	28	0	3											2	0	K	3		
Integrált vállalatirányítási rendszerek	42	28	14	4											2	1	K	4		
A külkereskedelem technikája	42	28	14	4											2	1	K	4		
Lean menedzsment	42	14	28	4											1	2	G	4		
Globális ellátási láncok menedzsmentje	42	14	28	4							1	2	G	4						
A logisztikai teljesítmény mérése és menedzsmentje	42	28	14	4											2	1	K	4		
Összesen	1078	602	476	98	10	10	0	23	10	7	0	25	10	8	0	23	13	9	0	27
Kritériumkövetelmények***																				
szabadon választható 1. tárgy (Világ gazdasági és integrációs folyamatok)	28	0	28	3	0	2	G	3												
szabadon választható 2. tárgy	42	14	28	3					1	2	G	3								
Szaknyelv	28	0	28	1	0	2	G	1												
Diplomadolgozat 1	28	0	28	4				0	2	G	4									
Diplomadolgozat 2	56	0	56	6							0	4	G	6						
Diplomadolgozat 3	56	0	56	5											0	4	G	5		
Összesen	238	14	224	22	10	14	0	27	11	11	0	32	10	12	0	29	13	13	0	32
	1316	616	700	120																

*** kritériumfeltételek: -

Munkavédelem és Testnevelés

A Munkavédelem, valamint a Testnevelés tantárgyak kreditértéke 1-1 kredit, amelyek a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendőek.

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg.

A februárban kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 1-2-3-4; a szeptemberben kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 2-1-4-3.

Debrecen és Szolnok képzési helyeken történő oktatás tanterve levelező tagozaton megegyezik.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

EMBERI ERŐFORRÁS TANÁCSADÓ MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	bölcsészettudomány
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Dajnoki Krisztina, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 372 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a A képzés 4 féléves, a 2. félévben általános szakmai gyakorlaton, a 3. félévben intenzív terepgyakorlaton, valamint a 4. félévben összefüggő intézményen kívüli szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók. 13 kredit, 180 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	Kötelező általános szakmai gyakorlat 42 óra, intenzív terepgyakorlat 112 óra, összefüggő intézményen kívüli gyakorlat 42 óra
levelező tagozaton:	13 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
Mobilitási ablak:	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: emberi erőforrás tanácsadó (Human Resource Counselling)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat

szakképzettség: okleveles emberierőforrás tanácsadó

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Human Resource Counsellor

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az andragógia és közösség-szervező alapképzési szak, továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű művelődésszervező, személyügyi szervező, munkavállalási tanácsadó, valamint a bölcsészettudomány képzési területéről a pedagógia, a pszichológia; a gazdaságtudományok képzési területéről az emberi erőforrások, a társadalomtudomány képzési területéről a szociológia, a politológia, az informatikus könyvtáros és a kulturális antropológia alapképzési szak; valamint a pedagógusi képzési terület alapképzési szakjai.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik humán és gazdasági ismereteik, valamint kialakult interdiszciplináris szemléletük birtokában képesek a szervezetek, a munka, a munkavállalás és a képzés világában részletes analízisre, átfogó és speciális összefüggések megfogalmazására, a tanácsadó és értékelő tevékenységre. Adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelően használják fel szakmai tudásukat, támogatják a munkaerő-gazdálkodás és az oktatás makroszintű folyamatait; képesek a speciális szakmai problémák azonosítására és a megoldáshoz szükséges gyakorlati feladatok megfogalmazására. Segítik az egyéneket pályatervezési döntéseik meghozatalában, tanácsadási tevékenységüket meghatározza a munkaerő-piaci és szervezeti folyamatok ismerete. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az emberi erőforrás tanácsadó

a) tudása

- Átfogóan ismeri és érti a szervezetek működési jellemzőit, gazdasági és társadalmi szerepüket.
- Ismeri az erőforrások, a tényezők és jelenségek összefüggéseit, az erőforrások felhasználásának szabályait és törvényszerűségeit.
- Mélyrehatóan ismeri az emberierőforrás-gazdálkodás feladatait és módszereit, a munkanélküliség és a szervezetek piaci alkalmazkodásának ok-okozati összefüggéseit, a munkaügyi kapcsolatok rendszerét.
- Átfogóan, összefüggéseiben is ismeri és érti a munkaerő-piaci és foglalkoztatáspolitikai folyamatokat, a munka világának rétegspecifikus-, regionális- és térségi összefüggéseit.
- Ismeri az Európai Unióban zajló folyamatokat, felismeri azok hatását a hazai rendszerekre.
- Összehasonlításában is ismeri az európai és az Európán kívüli kultúra, munkakultúra specifikációit, a multikulturalitás jelenségét, érti annak a szervezeti működéssel összefüggő folyamatait.
- Mélyrehatóan ismeri a tanácsadási és pályatervezési tevékenységet megalapozó általános és specifikus andragógiai és pszichológiai jellemzőket, azok gyakorlati alkalmazását.
- Mélyrehatóan ismeri a tanácsadás módszereit, az alkalmazás etikai feltételeit, felismeri az eltéréseket és azonosságokat a pszichológiai tanácsadással összefüggésben.
- Ismeri a tanácsadás folyamatában alkalmazható kommunikációs technikákat, a személyközi és társadalmi kommunikáció összefüggéseit.
- Átfogóan ismeri a személyiséggel összefüggő és szociálisan befolyásolt pszichikus folyamatokat, a társas érintkezések és kölcsönhatások szerepét, az egyén és a csoport viszonyát, a személyközi és munkahelyi konfliktusok rendszerét.
- Átfogóan ismeri és érti a tanulás, az oktatás, a képesség és személyiségfejlesztés pszichológiai törvényszerűségeit, felismeri a területek kapcsolódását, az összefüggéseket.
- Összehasonlításában is ismeri a pályák osztályozási rendszerét, a képzés és a munkavállalás jogi szabályrendszerét.
- Széleskörűen ismeri munkavállalók képzettségi szintje és karrierlehetősége közötti összefüggéseket, a pályorientáció és a karriermenedzsment specifikus kapcsolódási pontjait.
- Ismeri az idegen nyelven és az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikáció formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának elveit, eljárását, eszközeit.
- Mélyrehatóan ismeri szakterületének tudományos eredményeit, a kutatás módszereit, a terület sajátosságait.
- Átfogóan ismeri a társadalmi és gazdasági kihívásokra adott hatékony válasz, a projektek tervezésének és készítésének elemeit.

b) képességei

- Képes a szervezetek erőforrás gazdálkodási feladataiban szerepet vállalni, megszerzett szakmai tudását az elvárásoknak megfelelően felhasználni, a szervezet céljaival összefüggésben tervező, fejlesztő és támogató tevékenységeket folytatni a toborzás, kiválasztás, ösztönzés emberierőforrás-gazdálkodási területeken.

- Képes a munkanélküliség és a gazdasági-társadalmi tényezők összefüggéseinek felismerésére, a munkaügyi kapcsolatok rendszerében való tájékozódásra, a partnerekkel való együttműködésre.
- Képes beazonosítani a speciális foglalkozási csoportok tagjainak problémáit, képes a megoldáshoz szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására.
- Képes megérteni a szervezeti folyamatok természetét, külső-belső összefüggéseit, kapcsolatát az emberi erőforrás gazdálkodással.
- Képes a hozzájuk fordulóknak individuális céljainak megvalósításához egyéni tervezési készségük fejlődését támogatni.
- Képes egyének és csoportok pályatervezési tevékenységének segítésére, a képzési szükségletek feltárására, a döntés folyamatában való közreműködésre.
- Képes a tanácsadás módszereinek hatékony alkalmazására, az eredményekből származó összefüggések egyéni felismerésének segítésére az egyének képzettségi szintje és karrierigénye vonatkozásában.
- Képes a személyközi és munkahelyi konfliktusok felismerésére, a konfliktuskezelési módszerek hatékony alkalmazására.
- Képes a szakmai problémák beazonosítására, a nemzetközi tapasztalatok, jó példák hazai követelményeknek megfelelő adaptálására az emberi erőforrás menedzsment terén.
- Képes a tanácsadás és emberierőforrás-menedzsment területén magyar és idegen nyelvű publikációs forrásokat felhasználni, ezeket értelmezni, feldolgozni.
- Képes ezeken a területeken önálló, szaktudományos formájú összefoglaló elemzés készítésére.
- Képes a szervezetekben az emberi erőforrással kapcsolatos problémák felismerésére, módszertani beazonosítására, cselekvési és ütemtervet készíteni a megoldásra.
- Képes a hatékony írásbeli és szóbeli kommunikációra, munkája eredményeinek prezentálására, a vitában azok megvédésére.
- Képes a változásokhoz alkalmazkodni, interdiszciplináris ismeretei alapján az emberi erőforrás tervezéssel kapcsolatos kidolgozott koncepcióját munkatársaival és partnereivel elfogadtatni.
- Képes a szervezet számára az emberierőforrás-menedzsment terén befogadható és megvalósítható projektek felkutatására, a pályázati program kidolgozására és menedzselésére, a partnerekkel való eredményes együttműködésre.

c) attitűdje

- A társadalmi elvárásokat, a szervezeti ismereteket és az egyéni lehetőségeket értékelő megállapításaiban nem csak a racionális, hanem humanisztikus viszonyulás is jellemzi.
- Rendelkezik önismerettel, reális önértékeléssel, jellemzője az arányos sikerorientáltság.
- Elkötelezett az interkulturális kapcsolatok építésére, törekszik a munka-magatartás tradícióinak megismerésére.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- A folyamatok megértése során kritikus gondolkodás, az elemzésre törekvés jellemzi.
- Ismeretei alkalmazása során empátia, tolerancia, rugalmasság és kreativitás jellemzi.
- Jellemzője az értékalapú megközelítés, amelynek középpontjában a munka mint alkotó és kreatív tevékenység jelenik meg.
- Jellemzője az előítélet-mentesség, a szociális érzékenység, az egyéni, szervezeti és társadalmi érdekek összeegyeztetésének igénye.
- Elkötelezett a minőségi munka iránt.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Rendelkezik a folyamatos önképzés igényével, tudatosan keresi a szervezeti és egyéni tanulási formákat, belső motiváció alapján folyamatosan él a non-formális tanulás lehetőségével, ennek eredményeként szakmai érdeklődése elmélyül.
- Felelősséget érez csapatmunkában a csapattársak iránt, szakmai tudása szintetizálásával hozzájárul az eredményességhez.
- A társszakmák képviselőivel való együttműködésben vállalja a kezdeményező szerepet, a kooperáció során a partnerség, az egyenrangú szerep jellemzi.
- A sikeres munka érdekében kezdeményezi új szervezeti egységek létrehozását, felelősségteljesen részt vesz azok működésében.

- Szakmai tudásával felelősen hozzájárul a szervezet minden alkalmazottjának pályafejlődéséhez, tudatosan támogatja a szervezeti fejlődés lehetőségét.
- Karrierépítését a tudatosság jellemzi, ugyanakkor felelősen hozzájárul az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának kibontakozásához.
- Tudatosan képviseli a szakmai etikai normákat, annak betartását másoktól is megköveteli.
- Szakmai és etikai felelősséget vállal a projektmunka eredményeiért, illetve az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Szakmai elképzeléseit elkötelezetten képviseli, bízik tudásában és képességeiben.
- Felelősségteljesen keresi a hazai, nemzetközi szakmai érdekképviselői szervezetek munkájában való közreműködés lehetőségét.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: Összesen 100 kredit, amelyekből:

- általános kompetenciákat fejlesztő, a képzést alapozó ismeretek (bölcészettudomány, neveléstudomány, társadalomtudomány, informatika, kommunikáció, kutatásmódszertan) 15-20 kredit;
- pszichológiai ismeretek 15-20 kredit;
- menedzsmentismeretek 15-20 kredit;
- társadalmi ismeretek 15-20 kredit;
- tanácsadási ismeretek 15-20 kredit;
- közgazdasági ismeretek 5-10 kredit;
- felnőttképzési ismeretek 5-10 kredit.

9.2. Szakmai gyakorlatra vonatkozó követelmények

- A szakmai gyakorlat általános szakmai gyakorlatot (30 óra), intenzív terepgyakorlatot (110 óra) és további intézményen kívüli gyakorlatot (30 óra) foglal magába. A teljes gyakorlat kreditértéke a képzésen belül 13 kredit.

- A gyakorlat célja, hogy a hallgató a munkája során valamely szervezetnél felmerült probléma megoldásán dolgozzon. A gyakorlat helyszínét a hallgató szabadon választhatja, amely lehet bármely hazai vagy külföldi, termeléssel, szolgáltatással, kereskedelemmel kapcsolatos tevékenységet Magyarországon folytató hazai és külföldi vállalkozás, illetve az állami szféra valamennyi területe (oktatás, képzés, munkaügy, ellenőrzés), ahol a szakkal kapcsolatos témák értelmezhetőek, problémák azonosíthatók.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges kreditek száma összesen 30 kredit az alábbi területekről

- bölcészettudomány (pedagógia, pszichológia, filozófia, etika);
- felnőttképzési ismeretek,
- kommunikációtudomány, kommunikációfejlesztés;
- informatika, könyvtárismeret;
- társadalomtudomány (társadalomismeret, szociológia, antropológia, politológia);
- gazdasági és jogi ismeretek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján az előzőkből legalább 15 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szereznie.

A szak tanterve

TANTÁRGY	TANTÁRGYAK ÓRASZÁMA				ÉVEK, FÉLÉVEK, TANÍTÁSI HETEK SZÁMA HETI ÓRASZÁM																												
	ÖSSZES	ELMÉLET	GYAKORLAT	KREDIT = (a+b)/30	I.								II.																				
					1				2				3				4																
					15				15				15				15																
E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit																		
Általános kompetenciákat fejlesztő, a képzést alapozó ismeretek																	14																
Társadalomkutatás módszertana, kvantitív, kvalitatív módszer	42	28	14	4	2	1	GY	4																									
Emberi erőforrás gazdálkodás	28	28	0	3	2	0	K	3																									
Munkajog	28	28	0	2										2	0	K	2																
Vezetés és szervezetfejlesztés	56	28	28	5										2	2	K	5																
Pszichológiai ismeretek																	15																
Szociálpszichológia	56	28	28	5	2	2	K	5																									
Alkalmazott pszichológia	56	28	28	5					2	2	K	5																					
Konfliktusmenedzsment, konfliktuskezelő tréning	42	28	14	5									2	1	K	5																	
Menedzsment ismeretek																	14																
Projektmenedzsment	42	14	28	3					1	2	GY	3																					
Változás- és tudásmenedzsment	28	28	0	2											2	0	K	2															
Karriermenedzsment	28	28	0	3									2	0	K	3																	
Önmenedzselés, HR branding	28	0	28	3										0	2	GY	3																
Eszélyegyenlőségi emberi erőforrás menedzsment	28	14	14	3									1	1	GY	3																	
Társadalmi ismeretek																	18																
Munkaerőpiaci ismeretek	28	28	0	3	2	0	K	3																									
HR stratégia tervezés és munkaerő ellátás	56	28	28	4					2	2	K	4																					
Szervezeti Kultúra	28	28	0	3	2	0	K	3																									
Tanuló szervezetek, szervezeti tanulás	28	28	0	3	2	0	K	3																									
Üzleti etika	28	28	0	2	2	0	K	2																									
HR trendek és tendenciák	28	14	14	3										1	1	G	3																
Tanácsadási ismeretek																	15																
A tanácsadás elmélete és gyakorlata	56	28	28	5					2	2	K	5																					
Felnőttképzés tervezés és munkaerő-piaci képzés	28	0	28	3					0	2	GY	3																					
Munkakörtervezés, munkakör kialakítás	42	28	14	4									2	1	GY	4																	
Emberi erőforrás fejlesztés, teljesítményértékelés	28	28	0	3											2	0	K	3															
Felnőttképzési ismeretek																	5																
Lifelong Learning irányzatok	28	0	28	2											0	2	GY	2															
Felnőttképzési szolgáltatások	42	28	14	3					2	1	GY	3																					
Közgazdasági ismeretek																	5																
Foglalkoztatáspolitikai	28	28	0	2									2	0	K	2																	
Vezetői közgazdaságtan	28	28	0	3	2	0	K	3																									
Összesen	938	602	336	86	16	3		26	9	11		23	9	3	17	9	7	20															
szabadon választható 1.	28	0	28	3				0	2	G	3																						
szabadon választható 2.	28	28	0	3											2	0	K	3															
szabadon választható 3.	28	28	0	4								2	0	K	4																		
Szaknyelv	28	0	28	1	0	2	G	1																									
Általános szakmai gyakorlat	42	0	42	3				0	3	GY	3																						
Összefüggő intézményen kívüli gyakorlat	42	0	42	3										0	3	GY	3																
Intenzív terepgyakorlat	112	0	112	7								0	8	GY	7																		
Kritériumkövetelmények***																																	
Diplomadolgozat 1	42	0	42	2				0	3	GY	2																						
Diplomadolgozat 2	42	0	42	4								0	3	GY	4																		
Diplomadolgozat 3	42	0	42	4											0	3	GY	4															
Összesen	434	56	378	34	16	5		27	9	19		31	11	14	32	11	13	30															
	1372	658	714	120																													

*** kritériumfeltételek: -

Munkavédelem és Testnevelés

A Munkavédelem, valamint a Testnevelés tantárgyak kreditértéke 1-1 kredit, amelyek a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendőek.

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg. A februárban kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 2-1-4-3., a szeptemberben kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 1-2-3-4.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a szakhoz kapcsolódó írásbeli és szóbeli vizsgából áll. Az írásbeli és szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga minkét részét (a szakhoz kapcsolódó írásbeli és szóbeli vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja. A záróvizsga alkalmával történik a diplomamunka megvédése, amelyet szintén ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

ESG – KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS IRÁNYÍTÁSI SZAKEMBER MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	műszaki tudomány
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Rákos Mónika, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen -levelező
Képzési idő:	2 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	60 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	200 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	-
Mobilitási ablak:	2. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei

- 1. A mesterképzési szak megnevezése:** ESG - környezeti, társadalmi és irányítási szakember mesterképzési szak (ESG - environmental, social and governance manager master programme)
- 2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**
  - végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
  - szakképzettség: okleveles ESG szakember
  - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: ESG manager
- 3. Képzési terület:**
  - 3.1. képzési terület szerinti besorolása:** műszaki képzési terület
  - 3.2. a végzettségi szint besorolása:**
    - o mesterfokozat (magister, master of science, rövidítve: MSc)
    - o ISCED 2011 szerint: 7
    - o az európai képesítési keretrendszer szerint: 7
    - o a magyar képesítési keretrendszer szerint: 7
  - 3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása** ISCED-F 2013 szerint: 0719
  - 3.4. orientáció szerinti besorolása:** gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- 4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:**
  - 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe:** a gazdaságtudományok, az agrártudományi és műszaki képzési területről érkező szakok.
  - 4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá:** azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.
- 5. A képzési idő félévekben:** 2 félév
- 6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 60 kredit
  - a szak orientációja: gyakorlat-orientált (60-70 százalék)
  - a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 3 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 343/0412

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan vállalati szakemberek képzése, akik alkalmasak koordinálni a szervezetek fenntarthatósági átmenetét, támogatni a szervezetek fenntarthatósági stratégiájának kialakítását, irányítani a bevezetését és működtetését, valamint a kötelező és önkéntes beszámolók elkészítését, különös tekintettel az Európai Unió Green Deal (Zöld Megállapodás) megvalósítását elősegítő ESG (Environmental, Social and Governance – Környezeti, Társadalmi és Irányítási) keretrendszer integrálására. A képzés során a hallgatók átfogó ismereteket szerezhetnek a fenntarthatósági rendszerszemlélet mellett az ESG fő területeiről, így többek között a klímaváltozás, a fenntartható erőforrás használat, a körforgásos gazdaság, valamint a fenntarthatóság társadalmi és irányítási vonatkozásairól. A szakon végzettek felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. ESG – környezeti, társadalmi és irányítási szakember szakon a

a) tudása:

- ismeri a fenntartható fejlődés alapfogalmait, környezeti, gazdasági és társadalmi vonatkozásait, és ezek rendszerszemléletű összefüggéseit;
- ismeri a fenntarthatóság irányzatait, kapcsolódását a rokon szakterületekhez;
- ismeri a Környezeti, Gazdasági és Irányítási (ESG) rendszerrel kapcsolatos elméleteket, összefüggéseket és gyakorlatokat;
- ismeri az ESG szerepét a szervezetek fenntartható fejlődési átmenetének megvalósításában;
- ismeri az ESG-stratégia kialakításának céljait és a gyakorlati megvalósítás lehetőségeit, valamint az ennek során alkalmazható módszereket;
- ismeri az ESG-rendszer megvalósításához szükséges vezetési és szervezési feladatrendszert, a fenntarthatósági irányítás céljait, szerepét, eszközrendszerét, átlátja a szükséges projektirányítási és kutatás-fejlesztési feladatokat;
- átlátja az ESG-rendszer kapcsolódó és részterületeinek összefüggéseit, ismeri és alkalmazni is tudja a szakterületének kutatási és elemzési módszereit;
- ismeri az ESG-rendszer kiépítéséhez és működtetéséhez szükséges vállalati szintű indikátorrendszereket, valamint azok elméleti és gyakorlati alkalmazásának módjait, különös tekintettel a szükséges informatikai és infokommunikációs megoldásokra;
- ismeri a szakterülethez kapcsolódó szabályzókat, jogszabályi háttérrel, valamint a hazai és az európai uniós keretrendszer szintű összefüggések legfontosabb aspektusait.

b) képességei:

- képes alkalmazni az ESG-rendszerrel összefüggő általános és specifikus ismereteket, valamint a fenntartható fejlődési aktuális ismereteit, kutatási eredményeit, összefüggéseit, és a fenntarthatósági keretrendszerek kínálta lehetőségeket a szakterületén felmerülő kihívások megoldására;
- képes magas szinten alkalmazni az ESG-vel összefüggő környezeti, társadalmi és gazdasági szaknyelvet, valamint képes ezen a szakterületen az anyanyelvén túl legalább egy idegen nyelven publikációs tevékenységet folytatni;
- képes az ESG-rendszerrel kapcsolatos vezetői feladatok ellátására, ideértve a stratégiaalkotás, a megvalósítás, és a fenntarthatósági átmenet menedzselésének feladatait is
- képes a feladatait önállóan ellátni, felelős döntéseket hoz a szakterületét illetően, más szakterületek vezetőivel együttműködik, és a felsővezetés számára hiteles információkkal szolgál a vállalati fenntarthatósággal kapcsolatban.

c) attitűdje:

- nyitott és fogékony az ESG területén zajló kutatási eredmények megismerésére és alkalmazására;
- nyitott a globális és lokális fenntarthatósági problémák iránt;
- hiteles közvetítője a fenntarthatósági átmenetnek, mind vezetőként, mind pedig magánemberként;
- folyamatosan fejleszti a tudását és törekszik ismeretei átadására;
- vezetőként törekszik a fenntarthatósági elvek megvalósítására, kooperatív, rendszerszemléletű, nyitott a javaslatokra és azok megvalósítására, vezetői feladatait felelősséggel látja el, támogató irányító, aki számára a csapat sikere az elsődleges;
- a szervezet érdekeit szem előtt tartva igyekszik mindent megtenni a globális és lokális fenntarthatósági célok megvalósításáért az ESG eszköztárának felhasználásával;
- célorientált, a feladatait hatékonyan látja el, és mindent megtesz annak érdekében, hogy a szervezetét hitelesen képviselje a külvilág felé;
- igyekszik mind szakmailag, mind emberileg magas szinten végezni a munkáját, önállóan és a csapat tagjaként egyaránt.

d) autonómiája és felelőssége:

- az ESG-rendszer kiépítésében és működtetésében irányító szerepet vállal;
- naprakész a szakterülettel kapcsolatos jogszabályi, technikai, technológiai és adminisztrációs változásokat illetően;
- ismereteit, tudását és tapasztalatait az elvárt módon megosztja munkatársaival és vezetőivel.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- Az ESG-rendszerhez köthető szakmai ismeretek: 10-15 kredit
- Gazdálkodási és szervezési ismeretek: 8-12 kredit
- Gyakorlati ESG és fenntarthatósági ismeretek: 18-24 kredit
- A szakdolgozat vagy diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditek száma: 10 kredit
- A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditérték: 3-8 kredit

10. A szakmai gyakorlat és a gyakorlati képzés követelményei: -

11. A képzést megkülönböztető speciális jegyek: -

12. Idegen nyelven folyó tanulmányok esetében az elérendő idegennyelvtudás szintje: -”

A szak tanterve

Tantárgy	Tantárgyak óraszám				Egymásra épülés	HETI ÓRASZÁM							
	Összesen	Elmélet	Gyakorlat	Kredit		I.				II.			
						E	GY	Vizsga	Kredit	E	GY	Vizsga	Kredit
Fenntarthatósági alapok	10	10	0	3		10	0	K	3				
ESG keretrendszer és szabályozás	15	15	0	4		15	0	K	4				
ESG vállalatirányítási szempontjai	10	10	0	4		10	0	K	4				
Adatvagyon menedzsment	10	10	0	3		10	0	K	3				
Zöld pénzügyi-számviteli ismeretek	15	10	5	4		10	5	G	4				
ESG környezetvédelmi szempontjai	15	15	0	4		15	0	K	4				
ESG társadalmi vonatkozásai	10	10	0	3		10	0	K	3				
ESG jelentéstételi és szabályozási megfelelés	10	10	0	4						10	0	K	4
ESG stratégiai és fenntarthatósági kihívások	10	10	0	4						10	0	K	4
Vállalati esettanulmányok I.	15	0	15	4		0	15	G	4				
Vállalati esettanulmányok II.	20	0	20	5						0	20	G	5
Fenntarthatósági metrikák	10	10	0	4						10	0	K	4
Szaknyelv	10	0	10	1		0	10	G	1				
ÖSSZESEN	160	110	50	47		80	30	0	30	30	20	0	17
Szabadon választható tárgy	10	10	0	3						10	0	K	3
<i>Szabadon választható I. - Direkt és indirekt hatások szám szerinti</i>													
<i>Szabadon választható II. - ESG befektetések és zöld finanszírozás</i>													
<i>Szabadon választható III. - Ágazat specifikus gyakorlatok</i>													
Diplomadolgozat	30	0	30	10						0	30	G	10
ÖSSZESEN	200	120	80	60		80	30	0	30	40	50	0	30

*** kritériumfeltételek:-

„Munkavédelem

A Munkavédelem, valamint a Testnevelés tantárgyak kreditértéke 1-1 kredit, amelyek a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendőek.”

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája, a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg.

A februárban kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 1-2, a szeptemberben kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 2-1.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

MARKETING MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Kiss Marietta egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 519 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-
Mobilitási ablak:	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: marketing (Marketing)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász marketing szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Marketing

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott

4.1. alapképzési szakok a gazdaságtudományok képzési területéről a gazdálkodási és menedzsment, a pénzügy és számvitel, a nemzetközi gazdálkodás, a kereskedelem és marketing, a műszaki képzési területéről a műszaki menedzser alapképzési szak.

4.2. a 9.3. pont szerint a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a gazdaságtudományok képzési területéről az emberi erőforrások, a turizmus-vendéglátás, az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaságelemzés, a közszolgálati, az üzleti szakoktató alapképzési szak, valamint azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka, készítéséhez projekt munkában való részvételhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százaléka”

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 342/0414

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja marketing szakemberek képzése, akik különböző üzleti és non-business szervezetekben, intézményekben és vállalkozásokban végeznek marketingtevékenységet. Megszerzett elméleti és

gyakorlati ismereteik birtokában képesek marketingstratégia kialakítására, a tág értelemben vett marketingtevékenységek, projektek menedzselésére, különböző szervezetek, folyamatok és szakmai programok irányítására, a szükséges marketingeszközök tartalmának meghatározására, feladatok végrehajtásának koordinálására, kapcsolattartásra belső és külső funkciókkal, szervezetekkel. Írásban, szóban és modern infokommunikációs eszközökkel két idegen nyelven is képesek kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Marketing szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Ismeri a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereit, valamint azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a marketing szakterület általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, szakterületeinek kapcsolódását rokon szakterületekhez. Részletekbe menően ismeri a marketing szakterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát.
- Ismeri marketing szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait, marketing részterületek tervezésének, mérésének és elemzésének módszereit.
- Ismeri a marketingstratégia erőforrás alapú elméleteit, a stratégiai menedzsment elemzési módszereit, valamint további marketing részterületek (például eladásmenedzsment, marketing engineering, kvalitatív kutatás, kreatív tervezés) elméleti alapjait és elemzési módszereit.
- Jól ismeri marketing szakterülete szókincsét és az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, és technikáit anyanyelvén és egy idegen nyelven.
- Ismeri az értékalkotó marketingfolyamatok és az innováció kapcsolatát.
- Jól ismeri a vevőorientáció érvényesítésének szervezeti formáit és folyamatait.
- Ismeri és érti a fogyasztói választást magyarázó elméleteket, a fogyasztás társadalmi szerepét.
- Ismeri és használja a marketingkutatás kvantitatív és kvalitatív elemzési és szoftvertámogatású többváltozós módszereit, valamint a vállalati adatbázisok kezelését, elemzését a marketing felhasználás céljából.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes elvégezni a marketing szakterülete ismeretrendszerét alkotó különböző elképzelések részletes analizisét, és az átfogó és speciális összefüggéseket szintetizálva megfogalmazni.
- Képes sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel speciális szakmai problémákat azonosítani, továbbá feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
- Magas szinten használja a marketing szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait.

- Saját elemzésen alapuló egyéni álláspontot alakít ki és azt vitában is megvédi és képes komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, a megoldás megtervezésére, döntések meghozatalára.
- Gazdálkodási folyamatokban, projektekben, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli. Képes a tanult ismeretek és megszerzett tapasztalatok birtokában saját vállalkozás irányítására és működtetésére.
- Képes vezetői testületek számára önálló elemzések és előterjesztések készítésére.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. - Vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek marketing szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják.
- Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljeskörű figyelembevételével dönteni. - Kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására. Fejlett marketing szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat. - Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Kialakított marketing szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- gazdaságtani és társadalomtudományi ismeretek (modern közgazdasági elméletek, döntéseméleti és módszertani ismeretek, szervezetek és vállalkozások gazdálkodása és vezetése, irányítása, stratégiai menedzsment, pénzügyi menedzsment, a marketing vezetési kérdései, értékteremtő, logisztikai folyamatok tervezése és irányítása) 25-40 kredit;
- marketing szakmai ismeretek [környezet- és piacelemzés tervezése, végrehajtása, marketingkutatás tervezése, módszertana, marketing információs és döntéstámogató rendszer, a fogyasztáselmélet és vásárlói magatartás elemzése, disztribúció- menedzsment, beszerzési és értékesítési (Sales) folyamatok irányítása, vezetése, ellátási lánc menedzselése, termékek és márkák menedzselése, integrált marketing- kommunikáció, kommunikációs stratégia és eszközei,

A Munkavédelem, valamint a Testnevelés tantárgyak kreditértéke 1-1 kredit, amelyek a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendőek.

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg.

A februárban kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 1-2-3-4, a szeptemberben kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 2-1-4-3.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetem tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION (MBA) MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Nagy Adrián Szilárd, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	480 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-
Mobilitási ablak	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: Master of Business Administration (MBA)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász MBA szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott

4.1. alapképzési szakok a gazdaságtudományok képzési terület alapképzési szakjai, továbbá a műszaki képzési területről a műszaki menedzser, az agrár képzési területről a vidékfejlesztési agrármérnöki, az informatikus képzési területről a gazdaságinformatikus, valamint az orvos-egészségtudomány képzési területről az egészségügyi szervező alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pont szerint azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összetevése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez, projektmunkában való részvételhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százaléka.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja közgazdász szakemberek képzése, akik az üzleti terület minden fontosabb részterületén megszerzett ismereteik birtokában képesek a szervezetek, vállalkozások fennmaradását és fejlődését biztosító stratégiai szemlélet kialakítására. Ismerik a nemzetközi gazdaság fő tendenciáit, valamint képesek az emberi erőforrások, illetve általában szervezetek, vállalkozások tevékenységeinek irányítására. Cél továbbá a megfelelő elméleti alapokkal ötvözött karriergyorsítás. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. MBA szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai- statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a gazdálkodásra ható tényezőket és azok befolyásolására használatos módszereket. Ismeri továbbá a döntéshozatali és döntéstámogatási módszereket.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a gazdasági rendszer és a társadalom más alrendszerei közötti legfontosabb összefüggésekről.
- Széleskörű vezetési és szervezési ismeretekkel rendelkezik. A munka világán túl is releváns, átfogó társadalmi és közéleti műveltséggel és tudásanyaggal rendelkezik.
- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak, az anyanyelven és legalább egy idegen nyelven.
- Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait, ideértve az infokommunikációs technológia által nyújtott lehetőségeket is.
- Széles kontextusban ismeri az életpálya-tervezés lehetőségeit, feltételeit, eszközeit és módszereit, beleértve mások segítésének, motiválásának feltétel- és eszközrendszerét.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Saját elemzésen alapuló egyéni álláspontot alakít ki és azt vitában is képes képviselni.
- Képes komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, a megoldás megtervezésére, döntések meghozatalára, gazdasági szereplők számára szakmai tanácsadásra. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- Releváns tudással, felkészülten és aktívan vesz részt a társadalmi- és közéletben. Képes a társadalmi problémák felismerésére, megértésére, az új jelenségek feldolgozására.
- Gazdálkodási folyamatokban, projekteknél, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.
- Szakterületén szakmai összefoglalókat, elemzéseket készít, előadásokat tart, szakmai vitákban részt vesz idegen nyelven is.
- Az élethosszig tartó tanulás révén az önfejlesztésre, az életpálya-építésre vonatkozó egyéni stratégiát épít fel, azt szervezi és menedzseli. Munkaszervezetében, vezetőként a munkatársak, beosztottak szakmai fejlődését tervezi és szervezi.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.

- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését. Segíti munkatársai, beosztottai személyes szakmai fejlődését. - Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.
- Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt. Projektben, csoportos feladatvégzés esetén határozott, konstruktív, együttműködő, kezdeményező, toleráns és befogadó.
- Saját szakmai pályájának tervezésében és szervezésében a szakmai és társadalmi tudás és a társadalmi hasznosság gyarapításának igénye motiválja.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- közgazdasági és módszertani ismeretek kvantitatív módszerek, szervezeti viselkedés, számvitel, vállalati pénzügyek, marketing, termelésmenedzsment, emberierőforrás - menedzsment) legalább 25-40 kredit;
- gazdaságtani, menedzsment szakmai ismeretek (kvantitatív módszerek, szervezeti viselkedés, számvitel, vállalati pénzügyek, marketing, termelésmenedzsment, emberierőforrás-menedzsment, üzleti (vállalati) gazdaságtan, stratégiai menedzsment, vállalati kommunikáció, üzleti jog, változásmenedzsment, minőségmenedzsment, projektmenedzsment, döntés-problémamegoldás, nemzetközi pénzügyek, befektetések, információmenedzsment, kötelezően választható ismeretek) 20-30 kredit.

9.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve a bankügyletek, az egészségügy- menedzsment, a gazdaságpolitika, a határidős és opciós ügyletek, a környezetmenedzsment, a közösségi gazdaságtan, a logisztika, a makrogazdasági pénzügyek, a nemzetközi (multinacionális) menedzsment, a pszichológia, a technológiamenedzsment, a termelés-szervezés, az üzleti etika, a haladó üzleti jog, üzletpolitika szakterületein szerezhető speciális ismeret.

A választható ismeretek kreditértéke 25-65 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A képzéshez szakmai gyakorlat kapcsolódhat. A szakmai gyakorlat követelményeit az intézményi tanterv határozza meg.

9.3. A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága által kért, a tanulmányok elvégzéséhez szükséges, a korábban megszerzett ismeret, kompetencia az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika);
- közgazdasági ismeretek (mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, környezet- gazdaságtan, gazdaságelmélet, gazdaságstatisztika, közgazdaság- elmélet-történet, gazdaságmodellezés,

megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

NEMZETKÖZI GAZDASÁG ÉS GAZDÁLKODÁS MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Erdey László, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Indítható specializáció(k):⁵	nemzetközi üzleti menedzsment
1. specializáció	nemzetközi üzleti menedzsment
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 333 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-
Mobilitási ablak	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: nemzetközi gazdaság és gazdálkodás (International Economy and Business)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász nemzetközi gazdaság és gazdálkodás szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in International Economy and Business

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott

4.1. alapképzési szak a nemzetközi gazdálkodás alapképzési szak.

4.2 a 9.3. pont szerint a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a gazdaságtudományok képzési területről a gazdálkodási és menedzsment, az emberi erőforrások, a kereskedelem és marketing, a pénzügy és számvitel, a turizmus-vendéglátás, az üzleti szakoktatás, az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaságelemzés, a közszolgálati, valamint társadalomtudomány képzési területről a nemzetközi tanulmányok alapképzési szak, valamint azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez, projektmunkában való részvételhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százaléka”

⁵A szaknál korábban nyilvántartásba vett vagy az új szabályozás szerint a szenátus által támogatott specializációkat kérjük felsorolni, illetve a 2024/2025. tanévben indított specializációkat félkövérrel kérjük kiemelni.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 314/0311

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja közgazdász szakemberek képzése, akik alapvető nemzetközi, mikro- és makrogazdasági, nemzetközi gazdaságpolitikai, európai integrációs, nemzetközi jogi, valamint nemzetközi üzleti ismereteik birtokában képesek nemzetközi jellegű közgazdasági elemző munkára. Elsajátított kompetenciáik segítségével a gazdasági intézményrendszer különböző területein és szintjein, önálló munka végzésére, valamint döntés-előkészítő és elemző munkára alkalmasak, továbbá szállítmányozási feladatok irányítására és ellenőrzésére is képesek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai- statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és használja a közgazdasági, nemzetközi gazdasági, világgazdasági, gazdálkodási és döntési elméleteket és elemzési módszereket.
- Ismeri és érti a szak kutatásához, szakirodalmi eredmények feldolgozásához, illetve innovatív gyakorlati munkához szükséges problémamegoldó technikákat, a munkatársak, csoportok, illetve projektek, nagyobb szervezetek irányítási módszereit, a stratégiai tervezés és menedzsment vállalati, állami, regionális és globális módszereit.
- Ismeri és érti a nemzetközi üzleti, pénzügyi, szállítmányozási folyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és problémamegoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika gyakorlatát, trendjeit és azok hatásait. Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek által adott kereteket.
- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak, az anyanyelven és legalább két idegen nyelven is.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a munkaköréhez tartozó összetett szakfunkciók ellátására, szervezésére, irányítására, módszertanok kreatív alkalmazására, szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.

- Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.
- Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.
- Képes tárgyalási, meggyőzési technikák aktív és hatékony alkalmazására, üzleti kommunikációra legalább két idegen nyelven.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni. - Hazai és nemzetközi projekteken, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.
- Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését.
- Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.
- Jellemző rá a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.
- Kezdeményező a problémák megoldásában, stratégiák kialakításában, csoportok és munkatársak együttműködésében szervezeten belül és szervezetek között egyaránt.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekre, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- közgazdaságtani és módszertani ismeretek (kvantitatív módszerek, ökonometria, gazdaságpolitika, politikai gazdaságtan, közgazdasági elméletek, nemzetközi gazdaságtan, nemzetközi pénzügyek, döntésmélet, kutatómódszertan) 25-40 kredit;

- a nemzetközi gazdaság és gazdálkodás szakmai ismeretei (nemzetközi vállalati környezet- és piacelemzés elmélete, regionális integrációs elemzés tervezése, végrehajtása, a világgazdasági fejlődés főbb elméleteinek, összehasonlító módszereinek ismeretei, nemzetközi gazdasági és üzleti információs rendszer formái, a nemzetközi pénzügyi folyamatok lényege, formái, hatásai, nemzetközi szervezetek irányítása, befolyásolása, hatásmechanizmusaik elemzése, társadalomtudományi módszertanok, legújabb szakmaterületi eredmények sajátítása, alkalmazása, valamint a fejlődés-gazdaságtan vállalati, regionális és világgazdasági vonatkozásai) 30-45 kredit.

9.1.2. A választható specializációk, szakmai modulok képzésen belül kreditaránya: 30-45 kredit.

9.2. Szakmai gyakorlat követelményei

A képzéshez szakmai gyakorlat kapcsolódhat. A szakmai gyakorlat követelményeit a képzés tanterve határozza meg.

9.3. A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága által kért, a tanulmányok elvégzéséhez szükséges, a korábban megszerzett ismeret, kompetencia az alábbi területekről:

- közgazdasági és módszertani ismeretek (mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, gazdaságelmélet, közgazdaság-elmélettörténet, gazdaságpolitika, matematika, statisztika, informatika),
- üzleti alapismeretek (pénzügytan, vállalati pénzügyek, vállalati gazdaságtan, marketing, számvitel, vezetés és szervezés, emberi erőforrás gazdálkodás),
- szakmai ismeretek.

A szak tanterve

TANTÁRGY	TANTÁRGYAK ÓRASZÁMA				Egymásra- épülés	ÉVEK, FÉLÉVEK, TANÍTÁSI HETEK SZÁMA HETI ÓRASZÁM															
	ÖSSZES	ELMÉLET	GYAKORLAT	KREDIT = (a+b)/30		I.								II.							
						1				2				3				4			
						15		15		15		15		15		15		15			
E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit						
Közgazdaságtani és módszertani ismeretek				33																	
Statisztika és ökonometria	56	28	28	5	2	2	K	5													
Modern ár- és piacelmélet	56	28	28	5	2	2	K	5													
Nemzetközi kereskedelemelmélet	56	28	28	5	2	2	K	5													
Gazdasági növekedés és üzleti ciklusok	56	28	28	5					2	2	K	5									
Nemzetközi pénzügyek	56	28	28	5					2	2	K	5									
Nemzetközi politikai gazdaságtan	56	28	28	5									2	2	K	5					
Kutatómódszertan	28	0	28	3	0	2	G	3													
Szakmai ismeretek				34																	
Globális vállalati stratégiák és többszintű kormányzás	56	28	28	5	2	2	K	5													
Haladó nemzetközi marketing	56	28	28	5	2	2	K	5													
Haladó fejlődésgazdaságtan	42	28	14	4	2	1	K	4													
Nemzetközi gazdaságpolitikák	45	28	14	4					2	1	K	4									
Nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga	42	42	0	4					3	0	K	4									
A világgazdaság történelme	42	28	14	4					2	1	GY	4									
Nemzetközi menedzsment	56	28	28	5											2	2	V	5			
Nemzetközi számvitel és információs rendszerei	28	14	14	3											1	1	GY	3			
Advanced Readings in World Economics I.	28	0	28	0									0	2	GY	0					
Advanced Readings in World Economics II.	28	0	28	0											0	2	GY	0			
Specializáció				32																	
Haladó fejlődésgazdaságtan II.	42	14	28	4									1	2	K	4					
Kereskedelempolitika és nemzetközi tényezőáramlás	56	28	28	5									2	2	K	5					
Az EU belső piaca	56	28	28	5									2	2	K	5					
Céjog az Európai Unióban	56	28	28	5									2	2	K	5					
A világgazdaság főbb régióinak üzleti gyakorlata	28	0	28	3											0	2	K	3			
A regionális fejlesztés elmélete és gyakorlata	56	28	28	3											2	2	K	3			
Nemzetközi egyezmények, szervezetek és világgazdasági határ	56	28	28	4											2	2	K	4			
A nemzetközi üzleti élet speciális kihívásai	28	14	14	3											1	1	GY	3			
Összesen	1165	600	645	99	12	13	0	32	11	6	0	22	9	12	0	24	8	12	0	21	
Kritériumfeltételek***																					
szabadon választható 1. tárgy	28	28	0	3					2	0	K	3									
szabadon választható 2. tárgy	28	28	0	3					2	0	K	3									
Diplomadolgozat 1	28	0	28	3					0	2	GY	3									
Diplomadolgozat 2	28	0	28	6									0	2	GY	6					
Diplomadolgozat 3	56	0	56	6											0	4	GY	6			
Összesen	168	56	112	21	12	13	0	32	15	8	0	31	9	14	0	30	8	16	0	27	
	1333	656	757	120																	

*** kritériumfeltételek: -

Munkavédelem és Testnevelés

A Munkavédelem, valamint a Testnevelés tantárgyak kreditértéke 1-1 kredit, amelyek a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendőek.

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg.

A februárban kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 2-1-4-3., a szeptemberben kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 1-2-3-4.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

PÉNZÜGY MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Becsky-Nagy Patrícia, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Indítható specializáció(k):⁶	nemzetközi üzleti menedzsment
1. specializáció	-
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 288 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-
Mobilitási ablak	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei

1. A mesterképzési szak megnevezése: pénzügy (Finance)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász pénzügy szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Finance

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: pénzügy és számvitel, gazdálkodási és menedzsment alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaság- és pénzügy-matematikai elemzés, a közszolgálati, a gazdálkodási és menedzsment, a kereskedelem és marketing, az emberi erőforrások, a nemzetközi gazdálkodás, a turizmus-vendéglátás, az üzleti szakoktató alapképzési szak.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

⁶A szaknál korábban nyilvántartásba vett vagy az új szabályozás szerint a szenátus által támogatott specializációkat kérjük felsorolni, illetve a 2024/2025. tanévben indított specializációkat félkövérrel kérjük kiemelni.

- a szak orientációja: gyakorlat-orientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 343/0412

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja gazdasági szakemberek képzése, akik pénzügyi, közgazdaság-tudományi műveltségükkel, nemzetközi összehasonlításban is versenyképes, korszerű és magas színvonalú elméleti, módszertani és gyakorlati tudásukkal képesek önálló, kreatív, közgazdász szemléletű gondolkodásra, a gazdaság pénzügyi folyamatainak irányítására és elemzésére makro-, illetve mikro szinten egyaránt. Üzleti és módszertani ismereteiknek, a tudatosan fejlesztett vezetői készségeiknek és képességeiknek birtokában alkalmassá válnak a hazai és a nemzetközi gazdasági élet különböző területein, az állami és magánszférában a pénzügyi feladatok ellátására, a pénzügyi szakirodalom feldolgozására és gazdagítására. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Pénzügyi szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a sztenderd pénzügyi modelleket, különös tekintettel közgazdaságtan sztenderd modelljeire, azok alkalmazhatóságára.
- Ismeri a vállalati pénzügyi és beruházási döntések módszertanát, a vállalati beruházások és egyéb befektetések elemzésének módszertanát, a vállalatok finanszírozási és adóügyeinek lehetőségeit.
- A pénzügyi elmélet területén megszerzett biztos alapokon túl otthonosan mozog az olyan specializált témakörökben is, amelyek birtokában a hallgatók elhelyezkedhetnek a tágabb értelemben vett pénzügyi szférában (bankok, biztosítók, brókercégek, befektetési alap- és vagyongazdálkodók, illetve ezek felügyeleti szervei és a jegybank).
- Ismeri a pénz- és tőkepiaci instrumentumok árazását, a tőkepiaci tranzakciókat, és az ezekhez kapcsolódó értékelési eljárásokat, a pénzügyi kockázatkezelésben fontos származtatott ügyletekkel kapcsolatos elméletet és gyakorlatot.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el,

összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.

- Képes nagy és közepes vállalkozások pénzügyi funkcióit vezetni és irányítani, olyanokat is, amelyek tevékenységük vagy tőkeszerkezetük következtében kapcsolatban állnak a tőkepiaccal, illetve jelentős pénzügyi kockázatoknak vannak kitéve.
- Képes a vállalatok elemző, döntés-előkészítő, és döntéshozatali tevékenységének magas színvonalú ellátására.
- Képes a pénz- és tőkepiaci instrumentumok árazására, a tőkepiaci tranzakciók kezelésére és irányítására, a beruházások és egyéb befektetések elemzésére, a származtatott ügyletek pénzügyi kockázatkezelésére.
- Képes pénzügyintézeteknél, költségvetési intézményeknél, országos hatáskörű irányító szervezeteknél pénzügyi elemzői, döntés-előkészítői és döntéshozatali feladatok ellátására.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Nyitott az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre.
- Munkájában kreatív, problémafelismerő és -megoldó irányultságú.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntéselőkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Szakmai munkában kimagasló igényességet is tükröz, az értelmiségi létehez kötődő általános műveltséget, beleértve gyarapításának forrásait és módszereit fontosnak tartja.
- A pénzügyi világ társadalmi, gazdasági és jogi környezetében bekövetkező változások érdeklik, a szakmai döntések következményeinek felelős végiggondolása és figyelembevétele jellemzi.
- Társadalmi érzékenység, kockázattudatos, a döntéshozatalnál a személyes felelősségvállalás jellemzi.
- Felelősséget vállal a szakvéleményében közölt megállapításokért és szakmai döntéseiért, az általa, illetve irányítása alatt végzett munkafolyamatokért.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdaságtudományi és társadalomtudományi ismeretek (kvantitatív döntési módszerek, matematikai-statisztikai elemzés, pénzügyi közgazdaságtan, pénzügyi jog, kutatási módszerek) 30-50 kredit

- pénzügyi szakmai ismeretek (haladó vállalati pénzügyek, haladó pénzügytan, pénzügyi piacok elemzése, befektetések, kockázatok kezelése és mérése, adótan, pénzügyi kimutatások elemzése, pénzügyi elmélettörténet) 20-40 kredit.

9.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve: az alkalmazott vállalatértékelés, a vállalati válságkezelés, a pénzügyi kontrolling, a vállalati pénzügyi információs rendszerek, a stratégiai beruházások és reálopciók, a beruházási és finanszírozási döntések, a banküzemtan, a kötvény- és részvénypiacok, a származtatott ügyletek, az empirikus pénzügyek, a monetáris politika, a közösségi pénzügyek, az adóelmélet és -politika, az ágazati költségvetési gazdálkodás, a szakirányú számvitel és kontrolling szakterületein szerezhető speciális ismeret. A képző intézmény által ajánlott specializáció kredit aránya a képzés egészén belül 25-45 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika) területéről 15 kredit;
- közgazdasági ismeretek (mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, környezetgazdaságtan, gazdaságelmélet, gazdaságstatisztika, közgazdaság-elmélettörténet, gazdaságmodellezés, gazdaságpolitika, ágazati és funkcionális gazdaságtan, közösségi gazdaságtan, világ- és Európa-gazdaságtan, közpolitikai ismeretek) területéről 10 kredit;
- üzleti alapismeretek (vállalati gazdaságtan, számvitel, kontrolling emberi erőforrás gazdálkodás, gazdasági jog, marketing, vezetés és szervezés, értékteremtő folyamatok menedzsmentje, döntéelmélet és módszertan, üzleti etika, stratégiai tervezés, üzleti kommunikáció) területéről 10 kredit;
- társadalomtudományi alapismeretek (Európai Unió, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, pszichológia, filozófia) területéről 10 kredit;
- szakmai ismeretek (pénzügy, pénz- és tőkepiaci ismeretek, banküzemtan, pénzügypolitika, adózási ismeretek, vállalati pénzügyek, vállalatértékelés) területéről 15 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján a felsorolt területeken legalább 30 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

A szak tanterve

REGIONÁLIS ÉS KÖRNYEZETI GAZDASÁGTAN MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Pető Károly, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Indítható specializáció(k):⁷	-
1. specializáció	-
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1380 óra
levelező tagozaton:	460 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-
Mobilitási ablak	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei

1. A mesterképzési szak megnevezése: regionális és környezeti gazdaságtan (Regional and Environmental Economic Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: Okleveles közgazdász regionális és környezeti gazdaságtan szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Regional and Environmental Economic Studies

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gazdaságtudományok képzési terület alapképzési szakjai, továbbá az agrár képzési területről a környezetgazdálkodási agrármérnöki, a vidékfejlesztési agrármérnöki, a természettudomány képzési területről a geográfus, környezettan alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit

⁷A szaknál korábban nyilvántartásba vett vagy az új szabályozás szerint a szenátus által támogatott specializációkat kérjük felsorolni, illetve a 2024/2025. tanévben indított specializációkat félkövérrel kérjük kiemelni.

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 314/0311

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja gazdasági szakemberek képzése, akik elméleti és módszertani ismereteik birtokában alkalmasak a társadalmi és természeti rendszerek közötti kölcsönhatások figyelembevételével a környezeti problémák társadalmi dimenzióinak feltárására, társadalmi, kulturális és ökológiai folyamatok gazdasági szempontú elemzésére. A gazdaság és társadalom tér dimenzióinak figyelembevételével globális és regionális fejlődés- és környezeti politikák, stratégiák és programok kidolgozásában való alkotó, innovatív közreműködésre, a gazdasági földrajz (economic geography), a regionális és a környezeti társadalomtudományok művelésére. Alkalmasak önálló elemző, tervező feladatok megoldására, csoportban történő munkavégzésre és irányításra, valamint a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos elemzések és kutatás végzésére az akadémiai, állami és magánszférában. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Pénzügyi szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai- statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Elsajátította az alapvető regionális és település-, valamint környezeti gazdaságtani, geográfiai és szociológiai összefüggéseket, a regionális és környezeti tudományok kutatásában használt matematikai és statisztikai és térinformatikai módszereket és ismeri azok korlátait.
- Felkészült a bioszféra-társadalom-gazdaság kölcsönhatásainak rendszerét leíró modellek megértésére és felépítésére, és a modellezés eredményeinek a fejlesztési döntésekben való figyelembevételére.
- Releváns és átfogó ismeretekkel rendelkezik a gazdasági rendszer és a társadalom más alrendszerei, valamint az ökológiai rendszer közötti legfontosabb összefüggésekről, a regionális és vidékfejlesztési politikáknak és a környezet eltartóképességének viszonyáról, a fejlesztések ökológiai és társadalmi lehetőségeinek és determinációinak a kapcsolatáról.
- Részleteiben ismeri a gazdasági növekedésnek, a népességrobbanásnak és a népesség jövedelmi differenciálódásának a Föld eltartóképességére gyakorolt hatásait a tíz legkényesebb dimenzióban (klímaváltozás, a nitrogén és a foszfor körforgása, a biodiverzitás csökkenése, az ózonréteg károsodása, az ultrapor ülepedése, az óceánok savasodása, a mezőgazdasági földhasználat, az édesvíz használata, kémiai anyagok okozta szennyezés) a kiterjedtség mértékét és a változásokat indukáló legfontosabb fejlődési problémákat, azok hatásait a gazdasági-társadalmi-ökológiai rendszerekre.
- Ismeri a környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos hazai és nemzetközi jogi szabályozás elveit és kereteit.

- Ismeri és érti a vállalkozások társadalmi felelősségvállalásának és etikus működésének elveit és azok társadalmi jelentőségét, a környezetmenedzsment tudományos alapjait és gyakorlatát.
- A szakmai kérdéseken túl is releváns, átfogó társadalmi és közéleti műveltséggel és tudásanyaggal rendelkezik.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes gazdasági-társadalmi-környezeti problémákat érintő érvelések egyszerű formalizálására, saját elemzésen alapuló egyéni álláspontot kialakítani, azt vitában megvédeni, továbbá felismeri az álláspont revíziójának, feladásának szükségességét.
- Képes komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, a megoldás megtervezésére, döntések meghozatalára, gazdasági szereplők számára szakmai tanácsadásra.
- Képes a szakterületén releváns gazdasági problémák feltárására. Elemzése és megoldása során képes figyelembe venni azok komplex társadalmi, szakpolitikai és környezeti, valamint térbeliséggel kapcsolatos összefüggésrendszerét.
- Képes szakterületén szakmai összefoglalókat, elemzéseket készíteni, előadásokat tartani, szakmai vitákban aktívan részt venni, az infokommunikációs és a prezentációs eszközrendszer korszerű módszereinek felhasználásával, idegen nyelven is.
- Képes nagyméretű és összetett projektben, csoportos feladatmegoldásban részt venni, vezetőként a tevékenységet vezetni, szervezni, értékelni.
- Releváns tudással, felkészülten és aktívan képes részt venni a társadalmi és közéletben

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Problémacentrikus látásmóddal, problémamegoldó gondolkodással rendelkezik.
- Szemléletmódja révén nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei, a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásai iránt.
- Projektben, csoportos feladatvégzés esetén határozott, konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Kész megosztani szakmai és társadalmi tudását a szakmai és a nem szakmai közönséggel is.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezet-politikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.

- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdaságtudományi és társadalomtudományi ismeretek (gazdaságtani és módszertani alapismeretek, közösségi gazdaságtan, kvantitatív módszerek, vezetői gazdaságtan, gazdaságszociológia, humánökológia) 25-45 kredit;
- környezeti gazdaságtani szakmai ismeretek [gazdasági fejlődés és növekedés (gazdasági fejlődés, innováció); gazdasági folyamatok térbelisége, társadalmi folyamatok térbelisége, regionális és környezeti elemzési módszerek, regionális gazdaságtan, környezet-gazdaságtan, regionális politika, térségi gazdaságfejlesztés, ökológiai, környezetvédelmi ismeretek, integrált vidékfejlesztés, regionális programozás és menedzsment, helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés, környezetpolitika, környezeti menedzsment, ipari ökológia, környezeti etika, városszociológia és városföldrajz, városmenedzsment, városfinanszírozás) 50-70 kredit.

9.2. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- közgazdasági és gazdálkodástudományi ismeretek (mikroökonómia, makroökonómia, világ- és nemzetközi gazdaságtan, közösségi gazdaságtan, marketing, vezetés és szervezés tudományi tárgyak, marketing, üzleti kommunikáció) területéről legalább 20 kredit;
- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika) területéről legalább 20 kredit;
- természet- és társadalomtudományi látókörbővítő ismeretek (filozófia, szociológia, politikatudomány, történelem, biológia, kémia, fizika, földrajz, földtudományok) területéről legalább 20 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján a felsorolt területeken legalább 40 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

A szak tanterve

SPORTKÖZGAZDÁSZ MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. Bácsné Prof. Dr. Bába Éva, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 554 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a A képzés 4 féléves, a 4. félévben összefüggő intézményen kívüli szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók.
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	A szakmai gyakorlat legalább 56 óra sportszervezetek vezetése és gazdasági felépítése, sportszolgáltatások menedzselése területén szerzett gyakorlat, amelyet a képzés tanterve határoz meg.
nappali tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
levelező tagozaton:	2. és 3. félév
Mobilitási ablak:	

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: sportközgazdász (Sports Economics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles sportközgazdász
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Sports Economist

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gazdaságtudományok képzési terület üzleti alapképzési szakjai, valamint az informatika képzési területről a gazdaságinformatikus alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba: a sporttudomány képzési területről a sportszervező, a rekreációs szervezés és egészségfejlesztés, valamint a sport- és rekreációs szervezés alapképzési szak, a gazdaságtudományok képzési területről az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaság- és pénzügy-matematikai elemzés, a közszolgálati, a gazdaságelemzés alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja sportközgazdászok képzése, akik közgazdaságtudományi és sporttudományi műveltségükkel képesek az európai és a hazai sportélet területein, valamint a világpiacon önálló kreatív közgazdász szemléletű gondolkodásra, gazdálkodó szervezetek tevékenységének elemzésére és komplex fejlesztési feladatainak megoldására, alkalmazott sporttudományi és közgazdaság tudományi elemzések és kutatások végzésére az akadémiai, állami és magánszférában, a sportélet területén - a modern piacgazdaság viszonyait figyelembe véve - a fejlesztési célokat meghatározni, ugyanakkor a magas szintű sportközgazdász (innovációs) elméleti tudás és képességek birtokában alkalmasak a hazai és nemzetközi gazdasági élet különböző területein közép- és felsővezetői feladatok ellátására is. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A sportközgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a sportgazdasági rendszer működési elveit intézményi sajátosságait, a sportszervezetek struktúráját, működését, kapcsolatrendszerét, a sportgazdaság szereplőinek viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a döntések információs és motivációs tényezőit.
- Ismeri és érti a sportgazdaság területén a problémák beazonosítására alkalmas sportközgazdász szakértői tudás alapjait, a sportgazdaság területén alkalmazható információgyűjtési elemzési, problémamegoldási módszereket.
- Tisztában van a sportjog, a sportszociológia, a sportfinanszírozás, sportszervezeti pénzügyek és számvitel releváns fogalmaival, elméleteivel.
- Ismeri és érti a sportgazdaság hazai és nemzetközi környezeti, társadalmi és gazdasági összefüggéseit, követelményeit, az aktuális kutatási kérdéseket és eredményeket.
- Széles kontextusban ismeri az életpálya-tervezés lehetőségeit, feltételeit, eszközeit és módszereit, beleértve mások segítségének, motiválásának feltétel- és eszközrendszerét.
- A munka világán túl is releváns, átfogó társadalmi és közéleti műveltséggel és tudásanyaggal rendelkezik.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az

erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.

- Magyar és idegen nyelven elméleti és ténybeli forrásokat tár fel, sportgazdasági szakterületen, illetve a releváns kapcsolódó tudományoknak a szakmai közleményeit követi.
- A sportgazdaság területén releváns gazdasági problémák feltárása, elemzése és megoldása során figyelembe veszi azok komplex társadalmi, szakpolitikai összefüggésrendszerét.
- Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, multidiszciplináris kontextusban, új és eddig ismeretlen környezetben, nem teljes, illetve korlátozott információk mellett is.
- Képes szakmai elemzéseket, esettanulmányokat a szakmai közlés szabályai szerint közzétenni, szükség esetén idegen nyelven is. Képesek hatékonyan felhasználni a sportélet különböző erőforrásait, ismeri a sport berkeiben azokat az alapvető viszonyokat és törvényszerűségeket, amelyek kizárólag a testnevelésre és a sportmozgalomra jellemzők.
- A mesterképzésben végzett képes civil szervezetek alapítására, működtetésére, különös tekintettel a sport civil szervezetekre.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Hivatásának tartja a gazdaságtudományok átfogó gondolkodásmódjának és értékrendszerének, gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítését munkahelyi környezetben és azon kívül, szakmai és nem szakmai közönség számára is.
- Fontosnak tartja gondolatainak, szakmai eredményeinek, javaslatainak közzétételét szakmai fórumokon előadások és szakmai tanulmányok, publikációk formájában is, magyar és idegen nyelven egyaránt.
- Saját szakmai pályájának tervezésében és szervezésében a szakmai és társadalmi tudás és a társadalmi hasznosság gyarapításának igénye motiválja.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Önállóan tárja fel a szakterületi kapcsolódásokat. Felelősséget vállal és visel tevékenységének más szakterületeket érintő következményeiért.
- Az eredményes szakmai munkához szükséges tágabb szakmai, szakpolitikai, hazai és nemzetközi kapcsolatait önállóan kezdeményezi és szervezi, döntéseinek következményeit ilyen kontextusokban is vállalja.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdasági és társadalomtudományi ismeretek (sportgazdaságtan, makro- és mikroökonómiai ismeretek, pénzügyi elemzés, társadalom és sport, vezetői közgazdaságtan, gazdasági jog, kutatómódszertan, projektmenedzsment, üzleti tervezés, statisztika és ökonometria) 25-35 kredit;

- a sportközgazdász szakmai ismeretek (sportfinanszírozás makro- és mikrogazdasági vonatkozásai, sportszervezetek számvitele, sportszervezetek pénzügyei és adózása, nemzetközi és kereskedelmi sportjog, egyéni és csapatsportágak gazdaságtana, sportmarketing, nemzetközi szervezetek, licencia eljárások, a világesemények szerepe a sportgazdaságban, olimpizmus, sportszervezetek vezetése, és szervezeti felépítése, biztosítások a sportban, sport és média, infrastruktúra és sportvállalkozás, döntésmélet, élsportolók életpálya modelljei, sikerlélektan, sportolói önismeret, teljesítménymérés és menedzsment, sport és turizmus, a szabadidősport társadalmi és gazdasági kérdései) 35-45 kredit.

9.1.2. A képző intézmény által ajánlott választható specializációk, szakmai modulok 25-35 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat legalább 60 óra sportszervezetek vezetése és gazdasági felépítése, sportszolgáltatások menedzselése területén szerzett gyakorlat, amelyet a képzés tanterve határoz meg.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 30 kredit az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika) területéről 8 kredit;
- elméleti gazdasági ismeretek (mikroökonómia, makroökonómia, pénzügytan) területéről 10 kredit;
- egységes üzleti alapozó ismeretek (marketing, gazdasági jog, vállalat-gazdaságtan, számvitel, vállalati pénzügy) területéről 12 kredit.

A szak tanterve

SPORT MENTÁLTRÉNER MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	sporttudomány
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Balogh László, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1098 óra
levelező tagozaton:	
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	Felsőoktatási intézménnyel együttműködési szerződésben álló intézményekben, szervezetekben megvalósuló gyakorlat
nappali tagozaton:	240 óra; 8 kredit, kötelező
levelező tagozaton:	
Mobilitási ablak:	3. és 4. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: sport mentáltréner mesterképzési szak (sport mental training master programme)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles sport mentáltréner
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: sport mental trainer

3. Képzési terület: sporttudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

- edző alapszak
- testnevelő-edző alapszak
- rekreáció és életmód alapszak
- humánkineziológia alapszak
- rekreációs szervezés és egészségfejlesztés alapszak
- sportszervezés alapképzési szak
- sport- és rekreáció szervezés alapképzési szak
- rekreációs szervezés és egészségfejlesztés rekreációs szervező és sportszervezés szakirányai,
- testnevelő tanár mesterszak
- gyógytestnevelő tanár mesterszak
- okleveles szakedző mesterszak
- évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű szakedző és a humánkineziológia alapképzési szakok
- testnevelés (bármely szakpárban) főiskolai szintű képzés

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja sport mentáltrénerok képzése, akik képesek az egészséges felnőttek és gyermekek mentális képességeinek fejlesztésére, valamint a testi-lelki egészség megőrzésének támogatására a fizikai aktivitás és lelki működések összefüggéseinek ismeretében, felkészültek a sport mentális feladatok megtervezésére, ellátására és értékelésére, továbbá arra, hogy iskolai vagy sportszervezet szinten érzékenyítsék a sportkörnyezet résztvevőit és tovább növeljék a sportvezetők, edzők, szülők és az ifjúság tudatosságát a fizikai aktivitás és a lelki működések valódi teljesítménynövelő és harmonizáló hatásai felé, továbbá akik a felnőtt- és utánpótlás korú élversenyzők és rekreációs szintű sportolók számára az edzés-, és versenyfelkészítő munkába olyan alap sportpszichológiai tudást vezetnek be, amely hozzásegíti őket sportbéli magatartásuk megértéséhez és fejlesztéséhez. A szakon végzettek felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A sportközgazdász

a) tudása

- Ismeri az alkalmazott sportpszichológia ismeretszerzési, edukatív és problémamegoldási módszereit, valamint a hazai és nemzetközi sport- és egészségtudományi kutatások és innováció főbb trendjeit, elméleteit és módszereit.
- Megalapozott pedagógiai, pszichológiai, szociológiai ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri a fizikai teljesítmény és a pszichés jóllét összefüggéseit.
- Tisztában van a pszichés teljesítménynövelés hatására fellépő veszélyek típusaival, a sportélet személyiséget formáló és deformáló extrém kihívásaival, a sportolás és a teljesítményelváráshoz pszichés fejlődést akadályozó tényezőivel, amelyek ismeretében a személyiséget és az embert védő adekvát támogató attitűddel, hiteles kommunikációval és fejlődésorientált elvárásokkal vannak jelen a fejlesztés folyamatában.
- Észleli, ha külső beavatkozásra van szükség a sportolói vagy a tanulói teljesítmény megtartása, fejlesztése érdekében, és a megfelelő segítséghez tudja irányítani a sportolót.
- Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a sportolókkal, a tanulókkal, a fizikai aktivitást végzőkkel kapcsolatos kognitív, affektív és pszicho-motoros tanítás és tanulás stratégiáiról, pedagógiai sajátosságairól. Ismeri a sportolás és az élsportolók kiválasztása folyamatának pszichés előnyeit és hátrányait, pszichopedagógiai törvényszerűségeit.
- Megfelelő tudással rendelkezik a sportban adekvát, kommunikációs stratégiákról és módszerekről.
- Tisztában van a specifikus sportpszichológiai tanácsadás különbözőségével.
- Ismeri az élsportban a fizikai képességek fejlesztésének mentális lehetőségeit, eszközeit és módszereit.

b) képességei

- Képes a mozgás és a pszichológiai fejlődés összefüggésében fejlesztő programok folyamatos megtervezésére, alkalmazására és továbbfejlesztésére.
- Képes sportpszichológiai, sporttudományi és egészségtudományi kutatóintézetekben kutatómunka végzésére, vizsgálati eredmények közlésére magyar és idegen nyelven. Alkalmos az erőforrások felkutatására, bevonására. Megosztja tudását egyénnel és közösségekkel.
- Képes iskolai vagy sportszervezeti szinten (egyesületek, szakszövetségek, sportiskolák, sportklubok, sportakadémiák, sportszövetségek, rekreációs fórumok, edzőtáborok, versenyek) oktató programok szervezésére, vezetésére, felkészítő programok összeállítására, eredményességének mérésére, konzultációra, a sportteljesítményre gyakorolt tanítható és tanulható, mentális tényezők oktatására, gyakorláson alapuló fejlesztésére mind egyéni mind csapatsportágakban.
- Képes nemzetközi kapcsolattartásra, szakmai konferenciákon való szakmai részvételre.
- Képes a sportolók, tanulók, fizikai aktivitást végzők mentáltréning felkészítését megtervezni és végrehajtani.

- Képes sportolók, tanulók, fizikai aktivitást végzők felkészítését segítő munkacsoportban hatékony részvételre vagy azok sportpszichológiai edukációjára.
- Képes a sportolókat, tanulókat, fizikai aktivitást végzőket adekvát módon kezelni, interdiszciplináris megközelítést alkalmazva a gyakorlatban tanítani.
- Képesek felnőtt- és utánpótlás korú élversenyzők és rekreációs szintű sportolók számára az edzőmunkába olyan alap sportpszichológiai tudás bevezetésére, amely hozzásegíti őket sportbéli magatartásuk megértéséhez. Rendszeresen kommunikál a sportolókkal, tanulókkal, törekszik rá, hogy megismerje őket, egyéni és közösségi tanáccsal, javaslattal lássa el őket, és az egészség övezetében alapvető sportpszichológiai technikákat ismertessen meg velük.
- Felismeri a terület speciális problémáit, kiválasztja és helyesen alkalmazza a megfelelő sporttudományi- és egészségtudományi kritériumoknak megfelelő adat- és információfelvételi, elemző és kiértékelési módszereket.

c) attitűdje

- Munkája során jellemzi az egészség- és személyiségközpontú pedagógiai attitűd, empátia, megfelelő kommunikáció és viselkedés. Törekszik arra, hogy a szakmai anyagokra vonatkozó szóbeli és írásbeli kommunikációja közérthető legyen. Nyitott az új médiumok iránt, az élethosszig tartó, valamint az élet egészére kiterjedő tanulásra. Elkötelezett szakmai érdeklődésének több irányú elmélyítésére, megszilárdítására.
- A felkészítő munkában megnyilvánuló tudatos, etikailag megfelelő magatartás és kommunikációs minták jellemzik, a kapcsolattartáshoz szükséges módok, az edukációhoz képzői, facilitátori és konzultációs tevékenységhez szükséges megértési, meghallgatási és beavatkozási technikák egészségközpontú és empatikus használatával bír. A sportolók, tanulók, valamint az edzők, pedagógusok kompetenciája és tudásának ismerete alapján segít az egyesületi, intézményi működés optimalizálásában.
- Ösztönző szemléletmóddal rendelkezik; felelősségteljes és tudatos magatartást tanúsít; ezeket törekszik másnak is átadni.
- Ismeri és elfogadja a sport társadalmi, gazdasági, kulturális jelenségeit, valamint azok összefüggéseit, és egyéni lehetőségeihez mérten törekszik azok pozitív befolyásolására.
- Nyitott a kapcsolatteremtésre, együttműködésre és kommunikációra, ezeket kezdeményezi is, így integráló szereplőként segíti az egyesület/intézmény különböző szakterületeinek összehangolt működését.
- Aktívan és rendszeresen hozzájárul a biztonságos, autonómiatámogató, fejlődés- és mozgásközpontú egyesületi, intézményi kultúra kialakításához
- Vállalja szakmai identitását, mellyel megalapozza hivatástudatát. Értéknek tekinti a sportot, a tudományos ismereteket, az egészséges életmódot és életminőséget, valamint rendelkezik az egészségtudatos ember szemléletével.
- Testkulturális területen végzett munkája során tiszteletben tartja és védi a gyermeki és emberi méltóságot és jogokat.
- Törekszik a problémák megoldására a sporttudomány területén. Igyekszik elősegíteni mások sportszakmai fejlődését, munkáját azáltal, hogy tevékenységével átfogja a különböző egyesületi, intézményi szinteket, segíti a szakmai stáb hatékony együttműködését, a szakemberek (pedagógusok, pedagógia asszisztensek, SNI szakemberek, edzők, rehabilitációs szakemberek, dietetikus, sportpszichológus) közösségi és egyéni munkáját, az egyesületi célok egységes, mindenki által elfogadott és követett céljainak elérését.

d) autonómiája és felelőssége

- Képes tevékenységét önállóan ellátni és felelősséget vállalni érte.
- Rendszeresen érzékenyíti az edzőket, pedagógusokat az önreflektív, egyéni fejlődést támogató szemlélet kapcsán, segít az edzői lét egyéni motivációs szintjeinek beazonosításában.
- Aktívan együttműködik az edzővel, pedagógussal a sportolók, tanulók személyiség- és teljesítményportfóliójának (értékelési rendszerének) a mentáltréningre vonatkozó szakmai tartalmak kidolgozásában.
- Önállóan gondolja végig a terület kérdéseinek szakmai források, ajánlások, evidenciák alapján történő esetleges átdolgozását.
- A testi-lelki egészségről koherens, egyéni álláspontot alakít ki, terjeszti is ezeket szűkebb és tágabb környezetében egyaránt.

- Szakmai kérdésekben együttműködést kezdeményez és tart fenn a testkulturális területen található hazai és nemzetközi szervezetekkel.
- Tudatosan alakítja, követi a terület etikai normáit, lehetőségéhez mérten javítja azok minőségét és etikus viszonyul mások szellemi értékeihez, szakmai eredményeihez. Betartja és betartatja a kutatásetikai szabályokat.
- Tudatosan képviseli, és lehetőségéhez mérten javítja azon módszereket, amelyekkel a szakterületén dolgozik, és elfogadja, valamint az etikai normákat figyelembe véve saját módszertanába beépíti más tudományágak módszertani sajátosságait. Képviseli szakmáját fórumokon, teljes mértékben együttműködik szakmai és civil szervezetekkel.
- Minden cselekedete mások segítésére irányul, a fair play szellemében tevékenykedik, terjeszti ennek fontosságát és ezzel mintát ad környezetének. Teljes felelősséget vállal a webes térben kifejtett tevékenységéért, az etikai normákat e területen is fokozottan betartja.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

Sporttudományi terület: 15-30 kredit

Egészségtudományi terület: 10-15 kredit

Társadalomtudományi terület: 10-15 kredit

Sportpszichológiai terület: 60-85 kredit

A szakdolgozat/diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit

A nem közvetlenül az elméleti képzéshez kapcsolódó gyakorlati képzés kreditértéke: 8 kredit

A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditérték: 6 kredit

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat 240 óra a felsőoktatási intézménnyel együttműködési szerződésben álló intézményekben, szervezetekben (sportegyesületek, sportklub, sportiskola, szövetség, akadémia, iskola, gyakorlóiskola).

A szak tanterve

TANTÁRGY	TANTÁRGYAK ÓRASZÁMA				Egymásra-épülés	ÉVEK, FÉLÉVEK, TANÍTÁSI HETEK SZÁMA HETI ÓRASZÁM															
	ÖSSZES	ELMÉLET	GYAKORLAT	KREDIT = (a+b)/30		I.								II.							
						1				2				3				4			
						15				15				15				15			
E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit						
A sport komplexitása	28	2	0	3																	
Sportági ismeretek	28	0	2	3																	
Edzéselmélet	28	2	0	3																	
Fejlesztési terv módszertan	28	2	0	3																	
Sporttudományi kutatás módszertana	28	0	2	3																	
Általános pszichológia	42	3	0	4																	
Sportpszichológia	42	3	0	4																	
Alkalmazott sportpszichológia	42	3	0	4																	
Módszerspecifikus képzés I-II.	84	0	6	8																	
Fejlesztélektan- és személyiséglelektan	42	3	0	4																	
Módszerspecifikus képzés III-IV.	84	0	6	8																	
Sport szociálpszichológia	42	3	0	4																	
Szupervízió I-II.	84	0	6	8																	
Szupervízió III.	42	0	3	4																	
Esetelemzés és esetbemutatás I-II.	84	0	6	8																	
Esetelemzés és esetbemutatás III.	42	0	3	4																	
Sporttáplálkozás	28	0	2	2																	
Prevenció és rehabilitáció	28	0	2	3																	
Élettan	28	2	0	3																	
Mozgásfejlődés, tanulás és szabályozás	28	0	2	3																	
Személyközi kommunikáció	28	0	2	2																	
Tanácsadás és oktatás módszertan	28	2	0	3																	
Kommunikációs készségfejlesztés	28	0	2	2																	
Szervezet-pszichológia	28	2	0	3																	
A törzsanyagban összesen	994	27	44	96	0	13	7	0	27	8	11	0	26	4	11	0	23	2	13	0	20
Szakdolgozat	20			10																	
Szabadon választható				6																	
Relaxáció	28	0	2	2																	
Korosztályos képzés sajátosságai	28	0	2	2																	
Fittségi vizsgálatok és teljesítménydiagnosztika	28	0	2	2																	
Tehetség gondozás, mentorálás	28	0	2	2																	
Szakmai gyakorlat I-IV.	240	0	2	8																	
Szakon összesen	1254	27	46	120	0	13	7		31	8	11		30	4	11		32	2	13		27

*** kritériumfeltételek: -

Munkavédelem

A végbizonyítvány (abszolutórium) kiállításának előfeltétele a Munkavédelem kurzus teljesítése. A kurzus 1 kredit/félév kreditértékű.

A mesterséges intelligenciára vonatkozó ismeretek

A Kommunikációs készségfejlesztés kurzus keretein belül a hallgatók megismerkednek az MI alapelveivel, beleértve a gépi tanulást és adatelemzést; segít felismerni az MI lehetőségeit és korlátait, alkalmazhatóságát különböző területeken.

A Szakdolgozat kurzusok keretében a hallgatók megismerkednek a mesterséges intelligencia tudományos életben történő alkalmazásának lehetőségeivel, korlátaival és előírásaival.

A mesterséges intelligencia tanulás során történő magas szintű alkalmazása érdekében a Természettudományi és Technológiai Karon a Debreceni Egyetem Multimédia és E-learning Technikai Központ szervezésében szabadon választható kurzus kerül meghirdetésre.

Korrupció-megelőzési ismeretek

A korrupció-megelőzési ismeretek átadása Az EU-alapismeretek és sport kurzus keretében történik.

Nyelvtanulás és nyelvvizsga

Egy félév szaknyelvi kurzus teljesítése kötelező (mely gyakorlati jeggyel zárul), ami kiváltható egy a saját szakján meghirdetett legalább 2 kredit értékű angol nyelvű tárggyal.

Diplomamunka

Diplomamunka készítésének irányelveiről a <https://sportsci.unideb.hu/szakdolgozat> weblapon tájékozódhatnak. A diplomamunka témája: sporttudományi, edzői ismeretekre vonatkozó, a sportbeli teljesítmény fokozásának és valamely ehhez kapcsolódó probléma feltárása előre meghatározott szakmai irányelvek alapján.

Záróvizsga

A záróvizsga a tantervben meghatározottak szerint több részből (szakdolgozat megvédése, szóbeli rész) áll. A szakdolgozat-védés a témavezető vezetésével végzett kutatás komplex bemutatását és megvitatását tartalmazza szakmai bizottság előtt. Az értékelés az egyetemi szabályzat előírásai szerint történik az előzetes opponensi vélemények figyelembevételével. A záróvizsgán a hallgató bemutatja a szakdolgozatát (PPT előadás) választ ad az előzetesen írásban feltett kérdésekre, valamint a bizottság munkájával kapcsolatos további kérdéseire. Az itt szerzett érdemjegye a záróvizsga eredményébe beleszámít.

Oklevél

A Debreceni Egyetem Tanulmányi- és Vizsgaszabályzata alapján az oklevél minősítése:

kiváló	4,81 – 5,00
jeles	4,51 – 4,80
jó	3,51 – 4,50
közepes	2,51 – 3,50
elégséges	2,00 – 2,50

Az oklevél minősítésének megállapítása:

a tanulmányok egészére számított (halmazott) súlyozott tanulmányi átlag;
a szakdolgozat bírálati jegy és a védés alapján a záróvizsga bizottság által adott jegy,
a záróvizsgán szerzett jegy.

SZÁMVITEL MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Orbán Ildikó, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 404 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-
Mobilitási ablak:	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: számvitel (Accountancy)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász számvitel szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Accountancy

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a pénzügy és számvitel alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: gazdálkodás és menedzsment, a kereskedelem és marketing, a nemzetközi gazdálkodás, a turizmus-vendéglátás, az emberi erőforrások, az üzleti szakoktató alapképzési szak.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: gyakorlat-orientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 344/1015

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja számviteli szakemberek képzése, akik a nemzetközi összehasonlításban versenyképes, korszerű elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában képesek a gazdálkodó egységek számviteli

folyamatainak irányítására, ellenőrzésére és elemzésére. Elméleti és gyakorlati, üzleti és módszertani ismereteik, a tudatosan fejlesztett vezetői készségek és képességek birtokában alkalmasak a hazai és a nemzetközi gazdasági élet különböző területein közép- és felsővezetői feladatok ellátására, a számvitel nemzetközi és hazai szakirodalmának feldolgozására, annak gazdagítására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Számvitel szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a számvitel és a könyvvizsgálat specifikus összefüggéseit, hazai és nemzetközi szabályozásának lényegét, tartalmát és elemeit.
- Átlátja az általános társadalmi-gazdasági környezet mechanizmusait, a piac működési elveit, a gazdálkodó szervezetek működési rendjét, céljait, a gazdálkodás eredményeit befolyásoló tényezőket.
- Ismeri a gazdálkodó egységek, vállalatok és szervezetek működési területeinek vezetési-irányítási és koordinálási feladatait, elveit, technikáit és módszereit.
- Ismeri a pénzügyi kimutatások összeállításának és elemzésének technikáit, módszereit, a pénzügyi instrumentumok számvitelét, a számvitel és a könyvvizsgálat számítógépes támogatásának mechanizmusát.
- Ismeri mindazon sajátos technikákat, amelyek a tudományterület elméleti kérdéseinek kutatását és gyakorlati alkalmazását lehetővé teszik.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a hazai és nemzetközi gazdasági folyamatok, a gazdálkodó szervezetek környezetének rendszerszemléletű elemzésére.
- Képes a különféle gazdasági rendszerek, intézmények, intézetek számviteli és ellenőrzési rendszerének kialakítására, működtetésére, irányítására és ellenőrzésére.
- Képes a számvittel összefüggő gazdasági problémák felismerésére, elemzésére, a megoldást szolgáló stratégiai és operatív döntések meghozatalára, a végrehajtás irányítására.
- Képes az egyedi és konszolidált beszámoló összeállítására, elemzésére.
- Képes a gazdálkodó egységek költségvetési kapcsolatainak ellenőrzésére, elemzésére.
- Képes a nemzetközi számvitel szabályainak alkalmazására, a pénzügyi kimutatások összeállítására elemzésére.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Hitelesen közvetíti a hazai és nemzetközi számviteli szabályrendszereket, bemutatva a szabályozó által kínált lehetőségek vállalat specifikus előnyeit és hátrányait.
- A vállalkozás vagy szektor életében bekövetkező, választási lehetőséget nyújtó gazdasági döntéseinek meghozatala során törekszik a jogszabályok, standardok és etikai normák teljes körű figyelembevételére - döntés előkészítőként bemutatva valamennyi releváns kimenet számszerűsíthető és nem számszerűsíthető pozitív és negatív hatását.
- Átfogó ismeretei birtokában kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására.
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szűkebb szakmai és a szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- A gyorsan változó jogszabályi környezetben - a szakma kötelező továbbképzési előírásai mellett, illetve azon túlmutatóan - belső igényként fogalmazza meg a folyamatos szakmai fejlődést, fokozatosan beépítve munkája során az így megszerzett új ismereteket és eljárásokat.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Kész arra, hogy magas szintű elméleti és módszertani megalapozottságú gazdasági és üzleti ismeretekkel rendelkező szakemberekké váljon a modern piacgazdasági feltételek között működő gazdasági szervezetekben, és felsővezetői funkciókat is vállalva.
- Szakmai munkában kimagasló igényességet is tükröz, az értelmiségi léthez kötődő általános műveltséget, beleértve gyarapításának forrásait és módszereit fontosnak tartja.
- A számvitel társadalmi, gazdasági és jogi környezetében bekövetkező változások érdeklik, a szakmai döntések következményeinek felelős végiggondolása és figyelembe vétele jellemzi.
- Társadalmi érzékenység, kockázattudatos, a döntéshozatalnál a személyes felelősségvállalást nem elhárító.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdaságtudományi és társadalomtudományi ismeretek (matematikai-statisztikai elemzés, kvantitatív döntési módszerek, vállalati pénzügyek, vállalkozások jogi környezete, kutatási módszerek) 20-30 kredit;
- számviteli szakmai ismeretek (haladó vezetői számvitel, pénzügyi kimutatások elemzése, haladó vállalati pénzügyek, pénzügyi instrumentumok számvitele, nemzetközi számviteli beszámolási rendszer, konszolidált beszámoló összeállítása és elemzése, vállalkozások adózása és költségvetési kapcsolataik ellenőrzése) 30-40 kredit.

9.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve a számvitel elmélet és kutatás, a költség- és teljesítményszámolás, a stratégiai vezetői számvitel, a pénzügyi kontrolling, a számvitel számítógépes támogatása, az alkalmazott vállalatértékelés, a számviteli esettanulmányok, a

számvitel szabályozása, a könyvvizsgálat rendszere, a költségvetési szervek és költségvetési támogatások ellenőrzése, a hitelintézetek ellenőrzése, a könyvvizsgálat számítógépes támogatása, a vállalatirányítás és számvitel, az ellenőrzési esettanulmányok szakterületein szerzhető speciális ismeret.

A képző intézmény által ajánlott specializáció kreditaránya 25-45 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika) területéről 15 kredit;
- közgazdasági alapismeretek (mikro- és makroökonómia, pénzügytan, nemzetközi gazdaságtan, környezet-gazdaságtan, gazdaságelmélet, gazdaságstatisztika, közgazdaság- elmélettörténet, gazdaságmodellezés, gazdaságpolitika, ágazati és funkcionális gazdaságtan, közösségi gazdaságtan, világ- és Európa-gazdaságtan, közpolitikai ismeretek) területéről 10 kredit;
- üzleti ismeretek (emberi erőforrás gazdálkodás, gazdasági jog, marketing, vezetés és szervezés, értékteremtő folyamatok menedzsmentje, döntéelmélet és módszertan, üzleti etika, stratégiai tervezés, üzleti kommunikáció) területéről 10 kredit;
- társadalomtudományi ismeretek (Európai Unió, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, filozófia) területéről 10 kredit;
- szakmai ismeretek (vállalati gazdaságtan, pénzügy, pénzügyi számítások és pénzügyi piacok, vezetői számvitel, pénzügyi számvitel, éves beszámoló összeállítása és elemzése, hitelintézeti és költségvetési számvitel, konszolidált beszámoló, számviteli informatika, vállalati pénzügyek, adózási ismeretek, vállalatértékelés, pénzügyi jog) területéről 15 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján a felsorolt területeken legalább 30 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

A szak tanterve

TANTÁRGY	TANTÁRGYAK ÓRASZÁMA				Egymásra-épülés	ÉVEK, FÉLÉVEK, TANÍTÁSI HETEK SZÁMA HETI ÓRASZÁM															
	ÖSSZES	ELMÉLET	GYAKORLAT	KREDIT = (a+b)/20		I.								II.							
						1				2				3				4			
						15				15				15				15			
E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit						
Gazdaságtudományi és társadalomtudományi ismeretek				26																	
Vezetői közgazdaságtan	56	28	28	5																	
Alkalmazott statisztika	56	28	28	5																	
Haladó stratégiai menedzsment	56	28	28	4																	
Vállalkozások jogi környezete	30	28	0	5																	
Kutatásmódszertan	28	0	28	4					0	2	G	4									
Világ gazdasági és integrációs folyamatok	28	28	0	3					2	0	K	3									
Számviteli szakmai ismeretek				74																	
Rendszerszemléletű számvitel	56	28	28	5					2	2	G	5									
Pénzügyi kimutatások elemzése	56	28	28	5					2	2	G	5									
Nemzetközi számviteli standardok alkalmazása I.	56	14	42	5						1	3	K	5								
Magyar és nemzetközi adózási kérdések	42	14	28	4						1	2	G	4								
Stratégiai és operatív kontrolling	56	28	28	4						2	2	K	4								
Vállalatértékelés	56	28	28	5						2	2	K	5								
Nemzetközi számviteli standardok alkalmazása II.	56	14	42	5									1	3	K	5					
Haladó pénzügyek	56	28	28	5									2	2	K	5					
Vállalkozások költségvetési kapcsolatai és ellenőrzés	56	28	28	5									2	2	K	5					
Az SAP rendszer alkalmazásának alapjai I.	56	28	28	4									2	2	G	4					
Számviteli esettanulmányok	56	28	28	5									2	2	G	5					
Haladó vezetői számvitel	56	28	28	4												2	2	K			
Az SAP rendszer alkalmazásának alapjai II.	42	14	28	4												1	2	G			
Pénzügyi instrumentumok és számvitelük	56	28	28	5												2	2	G			
Konszolidált beszámoló összeállítása és elemzése	56	28	28	5												2	2	K			
A könyvvizsgálat rendszere	56	28	28	4												2	2	K			
Összesen	1122	532	588	100	12	10	0	29	8	11	0	25	9	11	0	24	9	10	0	22	
Kritériumfeltételek***																					
szabadon választható 1. tárgy	28	0	28	3					0	2	G	3									
szabadon választható 2. tárgy	28	0	28	3						0	2	G	3								
Szaknyelv	28	0	28	1					0	2	G	1									
Diplomadolgozat 1	28	0	28	3						0	2	G	3								
Diplomadolgozat 2	56	0	56	4									0	4	G	4					
Diplomadolgozat 3	114	0	114	8												0	8	G	8		
Összesen	282	0	282	22	12	14	0	33	8	15	0	31	9	15	0	28	9	18	0	30	
	1404	532	870	122																	

*** kritériumfeltételek:-

Munkavédelem és Testnevelés

A Munkavédelem, valamint a Testnevelés tantárgyak kreditértéke 1-1 kredit, amelyek a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendőek.

Nappali munkarendű képzés heti 1 kontaktórája, a levelező munkarendű képzés félévi 5 kontaktórának felel meg.

A februárban kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 1-2-3-4, a szeptemberben kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 2-1-4-3.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

VÁLLALATGAZDASÁGTAN MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Szöllősi László, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 302 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	A szakmai gyakorlatot diplomamunkához kapcsolódóan a képzés tanterve határozza meg.
levelező tagozaton:	A szakmai gyakorlatot diplomamunkához kapcsolódóan a képzés tanterve határozza meg.-
Mobilitási ablak:	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: vállalatgazdaságtan (Business Economics)

2. A mesterképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász vállalatgazdaság szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Business Management

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gazdálkodási és menedzsment és a pénzügy és számvitel alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a gazdaságtudományok képzési terület további alapképzési szakjai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja alkalmazott gazdaságtani és üzleti ismeretekkel rendelkező közgazdászok képzése, akik képesek a hazai és nemzetközi gazdaság területén elsősorban a közép- és nagyvállalatok operatív szintű

működtetésére, tevékenységének átfogó elemzésére, komplex fejlesztési feladatok megoldására, valamint – az ágazati sajátosságok figyelembevételével – a kapcsolódó pénzügyi folyamatok irányítására, elemzésére, a marketing és kereskedelmi tevékenység menedzselésére. A végzettek alkalmasak a hazai és a nemzetközi gazdasági élet különböző területein közép- és felsővezetői feladatok ellátására is. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A vállalatgazdaság szakon a közgazdász

a) tudása

- Ismeri a termelő, szolgáltató gazdaság általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a közgazdasági és üzleti szakterületekhez.
- Részletekbe menően ismeri a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait, jellemzőit és összefüggéseit, ismeri a kapcsolódó szakterületek terminológiáját. Jól ismeri az elméleti és az alkalmazott közgazdaságtan szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.
- Ismeri és érti a szakterületén lejátszódó folyamatokat (a gazdálkodás, műszaki, logisztikai, kereskedelmi, biztonsági, jogszabályi feltételrendszerét, társadalmi beágyazottságát), a köztük lévő összefüggéseket.
- Ismeri az emberi jólét és a gazdaság, a gazdasági fejlődés kapcsolatát, a nemzetgazdaság kulturális relációit, kultúrákon átívelő szerepét és szociológiai háttérét, valamint a vállalatok társadalmi felelősségvállalásának jelentőségét és lehetőségeit.
- Érti a termelő/szolgáltató tevékenységet végző vállalkozások struktúráját, működését hazai, illetve nemzetközi kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri a gazdasági-társadalmi-ökológiai értelemben vett fenntartható gazdaságban megvalósuló innovatív fejlesztések alapelveit.
- Ismeri és alkalmazni is tudja a termelő, szolgáltató vállalkozásokban használt fontosabb informatikai eszközöket, módszereket, a digitalizáció vívmányainak vállalati gyakorlatba történő beépítését, valamint a legfontosabb precíziós műszaki megoldásokat.
- Ismeri a nemzetgazdaságban működő vállalatok, vállalkozások által megvalósítandó projektek, programok tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a fejlesztések, beruházások megvalósításához szükséges finanszírozási források értékelését és pénzügyi megtérülési elemzések módjait.
- Érti a termelő/szolgáltató vállalkozások struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések tényezőit.
- Ismeri a korszerű vezetéselméleti és szervezetirányítási irányokat, korszerű vezetéselméleti és alkalmazott pszichológiai ismeretekkel rendelkezik.
- Részletekbe menően ismeri a termelő/szolgáltató vállalkozások működéséhez kapcsolódó hazai és európai uniós jogi szabályozást, a kapcsolódó szakpolitikákat és az etikai normákat.
- Ismeri a vállalatgazdaságtan sajátos kutatási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, matematikai-statisztikai, ökonometriai módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Rendelkezik azon ismeretek körével, melyek szükségesek gazdálkodás- és szervezéstudományok képzési területen folyó doktori képzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Képes a termelésben, szolgáltatásban érdekelt vállalkozások alapításával, működtetésével, megszüntetésével kapcsolatos elemző, döntés-előkészítő és döntéshozatali tevékenységek magas színvonalú ellátására.
- Képes a termelési folyamatok megszervezésére, ellenőrzésére, elemzésére és értékelésére, továbbá pénzügyi feladatoknál, vállalatoknál pénzügyi elemzői, döntés-előkészítői és döntéshozatali feladatok ellátására.
- Munkája során együttműködik a kapcsolódó szakterületek képviselőivel. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.

- A gyakorlati tudás, tapasztalat megszerzését követően képes vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.
- Képes innovációs, tervezési, fejlesztési és kutatási feladatok elvégzésére és irányítására, továbbá a kutatási eredmények gyakorlatban történő hasznosításának menedzselésére.
- Képes nagyméretű és összetett projektben, csoportos problémamegoldásban részt venni, vezetőként a tevékenységet vezetni, szervezni és értékelni.
- Képes eligazodni és szakmailag megalapozott véleményt alkotni a termelő, szolgáltató szektorhoz kapcsolódó hazai és nemzetközi gazdaságpolitikai, valamint társadalmi eseményekkel kapcsolatban.
- Képes a vállalati szféra működéséhez kapcsolódó korszerű informatikai eszközök, szoftverek alkalmazására, használatára, a digitalizáció vívmányainak vállalati gyakorlatba történő beépítésére, valamint szakszerű és hatékony szóbeli és írásbeli kommunikációra magyar és legalább egy idegen nyelven.
- Önálló, új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
- A közgazdaságtan és a vállalatgazdaságtan elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.
- Magas szinten használja az alkalmazott közgazdaságtan ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű szakirodalmi forrásokat, rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel. A vállalatgazdaságtan egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.

c) attitűdje

- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, melyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti és támogatja.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulás során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre. A nemzetgazdaság legfontosabb problémái kapcsán átlátja és képviseli az azokat meghatározó aktív állampolgári, műveltségi elemeket.
- Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg gazdasági döntését.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt, továbbá azonosul a tudományos kutatás etikai szabályaival és normarendszerével.
- Nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokokkal kellően alátámasztottak, és hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Azonosul az élethosszig tartó tanulás koncepciójával, törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa. Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális vállalatgazdaságtani kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.

- Felelősen gondolkodik a gazdasági döntések környezeti és társadalmi hatásairól, valamint a nemzetgazdaságban működő vállalkozások társadalmi és környezeti felelősségvállalásáról.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- Általános gazdaságtudományi és módszertani ismeretek (világgazdasági folyamatok, gazdasági jog, versenyjog, vezetés- és szervezélmélet, gazdaságpolitika, kutatómódszertan, ökonometria, gazdaságstatisztika, digitalizáció, üzleti informatika) 20-25 kredit;
- Üzleti és gazdaságtani ismeretek (vállalati gazdaságtan, vezetői gazdaságtan, vállalati pénzügyek, adózási ismeretek, vezetői számvitel, kontrolling, gazdasági elemzés, stratégiai menedzsment, marketing menedzsment, emberi erőforrás gazdálkodás, kereskedelemtan, tőzsdeismeretek) 35-40 kredit;
- Differenciált szakmai ismeretkör: alkalmazott gazdaságtani, gazdálkodási ismeretek ellátásilánc menedzsment, logisztika, minőségmenedzsment, ipargazdaságtan, szolgáltató szektor gazdaságtana, banküzemtan, vagyongazdálkodás és vagyonértékelés, projektmenedzsment, innováció-menedzsment, vállalati tervezés, integrált vállalatirányítási rendszerek) 35-45 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlatot a diplomamunkához kapcsolódóan a képzés tanterve határozza meg.

9.3. A 4.2. és 4.3. pont tekintetében a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 30 kredit az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika) területéről 8 kredit;
- elméleti-gazdaságtani ismeretek (mikroökonómia, makroökonómia, pénzügytan) területéről 10 kredit;
- üzleti ismeretek (marketing, gazdasági jog, vállalatgazdaságtan, számvitel, vállalati pénzügy) területéről 12 kredit.

A szak tanterve

A februárban kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 1-2-3-4, a szeptemberben kezdő hallgatók féléveinek sorrendje: 2-1-4-3.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉS MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. habil. Bittner Beáta, egyetemi docens
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali, levelező Szolnok - nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 246 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	A szakmai gyakorlatot diplomamunkához kapcsolódóan a képzés tanterve határozza meg.
levelező tagozaton:	A szakmai gyakorlatot diplomamunkához kapcsolódóan a képzés tanterve határozza meg.-
Mobilitási ablak:	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: vállalkozásfejlesztés (Business Development)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász vállalkozásfejlesztés szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Business Development

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gazdálkodási és menedzsment, a nemzetközi gazdálkodás alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaság- és pénzügy-matematikai elemzés, a közszolgálati, a kereskedelem és marketing, az emberi erőforrások, a pénzügy és számvitel, a turizmus- vendéglátás, az üzleti szakoktató alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja vállalkozásfejlesztési szakemberek képzése, akik nemzetközi összehasonlításban is versenyképes, korszerű és magas színvonalú elsajátított elméleti és módszertani ismeretanyag birtokában képesek elsősorban kis- és középvállalkozások, vagy egyéb gazdálkodó szervezetek tevékenységének elemzésére és komplex fejlesztési feladatainak megoldására. A vállalkozásfejlesztési (innovációs) elméleti és módszertani üzleti ismereteik, a tudatosan fejlesztett vezetői készségek és képességek birtokában alkalmasak kis- és középvállalkozások alapítására, működtetési kérdéseinek megoldására, működtetésük érdekében tanácsadásra, valamint a hazai és a nemzetközi gazdasági élet különböző területein közép- és felsővezetői feladatok ellátására is. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Vállalkozásfejlesztés szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri és érti a vállalkozásfejlesztés alapvető és átfogó fogalmait, elméleteit, jellegzetességeit és összefüggéseit, tudományos problémafelvetéseit.
- Érti a vállalkozások struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések információs és motivációs tényezőit.
- Ismeri a vállalkozások aktuális pozíciójának szakmailag megalapozott elemzéseken nyugvó értékelési módszereit a belső adottságok és külső környezeti sajátosságok figyelembe vételével.
- Ismeri a fejlesztés (változás) megvalósításához szükséges finanszírozási források értékelését és pénzügyi megtérülési elemzések módjait.
- Széleskörű vezetési és szervezési ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a vállalati gazdálkodás összefüggésrendszerének és kölcsönhatásainak felismerésére, a jövőbeli jövedelmezőségre ható tényezők mindenkori jelentőségük szerinti értékelésére.
- A feltárt szakmai forrásokat, adatokat rendszerezi, kritikailag elemzi, az infokommunikációs technológiai eszközök segítségével is.
- Képes felismerni a vállalkozásfejlesztési nemzetközi trendekből, európai szakpolitikákból fakadó követelményeket és fejlesztési lehetőségeket.
- Saját elemzésen alapuló egyéni álláspontot alakít ki, azt képes bemutatni és azt vitában is képviselni.

- A munkaköri feladatok ellátásán túl a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.
- Képes nagyméretű és összetett projektben, csoportos problémamegoldásban részt venni, vezetőként a tevékenységet vezetni, szervezni, értékelni.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Nyitott a vállalkozásfejlesztést érintő gazdasági, társadalmi változások iránt, társadalmi és szociális érzékenységgel rendelkezik.
- Munkája során határozott, konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Önállóan tervezi a vállalkozás működésének területeit, a stratégiák kialakítását, a szervezeti folyamatokat, a munkatársak együttműködését szervezeten belül és kívül egyaránt.
- Elemzi és értékeli a vállalkozás működésének tapasztalatait, kezeli annak a felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Felelősséget vállal munkájáért, a munkatársakkal és partnereivel kialakított kapcsolataitért.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdaságtani és társadalomtudományi ismeretek (vállalati stratégia, pénzügyi elemzés, vállalkozás-innováció, társadalmi és gazdasági előrejelzés, vállalkozások költségvetési kapcsolatai, kutatás-módszertan) 25-35 kredit;
- vállalkozásfejlesztési szakmai ismeretek (projektvezetés, innováció-módszertan, vállalatfinanszírozás és pénzügyi stratégiák, vállalati döntéstámogató rendszerek, vállalkozástan, üzleti kommunikáció, innováció- és vállalkozásfejlesztési politika, vállalkozás és globalizáció, piaci stratégiák) 35-45 kredit.

9.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve a vezetői gazdaságtan, a kontrolling, az üzleti tanácsadás, az értékelemzési módszertan szakterületein szerorzhető speciális ismeret, amelynek kreditértéke 25-35 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlatra vonatkozó követelmények

A szakmai gyakorlatot diplomamunkához kapcsolódóan a képzés tanterve határozza meg.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

VEZETÉS ÉS SZERVEZÉS MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Barizsné Dr. habil. Hadházi Edit egyetemi docens
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Indítható specializáció(k):⁸	controlling és teljesítménymenedzsment emberi erőforrás menedzsment és szervezetfejlesztés
1. specializáció	controlling és teljesítménymenedzsment
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 330 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-
2. specializáció	emberi erőforrás menedzsment és szervezetfejlesztés
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 316 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-
Mobilitási ablak:	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: vezetés és szervezés (Management and Leadership)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász vezetés és szervezés szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Management and Leadership

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gazdálkodási és menedzsment alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a kereskedelem és marketing, a gazdálkodási és menedzsment, a nemzetközi gazdálkodás, a pénzügy és számvitel, a turizmus-vendéglátás, az emberi erőforrások, az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaságelemzés, az üzleti szakoktató, a közszolgálati alapképzési szak.

---

⁸A szaknál korábban nyilvántartásba vett vagy az új szabályozás szerint a szenátus által támogatott specializációkat kérjük felsorolni, illetve a 2024/2025. tanévben indított specializációkat félkövérrel kérjük kiemelni.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja a vállalkozások, valamint a közszféra szervezetei számára olyan közgazdászok képzése, akik megalapozott és integrált szakmai ismeretekkel rendelkeznek a menedzsment széles területén. Megszerzett tudásuk birtokában képesek elemezni, tervezni, irányítani a versenyszektor és a közszféra szervezeteinek munkafolyamatait. Képesek újonnan felmerülő problémákat felismerni, elemezni és megoldani, miközben az egyéni és szervezeti tanulás megismert formáit használják, valamint az innovációra és a kreatív gondolkodásra való képességeiket hasznosítják. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Vezetés és szervezés szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a vezetés- és szervezéstudomány és gyakorlat korszerű irányzatait és eredményeit.
- Ismeri a korszerű informatikával és know-how-val támogatott vezetési és szervezési módszereket és azok gyakorlati alkalmazását.
- Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módjait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket.
- Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.
- Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

9. A mesterképzés jellemzői**9.1. Szakmai jellemzők**

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdaságtani és társadalomtudományi ismeretek (marketingmenedzsment ismeretek, pénzügyi ismeretek, matematikai-statisztika módszerek és elemzések, kvantitatív döntési módszerek, kutatási módszertan, vezetői üzleti gazdaságtan, gazdaságpolitika) 15-30 kredit;
- vezetés és szervezés szakmai ismeretek (szervezetelmélet, szervezeti magatartás és vezetés, stratégiai menedzsment, változás- és tudásmenedzsment, projektek menedzselése, termelés- és folyamatmenedzsment, integrált információs rendszerek irányítása, controlling) 20-30 kredit.

9.1.2. A választható specializációk, szakmai modulok képzésen belül kreditaránya 30-40 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika) területéről 15 kredit;
- közgazdasági ismeretek (mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, környezetgazdaságtan, gazdaságelmélet, gazdaságstatisztika, közgazdaság-elmélet-történet, gazdaságmodellezés, gazdaságpolitika, ágazati és funkcionális gazdaságtan, közösségi gazdaságtan) területéről 10 kredit;
- üzleti ismeretek (vállalati gazdaságtan, gazdasági jog, marketing, pénzügy, számvitel, döntésemélet és módszertan, üzleti etika, üzleti kommunikáció, adózási ismeretek, vállalati pénzügyek) területéről 15 kredit;
- társadalomtudományi ismeretek (európai uniós ismeretek, közpolitikai ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, filozófia, pszichológia) területéről 10 kredit;
- szakmai ismeretek (értékkeremtő folyamatok menedzsmentje, vezetés és szervezés, üzleti tervezés, vállalkozásmenedzsment, stratégiai tervezés, controlling, emberi erőforrás gazdálkodás, vezetői készségfejlesztés, információs rendszerek) területéről 10 kredit.

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

VIDÉKFEJLESZTÉSI AGRÁRMÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	agrártudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Pető Károly, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali, levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1 390 óra
levelező tagozaton:	a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	A képzés 4 féléves, a 3. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt.
nappali tagozaton:	7 kredit, 224 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	7 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
Mobilitási ablak:	2. és 3. félév

A szak képzési és kimeneti követelményei: KIM miniszteri közlemény (2025. március 26.)

1. A mesterképzési szak megnevezése: vidékfejlesztési agrármérnöki (Rural Development Engineering)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat

szakképzettség: okleveles vidékfejlesztő agrármérnök

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Rural Development Engineer

3. Képzési terület: agrár

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a vidékfejlesztési agrármérnöki, a mezőgazdasági mérnöki, a gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki, az informatikus és szakigazgatási agrármérnöki alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: az agrár képzési terület további alapképzési szakjai, a gazdaságtudományok, a természettudomány és a társadalomtudomány képzési terület alapképzési szakjai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit

- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 7 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 621/0811

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja vidékfejlesztő agrármérnökök képzése, akik megszerzett ismereteik birtokában az erőforrások optimális felhasználását biztosító termelő, elosztó és szabályozási, valamint a termeléssel, a szolgáltatásokkal összefüggő szervezési és irányítási folyamatokat felügyelik. Részletesen ismerik az európai és a magyarországi vidék- és területfejlesztés működésének sajátosságait (a mezőgazdaság vidékmeztartó és fejlesztő szerepét) és a sajátosságok okait. Alkalmassak tervező-fejlesztő mérnöki, kutatói, illetve vezetői munkakörök betöltésére. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A vidékfejlesztő agrármérnök

a) tudása

- Ismeri a vidékfejlesztéssel rokon természet- és gazdaságtudományi területek fontosabb összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket.
- Ismeri és érti a szakterületén lejátszódó folyamatokat (az agrárgazdálkodás biológiai, műszaki, logisztikai, kereskedelmi, élelmiszerlánc-biztonsági, jogszabályi feltételrendszerét, társadalmi beágyazottságát), a köztük lévő összefüggéseket.
- Részletesen ismeri a vidék- és területfejlesztés működésének sajátosságait (a mezőgazdaság vidékmeztartó és fejlesztő szerepét) és a sajátosságok okait.
- Ismeri az emberi jólét és az agrárágazat kapcsolatát, az agrárágazat kulturális relációit, kultúrákon átívelő szerepét, vidékszociológiai hagyományait.
- Részletesen ismeri a vidékfejlesztési gyakorlatban használt informatikai és programozási eszközöket, módszereket, tisztában van ezek jogi szabályozásával.
- Részletesen ismeri - hazai és nemzetközi relációban egyaránt - a vidékfejlesztési szakterület tevékenység-rendszerének tervezési, megvalósítási, végrehajtási módszereit, szabályait és a kapcsolódó sajátosságokat, különösen az agrárinformációs csatornákra.
- Ismeri a vidékgazdaság, a társadalom és az agrárágazat viszonyát, a közösségfejlesztés társadalmi szükségességét, a kapcsolódó környezetpolitikai összefüggéseket.
- Rendelkezik a vidékfejlesztési szakterületen alkalmazható általános és az agrárgazdaság egészében alkalmazható korszerű vezetéselméleti és alkalmazott pszichológiai ismeretekkel.
- Ismeri a vidékfejlesztés jogszabályi környezetét, a vezetési funkciók különböző szintjeit, értékelésének módszereit, valamint a konfliktuskezelési technikákat.
- Ismeri a team- és projektmunka sajátosságait, rendelkezik vezetői ismeretekkel, vidékfejlesztési programok menedzselési technikáival, településfejlesztési módszerekkel.
- Ismeri a vidékfejlesztés és a vele szorosan összefüggő területek (természettudományi, közgazdasági, jogi) gazdasági rendszerek működésének hatékonyságát korlátozó tényezőket.
- Ismeri a vidékfejlesztés környezet- és természetvédelmi aspektusait.
- Ismeri a K+F+I stratégiai szerepét az agrárgazdaságban.
- Van rálátása az Európai Unió, a szakpolitika és a vállalati szintű K+F+I tevékenységek összefüggéseire, a fennálló üzem- és gazdaságtani kölcsönhatásokra.
- Ismeri a vidékfejlesztés sajátos kutatási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait, logisztikai irányait.
- Ismeri a szakszerű és hatékony szóbeli, írásbeli és hálózati kommunikáció módszereit és eszközeit, amelyeket a termelők, a vidékgazdaságban dolgozókkal való kommunikációban alkalmaz.
- Ismeri a korszerű vezetéselméleti és szervezeten irányítási irányokat, a munkaszervezetek hatékonyságának és egészségét támogató voltának erősítése érdekében.
- Ismeri az egészséget meghatározó tényezőket, a társadalmi, gazdasági folyamatok egészségre gyakorolt hatásait.

b) képességei

- Képes eligazodni és szakmailag megalapozott véleményt alkotni az agrár- és vidékgazdasághoz kapcsolódó hazai és nemzetközi gazdaságpolitikai, valamint társadalmi eseményekkel kapcsolatban.

- Képes saját álláspont kialakítására és annak vitában történő megvédésére általános társadalmi, agrárgazdasági, és speciális, a szakterülethez tartozó kérdésekben.
- Képes értő, elemző módon követni a térgazdaság meghatározó hazai és nemzetközi szakirodalmát.
- Képes a szakmai ismeretek szintetizálására.
- Képes a szakmai tevékenységével kapcsolatos jogszabályok önálló értelmezésére és alkalmazására.
- Képes a vidékfejlesztés tevékenységrendszerének meghatározására, megtervezésére, megszervezésére, a meghatározott vezetői tevékenységek végrehajtásához szükséges feltételek biztosítására, a megvalósítás folyamatos szakmai irányítására és ellenőrzésére.
- Képes a vezetői tevékenység különböző funkcióinak gyakorlati végrehajtására, a vezetettek motiválására, teljesítményük értékelésére, a felmerülő konfliktusok jogszerű és hatásos kezelésére.
- Képes team vagy projekt kialakítására, irányítására.
- Képes a térgazdaság ismeretrendszerét alkotó elképzelések különböző területeinek részletes analizésére, az átfogó és speciális összefüggések feltárására.
- Az agrár- és vidékgazdaságra vonatkozó elemzéseit képes ágazatokon átívelően, összefüggéseiben, komplexen megfogalmazni és értékelni.
- Képes szakterületén magyarul és idegen nyelven írásban és szóban megnyilvánulni, vitában részt venni.
- Képes korszerű informatikai eszközök alkalmazására, szakszerű és hatékony szóbeli és írásbeli kommunikációra.
- Képes a mérnöki munka során az egyének és a társadalom egészségét támogató, környezetbarát megoldások előnyben részesítésére.

c) attitűdje

- Ismeri és vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek a térgazdaság sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják.
- Nyitott és fogékony a korszerű és innovatív eljárások megismerésére és gyakorlati alkalmazására, a térgazdaság paradigmaváltozásaira.
- Elkötelezett a környezetvédelem, a természetvédelem, az emberi egészség és a fenntartható vidékgazdaság iránt.
- Fogékony a hatékony megoldást jelentő vidékfejlesztési módszerek és eszközök alkalmazására.
- Együttműködési szándékkal közeledik a vidékfejlesztés összefoglaló és részletezett problémaköreinek megértéséhez és hiteles közvetítéséhez.
- Nyitott a tudományos kutatás etikai szabályainak és normarendszerének betartása iránt.
- Nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokokkal kellően alátámasztottak.
- Fogékony a hatékony önképzésre, ami segíti a szakmai munkája háttérét.

d) autonómiája és felelőssége

- Nagyfokú önállósággal rendelkezik átfogó és speciális vidékfejlesztési kérdések kidolgozásában, térgazdasági nézetek képviselésében.
- Szakmai, vezetői döntéseiért felelősséget vállal.
- Végig gondolja és képviseli a vidékgazdaság etikai kérdéseit.
- Felelősséget érez az agrárgazdálkodás vidéken betöltött szerepének alakulásában.
- Gyakorlati tapasztalatai birtokában önállóan dönt meghatározott tervezési munkafolyamatok megvalósítási módjában, időzítését illetően.
- Önállóan képes a gazdálkodásirányítási folyamatok tervezésére, irányítására.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a vidékfejlesztési stratégiai folyamatok kidolgozásához, makrogazdaságbeli megértéséhez és azok nemzetközi beágyazásához, fejlesztéséhez szükséges gazdasági, társadalmi, gazdaságpolitikai és vidékfejlesztési ismeretek 60-75 kredit, amelyből
- elemzés-módszertani, vezetői számviteli ismeretek 5-10 kredit,

- vidékszociológiai, emberi erőforrás gazdaságtani ismeretek 5-10 kredit,
- gazdasági jogi ismeretek 4-5 kredit,
- agrár-, vidék- és környezetpolitikai ismeretek 5-10 kredit,
- településfejlesztési, projektmenedzsment ismeretek 5-7 kredit,
- kereskedelmi- és logisztikai ismeretek 4-5 kredit;
- integrált területfejlesztési-, vidékfejlesztési-, vidékgazdaságtani ismeretek 5-10 kredit,
- agrártermelés üzem- és gazdaságtani ismeretek 5-10 kredit,
- térségi tervezési és programozási ismeretek 5-7 kredit,
- a vidékfejlesztéshez kapcsolódó, a vidékfejlesztés az agrárium és a társadalom összefüggéseit, azok gyakorlati elmélyülését és hasznosíthatóságát, stratégiaalkotásba történő beágyazottságát elősegítő választható ismeretkörök 15-25-kredit, amelyből
- agrárpolitikai programok elemzési ismeretek 2-5 kredit,
- alternatív gazdálkodási (non-food), élelmiszerlánc-biztonság ismeretek 2-5 kredit,
- helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztési ismeretek 3-5 kredit,
- mezőgazdasági piacok gazdaságtani ismeretek 3-5 kredit,
- közösségfejlesztési, társadalmi és humánismeretek 2-3 kredit,
- vertikális és horizontális koordinációs ismeretek 2-3 kredit,
- vidékbiztonsági ismeretek 2-3 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott legalább hat hét időtartamú gyakorlat.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

Az alapképzéstől eltérő mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditek száma legalább 84 kredit a természettudományi ismeretek, a mezőgazdasági ismeretek, a gazdasági, vidékfejlesztési, társadalomtudományi és szakigazgatási ismeretek területeiről az alábbiak szerint:

- természettudományi és agrárismeretek legalább 5 kredit, vagy
- gazdaság- és társadalomtudományi ismeretek legalább 5 kredit.
- A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 60 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

A szak tanterve

ZENEI MENEDZSER MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	művészet tudományok
Képzési ciklus:	mesterképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Bács Zoltán, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – levelező
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	425 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	A képzés 4 féléves, a 3. félévben szakmai gyakorlaton vesznek részt.
nappali tagozaton:	7 kredit, 224 óra, egybefüggő külső, kötelező
levelező tagozaton:	7 kredit, a teljes idejű képzés óraszámának 30%-a, egybefüggő külső, kötelező
Mobilitási ablak:	2. és 3. félév

1. A mesterképzési szak megnevezése: Zenei menedzser mesterképzési szak (Music Manager master program)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

végzettségi szint: mester- (master of profession; rövidítve: MProf) fokozat
szakképzettség: okleveles zenei menedzser
a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Music Manager

3. Képzési terület: művészeti

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

Bármely képzési terület szakjai.

A felvétel feltételei:

A jelentkezőnek a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 15 kredit –vagy ezzel egyenértékű nem formális, informális tanulás során megszerzett tudás, illetve munkatapasztalat – teljesítése az alábbi ismeretkörök valamelyikéből:

- zeneművészeti ismeretek
- gazdasági és társadalomtudományi ismeretek

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

7. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja nemzetközi összehasonlításban is versenyképes zenei menedzserek képzése, akik a zeneiparban, a kultúra különböző területein, valamint a zeneiparhoz szorosan kapcsolódó tudományterületeken szerzett széleskörű, korszerű ismereteikre és megfelelő szervező készségükre támaszkodva vállalkozóként és zenei intézmények különböző szintű beosztásaiban képesek a zenekultúra értékeinek ápolására, új jelenségek értékeinek felismerésére, új módszerek meghonosítására és kifejlesztésére, alkalmasak az előadóművészek, együttesek, zenekarok fellépéseinek szervezésére, zenei és más kulturális rendezvényekkel összefüggő szakmai, gazdasági, irányítási, lebonyolítási tevékenységekre. A képzés elősegíti az élethosszig

tartó tanulást ösztönző szemléletet és szakterületi látásmódot. A szakon végzettek felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A szakon végzett

a) tudása

- Elsajátította a zenei menedzseri tevékenységhez szükséges gyakorlati és elméleti ismereteket, készségeket és ezek alapján a zeneipar különböző területein hatékonyan tud szakmai munkát végezni.
- Ismeri a zeneiparban használt média- és marketing eszközöket, platformokat, módszereket.
- Részletekbe menően ismeri a zeneipar szerkezetét, szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait, jellemzőit és összefüggéseit, a zenei menedzsment átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és határait, a zenei menedzsmentet alkotó tudományterületek (különös tekintettel a művészetre, a gazdaságtudományra és a társadalomtudományra, valamint az interdiszciplináris magatartástudományra) elhatárolását és kapcsolódási pontjait.
- Tisztában van a zenei menedzserek szerepével, a szakma zeneiparban betöltött funkcióival, ismeri a szervezeti erőforrások (humán, tárgyi és pénzügyi) integrált menedzsmentjének szemléletét és eszközeit.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a zeneipar működéséről, beleértve a jogi és pénzügyi aspektusokat, a szerződéskötések folyamatát, a streaming szolgáltatások és zenei kiadók működését, valamint a zenei trendeket és piaci változásokat.
- Ismeri a korszerű vezetéselméleti és szervezetrányítási irányokat, korszerű vezetéselméleti és alkalmazott pszichológiai ismeretekkel rendelkezik, birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás -és megoldás, az információgyűjtés –és feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a különböző jogdíjrendszereket és zenei jogokat, beleértve a szerzői jogokat, előadói jogokat és a kiadói jogokat.
- Naprakészen ismeri és nyomon követi a zeneipar változásait, reagálni tud az új lehetőségekre.
- Ismeri a különböző kultúrák zenei kifejezési módjait és azok hatékony népszerűsítési formáit.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes új ötletek kidolgozására, kreatív, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Képes önálló döntések meghozatalára, valamint érdekérvényesítésre az általa képviselt alkotók és produkciók érdekében.
- Képes a zeneipar területén innovációs, tervezési, fejlesztési feladatok elvégzésére és irányítására, továbbá azok gyakorlatban történő hasznosításának menedzselésére.
- Képes zenei projektek szervezésére, a megfelelő erőforrások biztosítására a projektek szakaszainak hatékony végrehajtása érdekében, valamint művészeti programok kritikai értékelésére és kidolgozására.
- Képes a zeneiparhoz kapcsolódó korszerű informatikai eszközök/szoftverek alkalmazására/használatára.
- Szakszerű és hatékony szóbeli és írásbeli kommunikációra képes magyar és legalább egy idegen nyelven első sorban az alkotók, koncertszervezők, a közönség és üzleti

partnerek felé, valamint birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget.

- Képes eligazodni és szakmailag megalapozott véleményt alkotni a zeneiparhoz kapcsolódó hazai és nemzetközi trendekkel, eseményekkel kapcsolatban, valamint a zeneipari szervezetek és a zeneipar működését meghatározó demográfiai, társadalmi, pénzügyi, gazdasági, jogi, etikai és technológiai környezet, valamint a termelési tényezők és zeneipari szolgáltatások versenykörnyezetének elemzésére és értékelésére, az emberi erőforrások stratégiai menedzsmentjére.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni, elemző, döntés-előkészítő és döntéshozatali tevékenységeket magas színvonalúan ellátni, a zeneipar területén vállalati folyamatok megszervezésére, ellenőrzésére, elemzésére és értékelésére, vállalatoknál pénzügyi elemzői, döntés-előkészítői és döntéshozatali feladatok ellátására.
- Képes pénzügyi stratégiák és üzleti tervek kialakítására a művészek és produkciók hosszú távú pénzügyi sikerének biztosítása érdekében.

c) attitűdje

- Új, komplex megközelítést kívánó stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben és szakmai környezetben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg szakmai döntéseit.
- Nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokokkal kellően alátámasztottak és hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a munkatársak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a szakmai problémák kezelésében.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait is ösztönzi, segíti és támogatja.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, szakterületi, regionális, nemzeti és európai értékekre.
- Magas szintű együttműködésre törekszik a zeneipari szervezetekkel, a zeneiparban dolgozó szakemberekkel, valamint a művészekkel és együttesekkel a közös célok eléréséért.
- Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai munkáját magas fokú önállósággal végzi, ideértve a zeneipart az átfogóan és speciálisan érintő gazdasági kérdések végiggondolását és azok adott források alapján történő kidolgozását.
- Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.
- Felelősséget érez az általa képviselt alkotók és produkciók anyagi biztonsága és pénzügyi stabilitása iránt.
- Hatékony idő- és feladat beosztásra képes szakmai projektjeinek sikeres, magasszintű megvalósítása érdekében.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért.
- Felelősséget érez saját szakmai fejlődésének előre mozdításáért és elkötelezett az új irányok és technológiák folyamatos elsajátítása mellett.
- Betartja a zeneiparban alkalmazott és elfogadott üzleti etika szabályait, munkáját azokkal összhangban végzi.

Munkavédelem

A Munkavédelem, valamint a Testnevelés tantárgyak kreditértéke 1-1 kredit, amelyek a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendőek.”

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

ANGOL-MAGYAR GAZDASÁGTUDOMÁNYI SZAKFORDÍTÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	szakirányú továbbképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. Hajdú Zita, adjunktus
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – nappali
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	644 óra
levelező tagozaton:	-
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-

A továbbképzés képzési és kimeneti követelményei:

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése: angol-magyar gazdaságtudományi szakfordító szakirányú továbbképzési szak

2. A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése: angol-magyar gazdaságtudományi szakfordító

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe: gazdaságtudományok

4. A felvétel feltétele:

5. A képzési idő félévekben meghatározva: 4 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A képzés szakmai háttérbe ágyazottan magas szintű fordítói/közvetítői kompetenciák, készségek és jártasságok kialakítását tűzi ki pedagógiai céljául, célnyelvről anyanyelvre, illetve anyanyelvről célnyelvre. Arra törekszik továbbá, hogy a képzésben részt vevők sajátítsák el a szakmai szövegek értését és közvetítését megalapozó professzionális, civilizációs, kultúraközi és informatikai háttérismereteket és kompetenciákat, valamint a kreatív, problémamegoldó, önálló gondolkodás képességeit. A nyelvi felkészítés során későbbi folyamatos szakmai és szaknyelvi önképzés és önfelkészítés igényét kívánja kifejleszteni a résztvevő hallgatókban.

A képzés során elsajátítható kompetenciák:

- professzionális írásbeli nyelvi közvetítési készségek A-B és B-A nyelvi viszonylatban, különös tekintettel a gazdaságtudományokkal kapcsolatos szakmai/tudományos szövegekre
- a szóbeli közvetítés releváns alapkészségei A-B és B-A nyelvi viszonylatban, különös tekintettel a gazdaságtudományokkal kapcsolatos szakmai/tudományos témákra és szakszókincsre
- célnyelvi szövegalkotás
- szakszövegelemzés célnyelven és forrásnyelven
- fordítói stratégiák és technikák kiválasztásának és alkalmazásának készségei
- szaknyelvi tanácsadás
- lektorálás, kivonatolás

- fordítói szoftverek alkalmazása, fordítói adatbázis készítése
- egyéb fordítástámogató eszközök használata
- terminológiai gyűjtemények készítése
- kritikai forráselemzés és értékelés

Személyes adottságok, készségek:

- magabiztos idegennyelv-tudás
- jó kommunikációs képességek forrás és célnyelven
- megfelelő forrás-és célnyelvi szókincs
- kreativitás
- kritikai attitűd
- jó memória, memóriatechnikák ismerete és alkalmazása
- önálló munkatervezés és szervezés képessége
- rendszer-elvű gondolkodás
- problémamegoldó, logikus gondolkodás
- jó döntési képesség
- stratégiatervezés
- csapatban való munkavégzés képessége
- értékalközponitú gondolkodás
- etikai érzékenység és tudatosság
- önképzésre való igény és képesség

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

E képzettség birtokában a gazdaságtudományi szakfordító szakirányú továbbképzésben oklevelet szerzett személy alkalmas:

- angol-magyar, magyar-angol gazdaságtudományi, továbbá e szakterülettel kapcsolatos társadalomtudományi szakszövegek fordítására létrehozott vállalkozások létrehozására, irányítására és működtetésére
- a fenti tevékenységekkel kapcsolatos feladatok ellátására, projektek irányítására
- cikkek, könyvrészletek, kiadványok, publikációk stb. fordítására, értelmezésére
- a fordítói ismeretekhez kapcsolódó vezetői feladatok ellátására.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditértékek:

Szakmai alapozó ismeretek: 31 kredit

Felsőfokú nyelvhasználati ismeretek, Fordításelméleti ismeretek, Általános fordítás gyakorlati ismeretek

Szakspecifikus ismeretek: 61 kredit

Szaknyelvi ismeretek és készségek, Fordítói technikák és gyakorlatok, Szakszövegelemzés

Szakmai háttérismeret: 18 kredit

9. Szakdolgozat kreditértéke: 10 kredit

A résztvevők teljesítményét értékelő rendszer:

Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt - részben egymásra épülő, részben egymástól független - tantárgyak gyakorlati és szigorlati jegyeinek megszerzéséből, a választott képesítő fordítás elkészítéséből és annak záróvizsgán történő megvédéséből tevődik össze.

Kötelező szigorlati tárgyak és a záróvizsga

Felsőfokú szóbeli és írásbeli nyelvismeret	szigorlat	1. félév
Fordításelmélet és általános fordítás	szigorlat	2. félév
Szakfordítói képesítő vizsga	záróvizsga	4. félév

A záróvizsga:

a. A szakfordítói záróvizsgára bocsátás feltétele:

- a tantervben előírt valamennyi tanulmányi és vizsgakötelezettség teljesítése
- képesítő fordítás készítése

b. A szakfordítói képesítő fordítás követelményei:

BUSINESS COACH SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	szakirányú továbbképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Dajnoki Krisztina egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – levelező Siófok – levelező
Képzési idő:	2 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	60 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	250 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-

A továbbképzés képzési és kimeneti követelményei:

- 1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:** Business Coach szakirányú továbbképzési szak
- 2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:** Business Coach
- 3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:** gazdaságtudományok
- 4. A képzési idő:** 2 félév
- 5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 60 kredit

6. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A coaching egy viszonylag új, de egyre elterjedtebb módja a tanácsadói – és személyzetfejlesztői munkának. Coaching alatt személyre, illetve csoportra vonatkoztatott tanácsadó-fejlesztői támogatást értünk. Célja különböző lehet, de jellemzően a coacholt személy személyes vagy szakmai képességeinek és magatartásának tudatosítása és - saját döntése szerint - változtatása, fejlesztése, egy konkrét, adott probléma megoldása és/vagy távolabbi célok elérése érdekében. A coachingban a támogatás mindvégig arra irányul, hogy a coach segítse a coacholt személyt vagy csoportot abban, hogy saját maga találja meg a megoldáshoz vezető utat, és kifejlessze a megoldáshoz szükséges pszichikai erőt, motivációt. Ebben az értelemben a coaching nem tanácsadás, hanem segítség az "önsegítéshez". A coaching alapja a coacholt személy vagy csoport és a coach bizalom-teli együttműködése. Ennek feltétele a coach figyelmes és empatikus magatartása, magas szintű szakmai és metodikai képzettsége.

A végzettek ismerik:

- a coaching fogalmát, elméleti hátterét;
- a különböző coachingirányzatokat;
- a coachkompetenciákat;
- a coachingülések folyamatát, struktúráját, képesek annak önálló megtervezésére, felépítésére;
- a coachingszemléletű vezető sajátosságait; a business coach munkához elengedhetetlen üzleti alapokat;
- saját kompetenciáikat és azok fejlesztési lehetőségeit.

A végzettek a megszerzett szakképzettség birtokában alkalmasak:

- az üzleti élet szereplői számára a coachingfolyamat nyújtására;
- segíteni az üzleti ügyfelek személyes és szakmai fejlődését;
- képes segíteni az ügyfelek célkitűzését és céljainak elérését.

Személyes adottságok, készségek:

- döntésképeség, felelősségtudat, lelkiismeretesség;
- problémamegoldó képesség (probléma felvetése, meghatározása, megoldási alternatívák, a legjobb megoldás kiválasztása);
- tervezési és értékelési képesség;
- információgyűjtő és rendszerező képesség;
- elemzőképesség, visszacsatolási készség;
- logikus gondolkodás;
- kreativitás, empátia, segítőkészség, bizalom tolerancia, nyitottság;
- biztonságos és támogató légkör kialakításának képessége;
- kapcsolatteremtő készség,
- hatékony kommunikációs képesség;
- aktív hallgatás;
- hatásos kérdezéstechnika;
- prezentációs képesség;
- motivációs képesség, motiváltság, motiválhatóság;
- önálló és csapatmunkára való alkalmasság;
- önismeret és önfejlesztés képessége;
- önuralom, türelem, rugalmasság;
- figyelmesség, tapintat, udvariasság;
- jó szervezési készség;
- etikai normák alkalmazásának képessége;
- minőség iránti elkötelezettség;
- vezetői képességek hatékony alkalmazása.

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A Business Coach feladata, hogy elősegítse a szervezetek vezetőinek és munkatársainak szakmai és személyes fejlődését. Főbb tevékenységi területei: az egyéni- és team coaching, projekt- és konfliktus coaching, valamint a multikulturális coaching. A Business Coach a vezetők és a munkatársak kísérője egyéni és szervezeti céljaik elérésének útján. Segíti őket abban, hogy felismerjék a sikerblokádot, felleljék és hasznosítsák a rendelkezésre álló külső és belső sikerpotenciálokat. A képzés vállalkozásvezetők, menedzserek, hivatásos coachok, valamint HR területen szolgáltatást nyújtó szakemberek részére biztosít megalapozott háttérrel és módszerbeli kompetenciát.

7. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditérték:

Coaching ismeretek: 33 kredit

Menedzsment ismeretek: 13 kredit

Személyközi kommunikáció: 4 kredit

Vezetői, pénzügyi számvitel: 5 kredit

8. A szakdolgozat kreditértéke: 5 kredit

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

A levelező tagozatos képzés tanterve:

Tantárgy	ea.	gyak.	kredit	ea.	gyak.	kredit	Kollokvium/ gyakorlat
Félév			1.			2.	
Emberi erőforrás gazdálkodás	15		3				K
Stratégiai menedzsment				15		3	K
Üzleti tervezés				10		3	K
Vezetés- és szervezetfejlesztés	10		3				K
Projektmenedzsment				10		3	K
Üzleti és vezetői kommunikáció		20	4				GY
Marketing					10	3	GY
Vezetői számvitel és controlling	30		5				K
A coaching folyamata		10	2				GY
Kisvállalati coaching				10		3	K
Szakmai önismeret a coachingban		20	3				GY
Kliensek erőforrásainak coaching szemléletű azonosítása					20	3	GY
Szakmai gyakorlat I. - Coaching üzletfejlesztési módszerek		30	5				GY
Szakmai gyakorlat II. - Csoportos coaching					30	5	GY
Kommunikáció a coachingban					10	3	GY
Szabadon választható I.	10		2				K
Szabadon választható II.					10	2	GY
Szakedolgozat					0.n	5	GY
Összes óra/kredit félévente	65	80	27	45	80	33	

**DIPLOMÁS VÁLLALATI IRÁNYÍTÁS ÉS KONTROLLING SZAKREFERENS
SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK**

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	szakirányú továbbképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Fenyves Veronika egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – levelező
Képzési idő:	3 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	90 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	345 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-

A továbbképzés képzési és kimeneti követelményei:

- 1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:** diplomás vállalati irányítás és kontrolling szakreferens szakirányú továbbképzés
- 2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:** diplomás szakreferens vállalati irányítás és kontrolling szakon
- 3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:** gazdaságtudományok
- 4. A képzési idő félévekben meghatározva:** 3 félév
- 5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjthető kreditek száma:** 90 kredit
- 6. A képzés során elsajátítható kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:**

A képzés során elsajátítható kompetenciák:

E képzettség birtokában a vállalati irányítás és kontrolling szakreferens szakirányú továbbképzésben oklevelet szerzett személy képes:

- felismerni és értelmezni a makro- és mikrogazdasági fogalmakat és összefüggéseket,
- önállóan tevékenykedni az üzleti vállalkozások gazdálkodásában, pénzügyi irányításában és tervezésében,
- megismerni és átlátni a vállalatok, gazdasági társaságok, szövetkezetek sajátosságait, e szervezetek adózási rendszerét és rendjét, vagyoni helyzetének változásaira ható okokat, e szervezetek tevékenységét szabályozó folyamatokat, belső irányítási és működési rendszerüket,
- eligazodni az államháztartás és a számviteli szabályozás törvények által meghatározott rendszerében, feladataiban és működésében,
- a vállalat belső információs rendszerét a vezetői döntések szolgálatába állítani és azt a vállalati igényeknek megfelelően kialakítani és működtetni,

A képzés során elsajátítható tudáselemek:

- általános közgazdasági alapismeretek
- szakmai alapozó ismeretek
- szakhoz kapcsolódó ismeretek

A képzés során megszerezhető ismeretek, adottságok, készségek:

- alapvető közgazdasági, pénzügyi, gazdasági, vállalkozás-gazdaságtani, menedzsment, EU integrációs, informatikai, ismeretek;

- a szakmai tudást megalapozó vállalati pénzügyi-adózási, nemzetközi jogi, statisztikai és számviteli ismeretek;
- a szakmaspecifikus tudáselemek: a pénzügyi számviteli, marketing, külkereskedelmi és államháztartási, kommunikációs, minőségbiztosítási, kontrolling, és tervezési ismeretek készség szintű ismerete és alkalmazni tudása

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

E képzettség birtokában a vállalati irányítás és kontrolling szakreferens szakirányú továbbképzésben oklevelet szerzett személy alkalmas:

- vállalatok, vállalkozások irányítására, kontrolling rendszer létrehozására és működtetésére;
- kontrolling tevékenységet folytató csoportokban végzendő szakfeladatok ellátására, e csoportok irányítására;
- a vállalkozások, vállalatok vezetéséhez szükséges információk összegyűjtésére, feldolgozására, koordinálására, vállalati tervezésre és szervezésre.

A záródolgozat kreditértéke 8 kredit

A résztvevők teljesítményét értékelő rendszer:

Az ismeretek a tantervben előírt részben egymásra épülő, részben egymástól független teljesítményértékelési rendszere, aláírás megszerzése (teljesítés elismerése), kollokviumok teljesítéséből, a szakdolgozat elkészítéséből, valamint záróvizsgából tevődik össze.

A szakdolgozat: a szakirányú képzettségnek megfelelő és a jelölt által választott téma kidolgozása. A szakdolgozatnak igazolnia kell, hogy a jelölt adott témában megfelelő elméleti ismeretekkel, irodalmi tájékozottsággal rendelkezik, képes az elsajátított ismeretanyagot alkotó módon felhasználni, gyakorlati szempontból értékelni, és önálló következtetéseket levonni és javaslatokat megfogalmazni.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

A szak tanterve

Tantárgy	Tantárgyak óraszámja				Egymásr a építés	HETI ÓRASZÁM													
	Összesen	Elmélet	Gyakorlat	Kredit		I.				II.				III.					
						E	GY	Vizsga	Kredit	E	GY	Vizsga	Kredit	E	GY	Vizsga	Kredit		
Vállalatgazdaságtan	15	10	5	4		10	5	K	4										
Számviteli alapok	20	10	10	6		10	10	K	6										
Pénzügyi alapok	20	10	10	6		10	10	K	6										
Marketing	10	5	5	3		5	5	G	3										
Menedzsment	15	5	10	4		5	10	K	4										
Statisztika	15	5	10	4		5	10	G	4										
Vezetői közgazdaságtan	10	5	5	3		5	5	K	3										
Adózás elméletben és gyakorlatban	15	5	10	3						5	10	G	3						
Számvitel vezetőknél	20	10	10	5						10	10	K	5						
Modern vállalati pénzügyek	20	10	10	5						10	10	K	5						
Stratégiai emberi erőforrás menedzsment	15	10	5	3						10	5	G	3						
Vezetői számvitel és controlling alapok	20	10	10	5						10	10	K	5						
Üzleti digitalizáció és informatika	15	5	10	4						5	10	G	4						
Stratégiai menedzsment	20	10	10	5						10	10	K	5						
Nemzetközi számviteli ismeretek	15	5	5	3										5	5	K	3		
Üzleti intelligenciák alkalmazása a controllingban	10	0	10	3										0	10	G	3		
Stratégiai költségmenedzsment	20	10	10	5										10	10	K	5		
Pénzügyi elemzés	20	10	10	3										10	10	G	3		
Döntéstámogatás a controllingban	15	5	10	4										5	10	K	4		
Az SAP használata a számvitelben és a controllingban	15	0	15	4										0	15	G	4		
Diplomadolgozat	20	0	20	8										0	20	G	8		
ÖSSZESEN	345	140	200	90	0	50	55	0	30	60	65	0	30	30	80	0	30		

GAZDASÁGI LOGISZTIKUS SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	szakirányú továbbképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. habil. Gál Tímea, egyetemi docens
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – levelező
Képzési idő:	2 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	60 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	160 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-

1. A szakirányú továbbképzési megnevezése:

- a) magyar nyelven: gazdasági logisztikus szakirányú továbbképzési szak
- b) angol nyelven: Business logistics postgraduate specialisation programme

2. A szakirányú továbbképzésben szerorzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- a) magyar nyelven: gazdasági logisztikus szaktanácsadó
- b) angol nyelven: Business Logistics Expert

3. A szakirányú továbbképzési szak besorolása:

3.1. képzési terület szerinti besorolás: gazdaságtudományok

3.2. a végzettségi szint besorolása:

- ISCED 2011 szerint: 6
- az európai képesítési keretrendszer szerint: 6
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 6

3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

- ISCED-F 2013 szerint: 0416

4. A képzési idő félévekben meghatározva: 2 félév

5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

6. A képzés célja és szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):

A szakirányú továbbképzés fő célja, hogy megismertesse a résztvevőket a logisztika és az ellátási lánc stratégiai és operatív tervezésének főbb elveivel és munkafolyamataival, valamint az ehhez kapcsolódó logisztikai szolgáltatások tartalmával és azok menedzselésével. A képzés során a hallgatók megismerik az egyes logisztikai szolgáltatások jellemzőit, a termelési logisztika legfontosabb elemeit, a beszerzés, készletezés, raktározás, szállítmányozás mellett az ellátási lánc menedzsmenitjét és a hozzá kapcsolódó logisztikai informatikát. A hallgatók előképzettségüktől függően speciális betekintést nyernek a szakképzettség olyan területeibe, amelyek korábbi képzési rendszerükben nem szerepeltek. Műszaki végzettségük gazdasági és pénzügyi ismereteket, a gazdasági végzettségük logisztikai rendszerekben felmerülő döntési módszereket sajátíthatnak el.

A képzés ismeretanyagának birtokában a hallgatók képesség válnak komplex logisztikai szolgáltatási feladatok ellátására, menedzselésére, logisztikai informatikai problémák megoldására, logisztikai projektek irányítására, illetve a logisztikai szolgáltatások teljesítményének mérésére is. A hallgatók valós, átfogó esettanulmányok segítségével sajátítják el a beszerzés, a termelés és a disztribúciós menedzsment, valamint az ellátási lánc tudásanyagát.

A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek:

A gazdasági logisztikus szakirányú továbbképzésben végzettek ismerik:

- * az ellátási lánc és logisztikai menedzsment értelmezését, jellemzőit és folyamatait;
- * az ellátási láncához és logisztikai menedzsmenthez kapcsolódó vállalati funkciókat;
- * az ellátási lánc hatékony működtetéséhez szükséges feladatokat;
- * az ellátási lánc egyes tagjai közötti logisztikai és ahhoz kapcsolódó szolgáltatási folyamatokat;
- * a logisztikai outsourcingra (tevékenység kihelyezésre) vonatkozó döntések főbb aspektusait, előnyeit és hátrányait;
- * az anyagáramlás feladatait, funkcióit;
- * a termelési logisztikához kapcsolódó feladatokat;
- * a beszerzést, a készletezést, a raktározást, a kommissiózást, a csomagolást, az áruazonosítást és a nyomon követést;
- * a vállalatirányítási rendszerek által biztosított logisztikai információkat és információs rendszereket;
- * a csomagolás és az egységgrakomány-képzés kritikus pontjait az ellátási lánc biztonsága szempontjából;
- * a logisztikához kapcsolódó gazdasági háttér folyamatait és az azokhoz kapcsolódó feladatokat;
- * a logisztikai kontrolling feladatait.

Tudáselemek, megszerezhető ismeretek:

A gazdasági logisztikus szakirányú továbbképzésben végzettek képesek és alkalmasak:

- * a logisztikai feladatokat komplex módon megtervezni;
- * az ellátási lánc munkafolyamatait elemezni és értékelni;
- * az ellátási láncához kapcsolódó pénzügyi tranzakciókat kezelni;
- * az ellátási lánc hatékonyságához szükséges intézkedéseket kialakítani;
- * a logisztikai folyamatokat és szolgáltatásokat menedzselni;
- * a termelés logisztikai folyamataiban hatékonyan közreműködni;
- * ismereteiket az operatív munkában közvetlenül alkalmazni;
- * logisztikai operációt vezetni;
- * a készletezés, raktározás tervezési feladataiban közreműködni;
- * pénzügyi, üzleti kockázatok hordozó eseményeket hatékonyan kezelni;
- * logisztikai folyamatokat támogató elektronikus vállalatirányítási rendszerben dolgozni és jelentéseket (report) készíteni;
- * logisztikai információs rendszert rendszerszemlélettel áttekinteni;
- * az integrált ellátási lánc biztonsági előírásait teljesíteni;
- * erősíteni az új vállalati kultúrák befogadásának képességét.

Személyes adottságok, készségek:

- * rendszerszemléletű gondolkodás,
- * szervezőképesség,
- * döntésképeség,
- * felelősségtudat,
- * kockázatvállalási képesség,
- * csapatmunka,
- * helyzetfelismerés,
- * kommunikációs készség,
- * kapcsolatteremtő képesség,
- * problémafelismerő és -megoldó képesség,
- * megbízhatóság,
- * precizitás,

- * körültekintő gondolkodás és cselekvés képessége,
- * elemző képesség,
- * logikus gondolkodás,
- * válságkezelés képessége,
- * informatikai rendszerek alapvető kezelésének képessége.

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben: szakon végzettek elhelyezkedhetnek logisztikai szolgáltatóknál, fuvarozási és szállítmányozási vállalatoknál, valamint termelő és szolgáltató vállalkozásoknál, mind Magyarországon, mind EU-tagállamokban: logisztikai, beszerzési, termelési logisztikai menedzselési, raktározási tervezési, disztribúciós és kontrolling munkakörökben.

7. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

7.1. Szakmai alapozó ismeretek: 26 kredit

Logisztikai alapismeretek, pénzügyi alapok, döntési módszerek, IT-alkalmazások a projektmenedzsmentben, ügyfélkezelési rendszerek.

7.2. Szakmai speciális ismeretek: 31 kredit

Szolgáltatás menedzsment logisztikája, raktározás és készletezés, szállítmányozás, termelési logisztika, anyagáramlási rendszerek, logisztikai kontrolling.

7.3. Szakdolgozat: 3 kredit

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

A szak mintatanterve

Tantárgy	1. félév			2. félév			Követelmény
	Előadás	Gyakorlat	Kredit	Előadás	Gyakorlat	Kredit	
Logisztika az ellátási láncban	10	0	4				K
Az ellátás- és beszerzés menedzsmentje	10	5	5				K
Készlet- és raktárgazdálkodás	10	5	5				K
Szállítás és szállítmányozás	10	5	5				K
Termelési logisztika	10	5	5				K
Minőségbiztosítás a logisztikában	10	0	3				GY
Jogi és egyéb biztonsági kérdések a logisztikában	10	0	4				GY
Logisztikai stratégia tervezés				10	5	5	K
Logisztikai szolgáltatások menedzselése				10	0	4	GY
Logisztikai kontrolling				10	5	5	K
Business Intelligence				5	5	4	GY
Logisztikai hatékonyság növelése (lean)				5	5	4	K
Logisztikai projektmenedzsment				10	0	4	GY
Szakdolgozat						3	GY
Összesen	70	20	31	50	20	29	
Összes óraszám	160						
Összes kredit	60						

MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ÜZLETI ÉS PÉNZÜGYI ALKALMAZÁSAI SZAKKÖZGAZDÁSZ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

Képzés munkarendje (tagozat):	levelező
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős:	Dr. Szendrey-Orsolya, adjunktus
Felvételi követelmény:	Bármely képzési területen legalább alapképzésben (vagy korábbi főiskolai képzésben) szerzett oklevél.
Képzési idő:	Félévek száma: 2 félév Az oklevélhez szükséges kreditek száma: 60 kredit Összes kontaktóra száma: 185 óra

1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése:

- a) magyar nyelven: A mesterséges intelligencia üzleti és pénzügyi alkalmazásai szakközgazdász szakirányú továbbképzési szak
- b) angol nyelven: economist specialized in artificial intelligence in business and finance postgraduate specialisation programme

2. A szakirányú továbbképzésben szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- a) magyar nyelven: Üzleti és pénzügyi mesterséges intelligencia szakközgazdász
- b) angol nyelven: Economist specialized in artificial intelligence advisor in business and finance

3. A szakirányú továbbképzési szak besorolása:

3.1. képzési terület szerinti besorolás: gazdaságtudományok képzési terület

3.2. a végzettségi szint besorolása:

- ISCED 2011 szerint: 6
- az európai képesítési keretrendszer szerint: 6
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 6

3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

- ISCED-F 2013 szerint: 0412

4. A képzési idő félévekben meghatározva: 2 félév

5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

6. A képzés célja és szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):

6.1. A képzés célja: A képzés célja a mesterséges intelligenciával kapcsolatos technológiák és innovációk működésével, üzleti és pénzügyi alkalmazási lehetőségeivel és hatásaival, valamint jogi kérdéseivel és szabályozási vonatkozásaival kapcsolatban naprakész, a folyamatosan változó munkaerőpiaci igényeket kielégítő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkező szakközgazdászok képzése, akik a képzés során megszerzett ismereteik és szemléletmódjuk révén képesek etikus, átlátható és felelős,

valamint az aktuális szabályozói elvárásoknak megfelelő mesterségesintelligencia-alapú projektek tervezésére és elindítására a szervezetben.

6.2. Szakmai kompetenciák:

6.2.1. Tudás:

A mesterséges intelligencia üzleti és pénzügyi alkalmazásai szakközgazdász szakirányú továbbképzési szakon végzettek képesek és alkalmasak:

- ismeri a mesterséges intelligencia megjelenésének és kialakulásának történeti hátterét;
- átlátja a mesterséges intelligencia technológiai részhalmozait és ismeri azok fogalmát és meghatározását;
- megérti a mesterséges intelligencia alapelveit és alkalmazásának gyakorlati kérdésköréit;
- ismeri a mesterséges intelligencia legfontosabb kockázatait és lehetőségeit;
- átlátja a mesterséges intelligenciához kapcsolódó alapvető etikai és erkölcsi kérdéseket;
- ismeri a mesterségesintelligencia-megoldások fejlesztéséhez, bevezetéséhez és alkalmazásához kapcsolódóan felmerülő legfőbb – általános és szektorális – megvizsgálandó jogi kérdéseket, dilemmákat, kockázatokat, problémákat és ezek megoldási lehetőségeit;
- ismeri a mesterséges intelligencia európai uniós és nemzetközi szabályozásának alapvető motivációit, helyzetét és fejleményeit;
- ismeri a mesterséges intelligenciával kapcsolatos aktualitásokat és innovációkat;
- átlátja a mesterséges intelligencia üzleti alkalmazási lehetőségeit;
- ismeri a mesterséges intelligencia pénzügyi felhasználási eseteit, valamint azok kockázatait és lehetőségeit;
- ismeri a mesterséges intelligencia implementálásának lehetőségeit a szervezetbe és megérti a vállalati MI-alapú projekttervezés kihívásait, veszélyeit és lehetőségeit;
- ismeri a generatív mesterséges intelligencia vezérlésével kapcsolatos fogalmakat és módszereket;
- ismeri a piacon elérhető főbb kevés programozói munkát igénylő és/vagy programozói munkát nem igénylő elemző- és modellezőeszközöket és funkcióikat.

6.2.2. Képességek:

A szakon végzett képes

- a mesterséges intelligencia működésével kapcsolatos fogalmi eszköztár használatára;
- az aktuális szabályozói elvárások beépítésére a mesterséges intelligenciához kapcsolódó projektek tervezésébe;
- a mesterséges intelligenciára vonatkozó szabályozói fogalmak értelmezésére;
- a mesterséges intelligencia alapvető kockázatainak azonosítására;
- mesterségesintelligencia-alapú projektek tervezésére és elindítására a szervezetben;
- jogi-szabályozói fókuszú gondolkodásmód és problémamegközelítés alkalmazására a mesterségesintelligencia-alapú projektek tervezése és megvalósítása során;
- a mesterséges intelligencia pénzügyi alkalmazási kockázatainak és lehetőségeinek felismerésére;
- az áttekinthető működés szem előtt tartására mesterséges intelligencia alkalmazása során;
- üzleti vagy pénzügyi alkalmazáshoz kapcsolódóan generatív mesterségesintelligencia-modellek használatára;
- a megvalósítani szándékolt mesterségesintelligencia-alapú megoldáshoz megfelelő kevés programozói munkát igénylő és/vagy programozói munkát nem igénylő elemző- és modellezőeszköz kiválasztására és alkalmazására.

6.2.3. Attitűd:

A szakon végzett

- munkájában fontosnak tartja az üzleti területen alkalmazott mesterségesintelligencia-megoldások átláthatóságát és szükség esetén bevezetését;
- munkájában betartja az üzleti területen alkalmazott mesterségesintelligencia-megoldásokhoz kapcsolódó etikai és fogyasztóvédelmi elvárásokat;
- kritikusan törekszik a döntési helyzetek megértésére, a racionális magyarázatok megtalálására;
- törekszik az elméleti tudás alapján gyakorlati következtetéseket levonni;
- munkájában fontosnak tartja a szervezet stabilitásának és működési folytonosságának fenntartását;
- nyitott a mesterséges intelligencia területén jelenlévő innovációk megismerésére és a folyamatos fejlődésre;
- kreatív problémamegoldásokat alkalmaz a nem tipizálható helyzetek kezelése során;
- elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

6.2.4. Autonómia és felelősség:

A szakon végzettek autonómiája és felelőssége:

- szakmai tevékenységét felelősséggel végzi;
- autonóm döntéseiért a felelősséget vállalja, szorgalmazza a szervezet egyes területeinek együttműködését, a mesterséges intelligencia alkalmazásának megfelelő koordinációját és ellenőrzését;
- legjobb tudása szerinti képviseli a szervezeti alapértékeket a mesterséges intelligencia üzleti alkalmazása során;
- felelősséget vállal a hivatásával összefüggő, arra érvényes szakmai minőségi, jogi, etikai normák és szabályok betartásért és projektteamvezetőként a betartatásáért;
- egyedi gondolkodásmód jellemzi, amely szakmai fejlődése során egyre hatékonyabbá válik;
- magas szakmai és emberi integritással rendelkezik;
- önállóan képes felmérni az egyes problémákat és megoldási javaslatokat megfogalmazni.

7. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

7.1. Mesterséges intelligencia alapismeretek: 7 kredit

A mesterséges intelligencia alapjai, bevezetés a mesterséges intelligencia jogi vonatkozásaiba.

7.2. IT-ismeretek: 17 kredit

MI-alkalmazások - prompt engineering üzleti felhasználásai, Low-code/no-code fejlesztés.

7.3. Szintetizáló, alkalmazott ismeretek: 30 kredit

Esettanulmányok a mesterséges intelligencia üzleti alkalmazási lehetőségeiről, esettanulmányok a mesterséges intelligencia pénzügyi alkalmazási lehetőségeiről, mesterséges intelligencia a szervezetben, projekttervezés és implementáció, a mesterséges intelligencia etikai és szabályozási kérdései, projektmunka

7.4. Szakdolgozat: 6 kredit

IV. 4. A résztvevők teljesítményét értékelő rendszerre, szakmai gyakorlatra (amennyiben van), záróvizgára, oklevélre vonatkozó kari rendelkezések

A záróvizsga részei:

- szakdolgozat védése

- szóbeli záróvizsga 15 tétellel a fő tantárgyi témaköröket tartalmazva.

Záróvizsga eredményének számítása:

- a tantárgyak eredményeinek matematikai átlaga x 2,
- a szakdolgozat és a védésének átlaga,
- a szóbeli záróvizsga eredménye.

Ennek a három eredmények az átlaga adja az oklevél minősítését.

A szak mintatanterve

Tantárgy	1. félév			2. félév			Követelmény
	Előadás	Gyakorlat	Kredit	Előadás	Gyakorlat	Kredit	
Bevezetés a mesterséges intelligencia üzleti alkalmazásába	10	0	3				K
A mesterséges intelligencia szabályozási környezete és üzleti etika	10	0	4				K
Gépi tanulás és ágens technológia az üzleti döntéshozatalban	5	10	5				K
Üzleti folyamatautomatizálás és adatelemzés (Low-code)	5	10	4				K
Nagy nyelvi modellek (LLM) és üzleti architektúra	5	10	4				K
Üzleti adatvagyon-gazdálkodás és vizuális analitika	0	15	4				K
MI etikus gyakorlati üzleti alkalmazások	10	5	5				K
Számvitel és controlling MI támogatása				5	10	5	K
MI a projektmenedzsmentben: tervezés, implementáció, ellenőrzés				5	10	4	K
MI a kockázatkezelésben és a tőkepiaci műveletekben				5	10	4	K
Logisztikai kihívások, lehetőségek MI támogatásával				5	10	4	K
Fenntarthatóság és új üzleti modellek MI támogatása				5	10	4	K
Digitalizáció és MI alapú HR folyamatok				5	10	4	K
Szakdolgozat						6	G
Összesen	45	50	29	30	60	31	
Összes óraszám	185						
Összes kredit	60						

ONLINE MARKETING SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	szakirányú továbbképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Dr. habil. Fehér András, egyetemi docens Debrecen – levelező
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Szolnok – levelező Siófok – levelező
Képzési idő:	2félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	60 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	200 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-

A továbbképzés képzési és kimeneti követelményei:

1. **A szakirányú továbbképzés megnevezése:** online marketing
2. **A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:** online marketing menedzser
3. **A szakirányú továbbképzés képzési területe:** gazdaságtudományok
4. **A képzési idő félévekben meghatározva:** 2 félév
5. **A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjthető kreditek száma:** 60 kredit
6. **A képzés során elsajátítható kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:**

Kompetenciák:

- a végzettek képesek lesznek: használni az internetes keresőeszközöket magas szinten (szabad-szavas kereső, katalógus, link-gyűjtemény),
- megalkotni az e-mail marketing-stratégiát,
- használni e-mail eszközöket az integrált marketingben,
- megkülönböztetni különböző e-mail marketing rendszereket, azok működését és a használati célokat,
- használni az autorespondert (automatikus válaszadókat).

Tudáselemek:

- a website látogató elvárásai a honlappal kapcsolatban
- a website struktúrája és térképe
- a website fejlesztési költségek és tervezésük
- a grafika használatának korlátai a website-on
- a különböző célú website-ok használata (márka, akció)
- a hatékonyságmérési (web-analitikai) rendszerek és működésük
- a keresőmarketing kapcsolódása az online és a hagyományos marketinghez

kulcsszavas reklám, működése, a szolgáltatók nemzetközi és hazai környezetben, a kampány folyamata

az e-mail marketing kapcsolódása az online és a hagyományos marketinghez
a törvényi szabályozások a kényszerű reklámmal és a személyi jogokkal kapcsolatban
e-mail adatbázis legális építése és karbantartása.

Ismeretek:

online marketing tervezés, eszközök és online reklámformátumok használata
website tervezés és a fejlesztő céggel kiviteleztetés
keresőmarketing használata az új ügyfelek megszerzésében
e-mail marketing használata az ügyfél-megtartásban
blog működtetése a vállalati kommunikációban
online marketing akciók hatékonyságmérésére
meg fogják érteni, hogyan működnek a különböző keresőmarketing szoftverek.

Személyes adottság:

Tanulóképesség: a hallgatók önkéntesen vagy munkahelyi támogatással jelentkeznek a képzésre, ezért várhatóan magasabb fokú érdeklődésre számíthatunk. Az emlékezetet és figyelemfelkeltést nagyban segíti az előzőekben leírt azonnali gyakorlati lehetőség.

Önismeret: a hallgatók nagy százaléka konkrét szakmai jövőképpel érkezik. A képzés kettős szakmai fejlődést kínál azoknak, akik még nem biztosak pályájukban: a számítástechnikai alkalmazás és a marketingtudás esetlegesen szétválasztható.

Érdeklődés: a képzésre olyan hallgatókat várunk, akik elkötelezettek a marketing szakma iránt, de a számítástechnika iránt érdeklődők is elegendő tudást kapnak ahhoz, hogy felhasználói szintű tudásukat továbbfejlesszék.

A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditértékek

I. szemeszter	
Tantárgy	Kreditpont
Gazdasági ismeretek I	5
Online fogyasztó	3
Marketingtervezés az interneten	4
Website tervezés és fejlesztés	3
Kreatív szövegírás az interneten	3
Online reklám	3
Keresőmarketing	3
E-mail marketing	3
II. szemeszter	
Tantárgy	Kreditpont
Online piac- és közvéleménykutatás	3
Online public relations	3
Website ergonómia (Usability)	5
Relationship online marketing	3
Online médiatervezés és vásárlás	3
Webanalitika	3
Projekt menedzsment	3
Web 2.0	3
Diplomamunka	7

A résztvevők teljesítményét értékelő rendszer:

Az ismeretek a tantervben előírt részben egymásra épülő, részben egymástól független teljesítményértékelési rendszere, aláírás és gyakorlati jegy megszerzéséből (teljesítés elismerése), kollokviumok teljesítéséből, a szakdolgozat elkészítéséből, valamint záróvizsgából tevődik össze.

A szakdolgozat: a szakirányú képzettségnek megfelelő és a jelölt által választott téma kidolgozása. A szakdolgozatnak igazolnia kell, hogy a jelölt adott témában megfelelő elméleti ismeretekkel, irodalmi tájékozottsággal rendelkezik, képes az elsajátított ismeretanyagot alkotó módon felhasználni, gyakorlati szempontból értékelni, és önálló következtetéseket levonni és javaslatokat megfogalmazni.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

A szak tanterve

Tantárgy	Tantárgyak óraszámja					HETI ÓRASZÁM							
	Összesen	Elmélet	Gyakorlat	Vizsga	Kredit	I.				II.			
						E	GY	Vizsga	Kredit	E	GY	Vizsga	Kredit
Gazdasági ismeretek	20	15	5	K	5	15	5	K	5				
Online fogyasztói és vásárlói magatartás	10	10	0	K	3	10	0	K	3				
Marketingtervezés az interneten	10	0	10	GY	3	0	10	GY	3				
Website-tervezés és -fejlesztés	10	0	10	GY	3	0	10	GY	3				
Kreatív szövegírás az interneten	10	0	10	GY	3	0	10	GY	3				
Online reklám	10	10	0	K	3	10	0	K	3				
Keresőmarketing	10	5	5	GY	3	5	5	GY	3				
E-mail marketing	10	0	10	GY	3	0	10	GY	3				
Projektmenedzsment	10	0	10	GY	3	0	10	GY	3				
Online piac- és közvéleménykutatás	10	10	0	K	3					10	0	K	3
Online public relation	10	10	0	K	3					10	0	K	3
Website ergonómia (Usability)	20	15	5	K	5					15	5	K	5
Online relationship marketing (CRM)	10	0	10	GY	3					0	10	GY	3
Online médiatervezés és -vásárlás	10	0	10	GY	3					0	10	GY	3
Webanalítika	10	0	10	GY	3					0	10	GY	3
Közösségi média-stratégia	10	10	0	K	3					10	0	K	3
Marketing audit	10	10	0	K	3					10	0	K	3
Szakdolgozat-készítés	10	0	10	A	5					0	10	A	5
ÖSSZESEN	200	10	10		60	0	0		29	10	10		31

SPORTANALITIKUS SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	szakirányú továbbképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Balogh László, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – levelező
Képzési idő:	2 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	60 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	180 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-

A továbbképzés képzési és kimeneti követelményei:

- 1. A szakirányú továbbképzés megnevezése: sportanalitikus szakirányú továbbképzés**
- 2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése: sportanalitikus szakember**
- 3. A szakirányú továbbképzés képzési területe: sporttudomány**
- 4. Képzési idő félévekben meghatározva: 2 félév**
- 5. Képzés során összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit**
- 6. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:**

Elsajátítandó kompetenciák

A sportanalitikus szakember a testkulturális, sporttudományi, valamint nevelés- és egészség tudományi képzettségének birtokában ismeri:

- a sporttudomány céljait, a sportdiagnosztika területeit, felhasználásának lehetőségeit,
- az edzéstudomány alapelveit, alapfogalmait,
- a különböző korosztályok életszakaszainak mozgásfejlődését,
- a különböző sportmozgások sporttudományi háttérét az életkori sajátosságoknak megfelelően,
- a sporttudományi laborral kapcsolatos szervezési és koordináló feladatokat
- a teljesítménydiagnosztika során alkalmazott eljárások egészségvédelmi – elsősegély-nyújtási szabályait,
- az edzéstudomány alapján a sportbeli felkészítés szakaszait, az edzéstervezés módját
- a rekreációs szemléletmód alkalmazási lehetőségeit
- a rendszeres testedzés pozitív élettani hatásait, mint az egészségtudatos magatartás alappilléret
- a sportinformatika alapjait, az adatbázisok, és a statisztikai szoftverek működését
- a sportdiagnosztikai eljárások során keletkezett adatok értékelésének, megjelenésének és feldolgozásának módjait.

A sportanalitikus szakemberek képesek, illetve alkalmasak:

- a pszichomotorikus fejlődésnek megfelelően a teljesítménydiagnosztikai elvek betartására,
- a differenciálás elvének követésére,
- a teljesítménydiagnosztika szabályainak betartására,
- a sportdiagnosztika egészségvédelmi – baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás szabályainak betartására, illetve betartatására,
- a szükséges és megbízható diagnosztikai módszer kiválasztására,
- egészséges életmód népszerűsítésére,
- a sport, fizikai aktivitás, rekreációs programokhoz kötődő sportdiagnosztikai programok szervezésére,
- az élsport valamint a szabadidősport (rekreáció) számára adatok kiértékelésére, tanácsadásra.

A sportanalitikus szakemberek rendelkeznek:

- szakképzettségükre épülő korszerű sporttudományi, edzéstudományi, informatikai és, módszertani ismeretekkel,
- a minőségi, aktív életmód szemléletű tevékenység iránti szakmai elkötelezettséggel,
- a sportdiagnosztika során keletkezett adatok értelmezésének és átadásának képességével,

a sportanalitikus szakember a teljesítménydiagnosztika szervezési-vezetési feladatokból adódó analízis és szintetizáló képességgel.

Tudáselemek, megszerezhető ismeretek

A sportanalitikus szakember az alábbi tudáselemekkel és ismeretekkel rendelkezik:

Ismeri:

- a sporttudomány kialakulását, történetét, a tudományterület főbb összetevőit, alap kutatásainak és alkalmazott kutatásainak módszereit;
- a sport biomedicinális hátterét, különös tekintettel az emberi szervezet anatómiai felépítésére, élettani és terheléstudományi működésének alapjaira, valamint az antropometria és sportantropometria területére;
- az egyén-, csoport- és csapatszintű teljesítményt befolyásoló, a sport és a testedzés területét érintő pszichológiai folyamatokat;
- a tervszerű, tudatos teljesítményfokozást meghatározó főbb edzéstudományi és edzésélettani összetevőket, motorikus képességeket, az edzés tervezés folyamatát,
- az egyén-, csoport- és csapatszintű teljesítményt befolyásoló, a sport és a testedzés területét érintő pedagógiai, didaktikai-módszertani és neveléstudományi folyamatokat;
- az informatika adekvát, a sporttudomány és a sportdiagnosztika számára felhasználható területeit;
- a vezetés- és szervezetelmélet valamint -módszertan általános alapjait, továbbá a sportanalitikai területen végzett speciális ismereteit;
- a főbb vizsgálati eljárások kiválasztását, a pályatesztek, fittségi tesztek, valamint a teljesítménydiagnosztikai laborokban végzett mérések lebonyolítását;
- az egyén-, valamint a csapatszintű, műszeres, informatikai eszközökkel támogatott, mozgáselemző, valamint mérkőzéselemző rendszerek (hardverek, szoftverek, alkalmazott módszerek) működését;
- a sportdiagnosztika során kapott eredmények leíró, összehasonlító statisztikai módszereit.

Személyes adottságok

A sportanalitikus szakember az alábbi személyes adottságokkal rendelkezik:

- önismerettel, kritikus önértékeléssel,
- együttműködési készséggel,
- személyi felelősségérzettel,
- minőségre való igénnyel,
- kommunikációs és kapcsolatteremtő képességekkel,
- tudományos szemlélettel,

- analizáló és szintetizáló szemléletmóddal,
- az erkölcsi normák tiszteletével,
- környezet- és egészségtudatos magatartással
- a csoportban való munkavégzés, és a hatékony munkaszervezés készségével,
- a figyelemösszpontosítás és -megosztás képességével,
- precizitással, pontossággal,
- megbízhatósággal,
- problémamegoldó képességgel.

7. A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A sportanalitikus szakemberek alapvetően a sport és teljesítménydiagnosztika, a sportegyesületek, klubok, valamint a rekreációs szolgáltatók területén helyezkedhetnek el. Képesek mérések önálló elvégzésére, azok kiértékelésére, edzéstanácsadásra. Képesek mozgás és edzésprogramok megtervezésére, a diagnosztikai eredmények felhasználásával. Segítő, támogató szerepet tölthetnek be, sportegészségügyi és sporttudományi szakemberek mellett. Alkalmassá válnak arra, hogy a meglévő tudásukat bővítve, a professzionális (él)sport, valamint a rekreációs sportterület számára a lehető legszélesebb sporttudományi diagnosztikai eljárásokat ismerjék, kiválasszák és alkalmazzák, a mérések során szerzett adatokat a legkorszerűbb sportinformatikai és statisztikai szoftverekkel elemezzék, az ezekből készített adatbázisokat sporttudományi szempontok alapján kezeljék. A képzést sikeresen elvégzők nem alkalmasak a továbbra is az alapvetően sportegészségügyi szűrővizsgálatok elvégzésére. A képzést sikeresen elvégzők képessé válnak a sporttevékenység üzésére alkalmasnak nyilvánított személyek teljesítménydiagnosztikai méréseit elvégezni.

A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditértékek:

Szakmai alapozó ismeretek: (14-22 kredit)

- A sporttudomány alapjai, felhasználásnak lehetőségei
- A sport biológiai alapjai (anatómia, antropometria)
- A sport élettana (élettan és terhelésélettan)
- A sport és testedzés pszichológiája
- Edzéselmélet és motoros képességek elmélete és gyakorlata
- Sport, mint a nevelés eszköze (sportpedagógia)
- A sport és informatika kapcsolata, adatbázisok
- Szervezési és vezetés ismeretek, kommunikáció alapjai

Differenciált szakmai ismeretek: (29-40 kredit)

- Vizsgáló eljárások a sporttudományban
- Pályatesztek – fittségi tesztek
- Sportantropometria
- Sportélettan
- Sportpszichológia
- Mozgáselemzés a sportban és rehabilitációban
- Mérkőzéselemző rendszerek és alkalmazásuk
- Sportinformatikai alapok
- Statisztika és adatelemzés
- Szervezési és vezetési ismeretek, kommunikáció a sportban

8. A szakdolgozat kreditértéke: 4 kredit

A résztvevők teljesítményét értékelő rendszer:

Az ismeretek a tantervben előírt részben egymásra épülő, részben egymástól független teljesítményértékelési rendszere, gyakorlati jegy megszerzése, kollokviumok teljesítéséből, a szakdolgozat elkészítéséből, valamint záróvizsgából tevődik össze.

A szakdolgozat: a szakirányú képzettségnek megfelelő és a jelölt által választott téma kidolgozása. A szakdolgozatnak igazolnia kell, hogy a jelölt adott témában megfelelő elméleti ismeretekkel, irodalmi tájékozottsággal rendelkezik, képes az elsajátított ismeretanyagot alkotó módon felhasználni, gyakorlati szempontból értékelni, és önálló következtetéseket levonni és javaslatokat megfogalmazni.

A záróvizsga: tárgya a szakdolgozat témája.

A záróvizsgára bocsátás feltétele: a tantervben előírt követelmények és vizsgák teljesítése.

A záróvizsga feltételei: A jelölt által önállóan készített és a kijelölt bíráló által elfogadott szakdolgozat.

A záróvizsga eredménye (oklevél minősítése): az oklevél minősítését a záróvizsga eredménye adja.

A záróvizsga eredménye két jegy átlagából állapítható meg a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában leírtaknak megfelelően:

- a jelölt által készített szakdolgozat érdemjegye,
- a záróvizsgán nyújtott szóbeli teljesítmény érdemjegye.

A korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámításának rendje:

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásainak megfelelően a hallgató kérése alapján lehetőség van a korábban szerzett ismeretek elismerésére. A tantárgyfelelős oktató javaslata alapján az elismerést a szakvezető engedélyezi.

A szak tanterve

Tantárgy	1. félév	2. félév	Tantárgy kredit száma	Számonkérés módja 1.f.é/2. f.é. zv = záróvizsga, koll = kollokvium, gyj= gyakorlati jegy, bsz = beszámoló
1. Szakmai alapozó ismeretek. Teljesítendő: min. 18 K	kredit/óraszám (ea = előadás, sz = szeminárium, gy = gyakorlat)			
1.1. Sporttudományi és edzéselméleti alapok	4/12 ea	0/0	4	koll/-
1.2. A sport biológiai alapjai	1/4 gy	2/6 gy	3	gyj/gyj
1.3. Sportélettan	1/4 ea	2/4 ea	3	bsz/koll
1.4. A testedzés és sport pszichológiai alapjai	2/6 ea	2/6 ea	4	bsz/koll
1.5. Sport és informatika kapcsolata	2/10 gy	2/10 gy	4	gyj/gyj
Összesen:	7/22 ea, 3/14 gy	4/10 ea, 4/16 gy	18	
2. Differenciált szakmai ismeretek. Teljesítendő: min. 38 K				
2.1. Sportantropometria mérések	2/6 gy	2/6 gy	4	gyj/gyj
2.2. Sportélettan, terhelésvizsgálat	2/6 gy	2/6 gy	4	gyj/gyj
2.3. Pályateszték-fitness tesztek	3/8 gy	5/12 gy	8	gyj/gyj
2.4. Sportpszichológia gyakorlata	4/9 gy	2/6 gy	6	gyj/gyj
2.5. Sportinformatika gyakorlata	1/3 gy	1/2 gy	2	gyj/gyj
2.6. Mozgáselemző és mérközélemző rendszerek	1/3 ea, 1/7 gy	1/2 ea, 2/8 gy	5	gyj/gyj
2.7. Statisztika és adatelemzés	2/6 gy	1/6 gy	3	gyj/gyj
2.8. Szervezési és vezetési ismeretek	0/0	2/6 sz	2	./-gyj
2.9. Labor gyakorlat	2/6 gy	2/10 gy	4	gyj/gyj
Összesen:	1/3 ea, 17/51 gy	1/2 ea, 2/6 sz, 17/56 gy	38	
Szakmai alapozó és differenciált szakmai ismeretek összesen:	8/25 ea, 20/65 gy	5/12 ea, 2/6 sz, 21/72 gy	56	
3. Szakdolgozat	0/0	4/0	4	zv
Mindösszesen:	28/90	32/90	60	

TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATI VEZETŐKÉPZŐ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	szakirányú továbbképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Szűcs István, egyetemi tanár
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen – levelező Siófok – levelező
Képzési idő:	3 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	90 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	210 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-

A továbbképzés képzési és kimeneti követelményei:

- 1. A szakirányú továbbképzés megnevezése: települési önkormányzati vezető képzés szakirányú továbbképzés**
- 2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése: települési önkormányzati vezető**
- 3. A szakirányú továbbképzés képzési területe: gazdaságtudományok**
- 4. Képzési idő félévekben meghatározva: 3 félév**
- 5. Képzés során összegyűjtendő kreditek száma: 90 kredit**
- 6. A képzés célja és a szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség)**

6.1. A képzés célja:

A képzés célja olyan felsőfokú végzettséggel rendelkező települési önkormányzatok vezetésére, illetve különböző vezető tisztségek betöltésére készülő szakemberek képzése, akik a megszerzett tudásuk birtokában képesek a települési önkormányzatok működési folyamatainak átfogó irányítására és menedzselésére.

6.2. Szakmai kompetenciák

Tudás:

- tisztában van a települési önkormányzatok vezetésével foglalkozó szakemberek és testületek tevékenységével és rendelkezi a településvezetéshez szükséges ismeretekkel;
- ismeri a közigazgatás, ezen belül az önkormányzati és az államigazgatás különböző területeit, a megyei és a települési önkormányzatok hatásköreit, a gazdálkodással és vezetéssel együtt járó feladatok intézményrendszerét;
- ismeri és alkalmazni tudja a közfeladatok ellátásához szükséges jogszabályi háttérrel és tisztában van annak finanszírozási sajátosságaival, valamint ismeri a közpénzügyi ellenőrzési intézményrendszert;

- rendelkezik a települési önkormányzatok vezetéséhez kapcsolódó menedzsment tevékenységekhez szükséges elméleti és módszertani ismeretekkel;
- ismeri az egyes településüzemeltetési szakterületek műszaki, technológiai sajátosságait és azok rendszerszerű összefüggéseit, valamint a városüzemeltetéshez kapcsolódó adatgyűjtési és feldolgozási módszereket;
- rendelkezik az önkormányzati fejlesztések előkészítéséhez, lebonyolításához szükséges alapvető műszaki, gazdasági és menedzsment ismeretekkel, valamint ismeri a vidék- és településfejlesztés szakmapolitikai hátterét és fejlesztési irányait;
- tisztában van az Európai Unió társfinanszírozásával, valamint a hazai forrásból finanszírozott pályázati rendszerekkel és azok jogszabályi hátterével;
- ismeri az állami és közösségi tulajdonban lévő gazdasági társaságokra vonatkozó jogszabályi és egyéb vonatkozó előírásokat, továbbá tisztában van az önkormányzati vagyongazdálkodás rendszerével;
- tisztában van a közpénzekkel és a közvagyonnal való törvényes, eredményes, célszerű gazdálkodás előírásaival és ezeken túl az etikus magatartás alapelveivel is, amelyeket a feladatellátás során képes tudatosan alkalmazni.

Képesség:

- alkalmas a települési önkormányzatok gazdasági folyamatainak előkészítésére, irányítására, nyomon követésére, ellenőrzésére és értékelésére;
- képes a költségvetési rend szerint gazdálkodó önkormányzati intézmények gazdasági irányítására, a közpénzekkel és a rábízott vagyonnal történő felelős gazdálkodásra;
- képes értelmezni és saját intézménye szakmai gyakorlatának fejlesztéséhez felhasználni a képzés során elsajátított elméleti és gyakorlati ismereteket;
- képes a környezetvédelem és környezetgazdálkodás, a szegénységkezelés és -felszámolás, az esélyegyenlőség, a partnerség, a szemléletformálás, az adat és információvédelem, a digitalizáció, a körforgásos gazdálkodás, a rövid ellátási láncok, a helyi gazdaság- és közösségfejlesztés elméleti hátterét, alapvetéseit a gyakorlatban is alkalmazni;
- alkalmas a települési önkormányzati erőforrások költséghatékony felhasználásának irányítására és az önkormányzati vagyon felelős működtetésére;
- képes a települési infrastruktúra gazdasági, társadalmi és környezeti értelemben vett fenntartható működtetésének koordinálására;
- rendelkezik a település működésének összehangolásához szükséges rendszerszemlélettel és szinergikus gondolkodással, továbbá a hatékony, gazdaságos működtetéshez szükséges eredményorientáltsággal;
- képes a konfliktuskezelési technikák, a személyek és csoportok közötti konfliktusok megoldását szolgáló eszközök alkalmazására.

Attitűd:

- nyitott a szakterülete átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására;
- elkötelezett a közpénzekkel és a közvagyonnal történő felelős, törvényi alapokon nyugvó gazdálkodás érvényesítése és megkövetelése iránt;
- elkötelezett a társadalmi felelősségvállalás iránt és törekszik vezetői és etikus gazdasági szemlélet elterjesztésére és fejlesztésére;
- szakmailag megalapozott kritikai szemlélettel rendelkezik, és elkötelezett a tényeken alapuló szakmai elemzések iránt, a szakmai etika elfogadása és alkalmazása mellett;
- a településvezetői tevékenységének fejlesztése érdekében igénye van a folyamatos önfejlesztésre, a megújulásra, az önreflexióra, a szakterületét érintő kérdések folyamatos követésére, az új eredmények megismerésére, az egész életen át tartó tanulásra;

- o vezetői készségei fejlesztésére, illetve tudatosítására törekszik mind a feladat-meghatározás, mind a csoportos problémamegoldás, mind a jó döntéselőkészítés feladatkörei esetében;
- o elkötelezett intézményének, szakmai közösségének folyamatos fejlesztése mellett és motivált és kezdeményező, intézménye innovatív fejlesztésében.

Autonómia és felelősség:

- o reálisan méri fel saját kompetenciáját, lehetőségeit, hiányosságait; döntéseiben szakmai szempontokat juttat érvényre;
- o felelősséget vállal munkatársai fejlődése érdekében a szakmai közösség együttműködésének elősegítésében, támogatásában, a felelős gondolkodásra ösztönzésben; tiszteletben tartja mások kompetenciahatárait;
- o a teammunka során határozottan képviseli saját szakmai elveit, tapasztalati tudását, de a hatékony együttműködés érdekében a többi résztvevő törekvéseit is érvényesülni hagyja;
- o a partnerekkel előítélet-mentes, kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszerteremt, szakmai szituációkban szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál;
- o felelősséget vállal munkatársai, szakmai közössége fejlődésének támogatásáért;
- o objektíven, szakmailag megfelelő módon értelmezi és alkalmazza a közpénzzel és közvagyonnal való gazdálkodás szabályait, folyamatait;
- o felelősséggel mérlegeli a nyilvánossághoz és a titkosságához fűződő érdekeket és kockázatokat;
- o felelősen azonosítja, elemzi és kezeli a teljesítményi, a gazdálkodási és az ellenőrzési kockázatokat.

7. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül

7.1. Társadalomtudományi és menedzsment ismeretek: 20 kredit

- településszociológia; politológia; vezetési és kommunikációs ismeretek, retorika; településfejlesztési projektek menedzsmentje; változás- és válságmenedzsment; településstatistika, adat – és információvédelem; közszolgáltatás-menedzsment.

7.2. Jogi, állam és szakigazgatási ismeretek: 18 kredit

- jogi ismeretek; szak- és közigazgatási ismeretek; ügyvitelszervezési ismeretek; szociális védelem intézmény- és ellátórendszere; hon- és rendvédelmi ismeretek.

7.3. Gazdálkodástudományi ismeretek: 22 kredit

- önkormányzati számvitel és pénzügyek; települési vagyongazdálkodás; komplex település és vidékfejlesztés; települési környezet víz - és hulladékgazdálkodás; közlekedésszervezés; helyi gazdaság- és közösségfejlesztés; energetikai és műszaki alapismeretek.

7.4. Közös terepgyakorlat: 15 kredit

- tanulmányút: jó és rossz gyakorlatok megismerése; esettanulmányok készítése és prezentációja team-munkában.

8. A szakdolgozat kreditértéke: 15 kredit

A résztvevők teljesítményét értékelő rendszer:

Az ismeretek a tantervben előírt részben egymásra épülő, részben egymástól független teljesítményértékelési rendszere, aláírás megszerzése (teljesítés elismerése), kollokviumok teljesítéséből, a szakdolgozat elkészítéséből, valamint záróvizsgából tevődik össze.

A szakdolgozat: a szakirányú képzettségnek megfelelő és a jelölt által választott téma kidolgozása. A szakdolgozatnak igazolnia kell, hogy a jelölt adott témában megfelelő elméleti ismeretekkel, irodalmi

tájékozottsággal rendelkezik, képes az elsajátított ismeretanyagot alkotó módon felhasználni, gyakorlati szempontból értékelni, és önálló következtetéseket levonni és javaslatokat megfogalmazni.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

A korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámításának rendje:

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásainak megfelelően a hallgató kérése alapján lehetőség van a korábban szerzett ismeretek elismerésére. A tantárgyfelelős oktató javaslata alapján az elismerést a szakvezető engedélyezi.

A szak tanterve

TANTÁRGY	TANTÁRGYAK ÓRASZÁMA				Egymásra épülés	ÉVEK, FÉLÉVEK, TANÍTÁSI HETEK SZÁMA HETI ÓRASZÁM												
	ÖSSZES	ELMÉLET	GYAKORLAT	KREDIT		I.				II.								
						1		2		3								
						E	GY	V	Kredit	E	GY	V	Kredit					
Társadalomtudományi és menedzsment ismeretek					22													
Vezetésszervezés, kommunikáció és retorika	15	5	10	6		5	10	G	6									
Településfejlesztési projektek menedzsmentje	10	5	5	4						5	5	G	4					
Településszociológia és politológia	10	10	0	4		10	0	K	4									
Településszociológia, adat- és információvédelem	10	5	5	4						5	5	B	4					
Változás-, válság- és közszolgáltatás-menedzsment	10	10	0	4						10	0	B	4					
Jogi, állam és szakigazgatási ismeretek					18													
Jogi, szak- és közigazgatási ismeretek	15	15	0	6		15	0	K	6									
Ügyvitelszervezési ismeretek	10	5	5	4						5	5	G	4					
Szociális védelem intézmény- és ellátórendszere	10	10	0	4		10	0	B	4									
Hon- és rendvédelmi ismeretek	10	10	0	4		10	0	B	4									
Gazdálkodástudományi ismeretek					20													
Önkormányzati számvitel és pénzügyek	15	10	5	6						10	5	K	6					
Települési vagyon-, környezet-, víz- és hulladék-gazdálkodás	10	10	0	4		10	0	B	4									
Komplex település- és vidékfejlesztés	10	5	5	4		5	5	G	4									
Energetikai, műszaki és közlekedésszervezési alapismeretek	10	10	0	4						10	0	B	4					
Helyi gazdaság- és közösségfejlesztés	5	5	0	2						5	0	G	2					
Összesen	150	115	35	60		65	15		32	50	20		28	0	0			0
Közös terepgyakorlat	30	0	30	15										0	30	B	15	
Szakdolgozat	30	0	30	15										0	30	G	15	
Mindösszesen	210	115	95	90		65	15		32	50	20		28	0	60			30

VÁLLALATI IRÁNYÍTÁS ÉS KONTROLLING SZAKKÖZGAZDÁSZ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	gazdaságtudományok
Képzési ciklus:	szakirányú továbbképzés
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Fenyves Veronika, egyetemi tanár Debrecen – levelező
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Siófok – levelező Szolnok – levelező
Képzési idő:	2 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	60 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	204 óra
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	
nappali tagozaton:	-
levelező tagozaton:	-

A továbbképzés képzési és kimeneti követelményei:

- 1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:** Vállalati irányítás és kontrolling szakközgazdász szakirányú továbbképzés
- 2. A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:** szakközgazdász vállalati irányítás és kontrolling szakon
- 3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:** gazdaságtudományok
- 4. A képzési idő félévekben meghatározva:** 2 félév
- 5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjthető kreditek száma:** 60 kredit
- 7. A képzés során elsajátítható kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:**

A képzés során elsajátítható kompetenciák:

E képzettség birtokában a vállalati irányítás és kontrolling szakértő szakirányú továbbképzésben oklevelet szerzett személy képes:

- felismerni és értelmezni a makro- és mikrogazdasági fogalmakat és összefüggéseket
- önállóan tevékenykedni az üzleti vállalkozások gazdálkodásában, pénzügyi irányításában és tervezésében
- megismerni és átlátni a vállalatok, gazdasági társaságok, szövetkezetek sajátosságait, e szervezetek adózási rendszerét és rendjét, vagyoni helyzetének változásaira ható okokat, e szervezetek tevékenységét szabályozó folyamatokat, belső irányítási és működési rendszerüket,
- eligazodni az államháztartás és a számviteli szabályozás törvények által meghatározott rendszerében, feladataiban és működésében
- a vállalat belső információs rendszerét a vezetői döntések szolgálatába állítani és azt a vállalati igényeknek megfelelően kialakítani és működtetni

A képzés során elsajátítható tudáselemek:

- szakmai alapozó ismeretek
- szakhoz kapcsolódó ismeretek

A képzés során megszerzhető ismeretek, adottságok, készségek:

- a szakmai tudást megalapozó vállalati pénzügyi-adózási, nemzetközi jogi, statisztikai és számviteli ismeretek;

- a szakmaspecifikus tudáselemek: a pénzügyi számviteli, marketing, külkereskedelmi és államháztartási, kommunikációs, minőségbiztosítási, kontrolling, és tervezési ismeretek készség szintű ismerete és alkalmazni tudása.

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

E képzettség birtokában a vállalati irányítás és kontrolling szakértő szakirányú továbbképzésben oklevelet szerzett személy alkalmas:

- vállalatok, vállalkozások irányítására, kontrolling rendszer létrehozására és működtetésére;
- kontrolling tevékenységet folytató csoportokban végzendő szakfeladatok ellátására, e csoportok irányítására;
- a vállalkozások, vállalatok vezetéséhez szükséges információk összegyűjtésére, feldolgozására, koordinálására, vállalati tervezésre és szervezésre.

A záródolgozat kreditértéke: 8 kredit

A résztvevők teljesítményét értékelő rendszer:

Az ismeretek a tantervben előírt részben egymásra épülő, részben egymástól független teljesítményértékelési rendszere, aláírás megszerzése (teljesítés elismerése), kollokviumok teljesítéséből, a szakdolgozat elkészítéséből, valamint záróvizsgából tevődik össze.

A szakdolgozat: a szakirányú képzettségnek megfelelő és a jelölt által választott téma kidolgozása. A szakdolgozatnak igazolnia kell, hogy a jelölt adott témában megfelelő elméleti ismeretekkel, irodalmi tájékozottsággal rendelkezik, képes az elsajátított ismeretanyagot alkotó módon felhasználni, gyakorlati szempontból értékelni, és önálló következtetéseket levonni és javaslatokat megfogalmazni.

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

A korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámításának rendje:

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásainak megfelelően a hallgató kérése alapján lehetőség van a korábban szerzett ismeretek elismerésére. A tantárgyfelelős oktató javaslata alapján az elismerést a szakvezető engedélyezi.

A szak tanterve

Tantárgy	Tantárgyak óraszámja				Egymásr a épülés	HETI ÓRASZÁM							
	Összesen	Elmélet	Gyakorlat	Kredit		I.				II.			
						E	GY	Vizsga	Kredit	E	GY	Vizsga	Kredit
Adózás elméletben és gyakorlatban	15	5	10	3		5	10	G	3				
Számvitel vezetőknél	20	10	10	5		10	10	K	5				
Modern vállalati pénzügyek	20	10	10	5		10	10	K	5				
Stratégiai emberi erőforrás menedzsment	45	10	5	3		10	5	G	3				
Vezetői számvitel és kontrolling alapok	20	10	10	5		10	10	K	5				
Üzleti digitalizáció és informatika	15	5	10	4		5	10	G	4				
Stratégiai menedzsment	20	10	10	5		10	10	K	5				
Nemzetközi számviteli ismeretek	15	5	5	3						5	5	K	3
Üzleti intelligenciák alkalmazása a controllingban	10	0	10	3						0	10	G	3
Stratégiai költségmenedzsment	20	10	10	5						10	10	K	5
Pénzügyi elemzés	60	10	10	3						10	10	G	3
Döntéstámogatás a controllingban	15	5	10	4						5	10	K	4
Az SAP használata a számvitelben és a controllingban	15	0	15	4						0	15	G	4
Diplomadolgozat	20	0	20	8						0	20	G	8
ÖSSZESEN	310	90	145	60	0	60	65	0	30	30	80	0	30

VÁLLALATI UTÓDLÁS–GENERÁCIÓVÁLTÁS SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

Képzés munkarendje (tagozat):	levelező
Szakért felelős kar:	Gazdaságtudományi Kar
Szakfelelős:	Dr. habil. Lakatos Vilmos egyetemi docens
Felvételi követelmény:	A képzésben a közgazdasági képzési területen főiskolai szintű alapképzési szakon szerzett oklevéllel, továbbá az alapképzésben (BA) a gazdaságtudományok képzési terület bármely szakján szerzett oklevéllel lehet részt venni.
Képzési idő:	Félévek száma: 2 félév Az oklevélhez szükséges kreditek száma: 60 kredit Összes kontaktóra száma: 180 óra

1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése:

- a) magyar nyelven: vállalati utódlás–generációváltás szakirányú továbbképzési szak
- b) angol nyelven: corporate succession and generational change postgraduate specialisation programme

2. A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- a) magyar nyelven: vállalati utódlás–generációváltás szakértő
- b) angol nyelven: expert of corporate succession and generational change

3. A szakirányú továbbképzési szak besorolása:

3.1. képzési terület szerinti besorolás: gazdaságtudományok képzési terület

3.2. a végzettségi szint besorolása:

- ISCED 2011 szerint: 6
- az európai képesítési keretrendszer szerint: 6
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 6

3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

- ISCED-F 2013 szerint: 0410

4. A képzési idő félévekben meghatározva: 2 félév

5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

6. A képzés célja és szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):

6.1. A képzés célja: Olyan, diplomával rendelkező vállalkozást jelenleg és a jövőben vezető szakemberek képzése, akik megszerzett tudásuk birtokában képesek az „előd-utód” együttműködésre, vállalati stratégia továbbfejlesztésére, a vállalat működési folyamatainak átvételére, fejlesztésére, átfogó irányítására, továbbá rendelkeznek a vállalatvezetéshez szükséges rendszerszemlélettel és szinergikus gondolkodással.

6.2. Szakmai kompetenciák:

6.2.1. Tudás:

A szakon végzett

- ismeri és érti a vezetéssel kapcsolatos alapfogalmakat, a vezetési funkciókat, szerepeket, kompetenciákat, és ismeri az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoportdinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére;
- ismeri az utódlási folyamatokat mind az átadó, mind az átvevő szemszögéből, a vállalatműködtetésén túl a család és vagyongazdálkodás jelentőségét is komplexen átlátja;
- ismeri a transzgenerációs és az érzelmi intelligencia elméleteket, a változásmenedzselés folyamatát és a sikeres változás megvalósítás jellemzőit;
- ismeri és alkalmazza az üzleti életben a kommunikációs formákat, ismeri a kommunikáció szabályszerűségeit;
- rendelkezik olyan alapvető gazdasági jogi ismeretekkel, melyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák alapvető sajátosságai között, valamint ismeri a vállalkozások jogutódlással való megszüntetésének általános szabályait, tisztában van a generációváltás jogi lehetőségeivel;
- ismeri a családi kapcsolatokban rejlő üzleti lehetőségek előnyeit és veszélyeit, és elsajátítja a családi vagyonnal való felelős gazdálkodás formáit;
- érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét;
- birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes pénzügyi modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is;
- átlátja egy gazdálkodó szervezet marketing döntéseinek az összefüggéseit, ismeri a döntéstámogatás módszereit;
- ismeri és alkalmazni is tudja a termelő, szolgáltató vállalkozásokban használt fontosabb controlling eszközöket, módszereket, a digitalizáció vívmányainak vállalati gyakorlatba történő beépítését;
- ismeri a stabil fizetőképesség fenntartásának, a vállalati értéknövelésnek a finanszírozási lehetőségeit.

6.2.2. Képességek:

A szakon végzett

- képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően szervezetek vezetésére, a szervezeteken belül előforduló szituációk elemzésére, csoportdinamikai jelenségek felismerésére, saját és mások magatartása mögött meghúzódó tényezők értelmezésére;
- képes a generációk közötti konfliktusok megértésére és kezelésére, az ezekhez társuló kríziseket hatékony feloldására;
- képes a változásmenedzselés folyamatát átlátni, menedzselni, és alkalmazni tudja az ellenállás leküzdésének módszereit;
- képes hatékony kommunikációja segítségével döntéseit elfogadtatni a tárgyaló partnereivel, meggyőzően érvelni, kompromisszumra jutni;
- döntéshozói tevékenysége során figyelembe veszi a jogi környezet szabályozását, ezáltal kerülve el a vállalkozás számára indokolatlan kellemetlenségeket a belső és külső vállalati folyamatok során;
- képes átlátni és kategorizálni a gazdasági szféra alanyainak körét, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (társaságalapítás, adózás) magabiztosan és megfelelően értelmezi és értékeli;
- képes felelősen koordinálni a családtagok vállalkozáshoz való hozzájárulását;
- gazdálkodási folyamatokban, projektekben részt tud venni, tulajdonosként-vezetőként a tevékenységet átlátja, tervezi, irányítja, koordinálja és értékeli;
- képes a jövőbeni vállalati folyamatok rövid- és hosszú távú tervezésében való részvételre, a terv-tény elemzés információit reálisan értékeli és döntést hoz azok alapján;

- képes egy szervezet marketing folyamatainak menedzselésére, marketing eszköztárának adott üzleti szituációban való alkalmazására;
- képes a termelési folyamatok elemzésére és értékelésére, a vállalathoz kapcsolódó döntés-előkészítési és döntéshozatali feladatok ellátására;
- képes a vállalatok, illetve a vállalati vagyonelemek értékelésére, a finanszírozási lehetőségek feltárására, azokra történő javaslat tételre.

6.2.3. Attitűd:

A szakon végzett

- elkötelezett vállalatának, családjának, szakmai közösségének folyamatos fejlesztése mellett, motivált és kezdeményező azok innovatív fejlesztésében;
- elkötelezett a vállalkozás átadásának-átvételével kapcsolatos ismeretek tudatos és jogszerű alkalmazása mellett;
- elkötelezett a társadalmi felelősségvállalás iránt és törekszik a tulajdonosi/vezetői etikus gazdasági szemlélet képviselésére;
- új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg gazdasági döntését;
- innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében, nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt;
- nyitott a vállalati pénzügyi értékelési és a finanszírozási döntéselőkészítést érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően.

6.2.4. Autónoμία és felelősség:

A szakon végzett

- a szervezetek menedzselésével, vezetésével kapcsolatos kérdésekben önálló elemzésre, véleményalkotásra és problémamegoldásra képes;
- elődjével-utódjával, vállalati partnereivel, valamint családtagjaival előítélet-mentes, kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer teremt, szakmai és a családi szituációkban szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál;
- felelősséget vállal munkatársai, szakmai közössége, családja gazdasági és érzelmi fejlődésének támogatásáért;
- képes a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel véleményt formálni a vállalkozási formák jogutódlási formáit érintő kérdésekben;
- felelősen gondolkodik a gazdasági döntések környezeti és társadalmi hatásairól, valamint a nemzetgazdaságban működő vállalkozások társadalmi és környezeti felelősségvállalásáról;
- elemzi és értékeli a vállalkozás működésének tapasztalatait, kezeli annak a felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek, kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli;
- felelősséggel mérlegeli a nyilvánossághoz és a titkossághoz fűződő érdekeket és kockázatokat;
- felelősen azonosítja, elemzi és kezeli a teljesítményi, a gazdálkodási és az ellenőrzési kockázatokat.

7. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

7.1. Menedzsmenti és pszichológiai ismeretek:

15 kredit

- Menedzsmenti ismeretek: 9 kredit
  - o vezetői kompetenciafejlesztés, változás- és válságmenedzsment
- Pszichológiai ismeretek: 6 kredit
  - o pszichológia, transzgenerációs konfliktuskezelés, kommunikáció

7.2. Gazdálkodástudományi ismeretek:

28 kredit

- Üzleti ismeretek: 13 kredit
  - o családi és üzleti pénzügyi folyamatok, pénzügyi kimutatások elemzése, marketing ismeretek
- Pénzügyi-számviteli-kontrolling ismeretek: 15 kredit
  - o számvitel vezetőknek, stratégiai és operatív kontrolling, vállalkozásfinanszírozási ismeretek

7.3. Jogi ismeretek: 7 kredit

- o vállalkozások jogi környezete, generációváltás, vállalkozás átadás jogi folyamatai

7.4. Szakdolgozat: 10 kredit

A követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere (szakdolgozat, záróvizsga)

A képzés szakaszainak lezárásával kapcsolatos szabályokat a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve annak kari fejezete tartalmazza.

A záróvizsga:

A záróvizsgára bocsátás és a záróvizsga részletes követelményeit az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint annak kari melléklete határozza meg. A záróvizsga a diplomamunka megvédéséből és a választott szakhoz kapcsolódó komplex szóbeli vizsgából áll. A komplex szóbeli vizsgán a hallgatónak a tanult ismeretek alkalmazásáról kell számot adnia. A záróvizsga mindkét részét (a diplomamunka megvédését és a szakhoz kapcsolódó komplex vizsgát) ötfokozatú érdemjeggyel kell minősíteni. A záróvizsga eredményét a két érdemjegy egyszerű számtani átlaga adja.

Az oklevél értékelése

Az oklevél minősítése a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata és annak kari melléklete alapján kerül meghatározásra.

A szak mintatanterve

Tantárgy	Tantárgyak óraszámja				Félévek, tanítási hetek száma, heti óraszám							
	Összes	Elmélet	Gyakorlat	Kredit	1. félév				2. félév			
					90				90			
					E	GY	V	Kr	E	GY	V	Kr
Menedzsmenti és pszichológiai ismeretek	55	20	35	15	5	25		8	15	10		7
Vezetői kompetenciafejlesztés	20	0	20	5	0	20	G	5				
Pszichológia	10	5	5	3	5	5	B	3				
Változás- és válságmenedzsment	15	10	5	4					10	5	G	4
Üzleti kommunikáció	10	5	5	3					5	5	B	3
Jogi ismeretek	20	20	0	7	10	0		4	10	0		3
Vállalkozások jogi környezete	10	10	0	4	10	0	K	4				
Vállalkozások átadása - generációváltás	10	10	0	3					10	0	B	3
Gazdálkodástudományi ismeretek	80	45	35	28	30	20		18	15	15		10
Családi és üzleti pénzügyi folyamatok	10	5	5	4	5	5	G	4				
Számvitel vezetőknek	15	10	5	5	10	5	K	5				
Pénzügyi kimutatások elemzése	10	5	5	4	5	5	G	4				
Marketing	15	10	5	5	10	5	K	5				
Stratégiai és operatív kontrolling	15	10	5	5					10	5	K	5
Vállalkozásfinanszírozási ismeretek	15	5	10	5					5	10	K	5
Összesen	155	85	70	50	45	45		30	40	25		20
Szakdolgozat	25	0	25	10					0	25	G	10
Mindösszesen	180	85	95	60	45	45		30	40	50		30